

Årsrapport 2009

Fylkesmannen i Finnmark

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 4
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 8
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 14
Kongehuset	Side 14
Miljøverndepartementet	Side 14
Landbruks- og matdepartementet	Side 20
Kunnskapsdepartementet	Side 38
Barne- og likestillingsdepartementet	Side 49
Justis- og politidepartementet	Side 51
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 56
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	Side 59
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 61
Statens Helsetilsyn	Side 79
Samferdselsdepartementet	Side 82
Utenriksdepartementet	Side 82
Kultur- og kirkedepartementet	Side 82
Fomyings- og administrasjonsdepartementet	Side 83
Endringer i årsrapporten	Side 86

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket – generelt

2009 var et år preget av rimelig stabilitet for fylket vårt på de fleste områder. Nærheten til viktige olje- og gassreserver på sokkelen og fiskeriressursene langs kysten og i Barentshavet innebærer et betydelig potensial for verdiskaping også for Finnmark. Når en så i tillegg tar i betraktning de mange mulighetene som ligger i utnyttelse av de geologiske verdiene fylket besitter, våre øvrige fornybare ressurser, vår strategiske beliggenhet i Barentsregionen samt ikke minst den attraksjonen Finnmark de facto potensielt representerer i et reiselivsperspektiv, er det fortsatt all grunn til å betrakte fylket vårt som selve *mulighetenes fylke!*

Det gjenstår nok likevel noen begrensninger for å ta ut dette potensialet til vårt felles beste. Det handler om selvsagt om lokal kompetanse og kapital i lokalt næringsliv. Det handler om avklaring av overordnede rammebetingelser for høsting og lokal utnyttning av nasjonale ressurser som fisk og olje/gass. Det handler om avklaring av rammer og rettigheter for arealutnyttelse og tilgang til ressurser på land, der flere interesser med rettskrav stå mot hverandre interessemessig. Det handler om klima- og miljøutfordringer. Og det handler selvsagt også om tiltakende utfordringer knyttet til transportmessig infrastruktur og stabile og gode kraftleveranser. Målet må være mest mulig aktivitet og verdiskaping innenfor fylkets egne grenser i forhold til dette. I forhold til dagens situasjon er det mye å hente her.

Men mange av disse utfordringene handler altså om overordnet nasjonal politikk og nasjonale rammebetingelser. Regjeringens nordområdesatsing, godt forankret i Soria Moria og ”Nye byggesteiner i nord”, slår fast at Finnmarks velbefinnende fortsatt er et nasjonalt anliggende. Fylket vårt er på mange vis svært viktig for nasjonen. Samtidig presiseres det at realiseringen langt på veg må være et lokalt ansvar. Etablering av god synergi mellom nasjonal tilrettelegging og lokalt initiativ og lokal dynamikk blir derfor utrolig viktig! I dette perspektivet er det fortsatt all grunn til optimisme på Finnmarks vegne!

Situasjonen i kommunesektor er viktig for befolkningens ve og vel. Den kommunale økonomien i fylket er gjennomgående stram. I tillegg står kommunene overfor betydelige utfordringer på kompetansesiden for fortsatt å kunne levere gode velferdstjenester og ivareta rettsikkerhet for folk flest; sikring av framtidig behov for kvalifisert personell på områder som helse-, sosial- og oppvekstsektor er en stor utfordring. Dette særlig fordi de fleste kommunene er så små som de er, med sårbar minimumsbemanning på en rekke viktige velferdsområder.

Til tross for en generell ledighet over 4 % i Finnmark har de aller fleste kommunene også store problemer med å rekruttere personell med kompetanse til nøkkelfunksjoner. I dette perspektivet er det også viktig å fokusere på ”arvesølv” vårt: den oppvoksende generasjon. Frafallet i videregående skole i Finnmark er godt over landsgjennomsnittet. I tillegg er Finnmark en ”råvareeksportør” også på kompetansemarkedet. Arbeidet med å løse flere elever med godt resultat gjennom det 13-årige skoleløpet for senere å hente dem hjem til gode og attraktive arbeidsplasser er en betydelig eksistensiell utfordring.

Uansett utfordringer og problemer: dagens situasjon gir samlet sett god grunn til optimisme for Finnmarks del framover. Det handler om å ta i bruk muligheter, utnytte rammebetingelser og å ”trekke i lag”. Og det handler om å fokusere på vårt eget selvbilde. Fylket vårt er, med alle sine ressurser og sin flerkulturelle befolkning, viktig for nasjonen. Og for de aller fleste av oss er Finnmark stedet for det gode liv!

Utviklingen i befolkning og arbeidsmarked

Folketallet i Finnmark økte også litt 2009 samlet. Dette har mest sammenheng med vekst i de største byene, mens befolkningen fortsatt er avtakende i de fleste kyst- og innlandskommunene.

For første gang på flere år var det i 2009 innflyttingsoverskudd til Finnmark. Dette har imidlertid mest sammenheng med innflytting fra utlandet. Av de 2853 som flyttet til Finnmark kom 1035 fra utlandet. 2773 reiste fra fylket. Det var også fødselsoverskudd i fylket samlet i fjor: 918 nyfødte mot antallet 637 døde.

Folketallet i Finnmark ved siste årsskifte på 72 856 personer, en økning på 364 personer. Utviklingen i enkeltkommunene viser at 10 av fylkets 19 kommuner viste nedgang i folketallet. 11 hadde negativ flytting og 11 hadde negativt fødselsoverskudd i 2009. Dette er noenlunde samme antall som de nærmeste foregående år, og bekrefter for mange kommuner en fortsatt negativ utvikling.

Kystkommunene viser fortsatt størst nedgang, med en samlet reduksjon i folketall og utflytting på 1,0 %, og hvor 9 av 10 kommuner har negativ utvikling. 2 av de 5 innlandskommunene viser negativ utvikling, samlet på -

0,5 %, mens alle 4 største byene økte folketallet, samlet med 1,3%.

Hva angår situasjonen på arbeidsmarkedet vadde vi ved siste årsskifte en ledighet på 4,3%. Dette er noe høyere enn foråret. Ledigheten er høyest i kystkommunene og i Karasjok/Kautokeino, og avspeiler situasjonen i de tradisjonelle næringene i fylket. Samtidig vet vi at det er en rekke ledige stillinger med kompetansekrav i andre sektorer.

1.2 Rapportering på ressursbruk

Tildelingsbrevet for 2009 representerte en nominell videreføring av tildelt beløp til vårt embete fra foregående år. Korrigert for prisstigning representerte det en realnedgang også for 2009.

Til grunn for fylkesmannsembetets arbeid i 2009 lå de oppgaver embetene skal løse i henhold til lover og forskrifter samt særskilte politiske prioriteringer. Vi opplever imidlertid at våre oppdragsgivere ikke tar konsekvensen av våre reduserte budsjettammer. I praksis blir embetet pålagt flere oppgaver til tross for en reell reduksjon av tildelte ressurser.

De krav som stilles i forhold til tilsynsaktivitet i fylket er svært kostnadskrevenne i forhold til reiser og opphold. Ansatte som er på tilsyn må i all hovedsak bruke fly som kommunikasjonsmiddel. I tillegg så har vi overnattingskostnader på de aller fleste tilsynsbesøk. Lange avstander som må kombineres med overnatting utløser mye avspasering for ansatte som har tilsyn som en del av sine arbeidsoppgaver. Dette medfører at mange av våre saksbehandlere får langt mindre tid til ordinær saksbehandling, noe som gjør at vi reelt sett får mindre igjen produksjonsmessig av den enkelte saksbehandler.

En gjennomgang av alle reiser i 2008 viser at det medgår 9,3 årsverk til reiser i arbeidstiden og 2,2 årsverk gjennom avspasering for reisetid utenom arbeidstid. Totalt utgjør dette 11,5 årsverk, av vår saksbehandlerkapasitet ikke kan nyttiggjøres til produksjon i embetet. I praksis så er dette et svært alvorlig kapasitetsproblem, sett i forhold til de oppgaver som vi er pålagt av våre oppdragsgivere.

Vårt embete hadde i 2009, 15,15 stillinger som er finansiert over prosjekt, hvorav 9,5 er fast ansatt. Dette er oppgaver vi er blitt pålagt å utføre og hvor vi har fått driftsmidler på årsbasis. Dersom noen av prosjektene trekkes inn, sitter embetet fortsatt med arbeidsgiveransvar og lønn må tas innenfor ordinær bevilgning. Dette er en svært lite tilfredsstillende situasjon og burde vært løst gjennom at FAD tar initiativ til at prosjektmidler som finansierer ordinær aktivitet inkorporeres i den økonomiske rammen vi får gjennom tildelingsbrevet.

De utfordringer vi har i forhold til økonomiske rammer, høy turnover, permisjoner og vakante stillinger er en betydelig faktor for å drive embetet i økonomisk balanse. I tillegg er omorganiseringer en kontinuerlig prosess for å oppnå best mulig utnyttelse av våre personalressurser. Det er derfor vårt syn at embetet ikke blir vurdert i forhold til de reelle kostnadene vi har ved utøvelse av våre oppgaver.

I tillegg utøver embetet en rekke oppgaver regionalt og internasjonalt, som ikke framgår av tildelingsbrev og embetsoppdrag og således ikke omfattes av budsjettmodellen og bare delvis gis annen finansiering. Det gjelder bla oppgaver opp mot Sametinget, risiko knyttet til olje- og radioaktiv forurensning, rovdyrforvaltning, satsingen på nordområdene, havbrukssaker og omfattende internasjonale oppgaver innenfor miljø, utdanning og helse, som båndlegger mange årsverk.

I tillegg kommer oppdrag knyttet til mange besøk i fylket fra Storting og Regjering, spesielt rettet mot en forsterket nordområdesatsning.

1.2 Rapportering på ressursbruk

1.2.1 Embetet som helhet

Departement	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Kongehuset	8		8	0
Miljøverndepartementet	524	290	524	290

Landbruks- og matdepartementet	430		430	0
Kunnskapsdepartementet	99	3	99	3
Barne- og likestillingsdepartementet	101	4	101	4
Justis- og politidepartementet	166		166	0
Kommunal- og regionaldepartementet	125		125	0
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	23	17	23	17
Helse- og omsorgsdepartementet	227	106	227	106
Statens Helsetilsyn	264	45	264	45
Samferdselsdepartementet	1		1	0
Utenriksdepartementet	2		2	0
Kultur- og kirkedepartementet	1		1	0
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	1		1	0
Administrasjon	634		634	0
Embetsledelse	58		58	0
Sum:	2664	465	2664	465

1.2.2 Det administrative området

Område	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Embetsledelse (FM og ass. FM)	58		58	0
Administrativ ledelse (adm sjef el. tilsvarende)	30		30	0
Arkiv	164		164	0
Regnskap og lønn	153		153	0
Personal	50		50	0
IKT	98		98	0
Informasjon	17		17	0
Ekspedisjon/forværelse	67		67	0
Statens hus (vaktmester, kantinge, sentralbord, renhold mm)	50		50	0
Landsdekkende oppgaver på administrativt område	5		5	0
Sum:	692	0	692	0

1.3 Andre forhold

Fylkesmannen tar i bruk de nye tjenestene som blir gjort tilgjengelig gjennom Trippelnett, FRI og fagutvalget for IKT. Fylkesmannen i Finnmark har ikke ressurser eller kompetanse til selv å utvikle nye elektroniske tjenester for publikum. Fylkesmannen prøver der det er mulig, å benytte åpne kildekode. Vi må likevel erkjenne at for oss er det i uoverskuelig fremtid økonomisk mest forsvarlig å benytte Microsoftprodukter i vårt nettverk.

Fylkesmannen har tatt i bruk Merccell som innkjøpsverktøy. Embetet har også inngått nye rammeavtaler. Dessuten har vi inngått avtale om samarbeid mellom to øvrige embeter om ny rammeavtale på IKT-området. Vi har deltatt på innkjøpskonferanse for innkjøpskoordinator.

Vi har opprettet styringsgruppe for miljø- og samfunnsansvar i offentlige innkjøp. Styringsgruppa som er sammensatt av flere offentlige og private aktører har hatt flere møter. Det er vedtatt at Knutepunktet skal være hos Finnmark Fylkeskommune og stillingsannonser til prosjektleder er utarbeidet. Vi har deltatt på oppstartskonferansen for prosjektet.

Miljøtiltak

Fylkesmannen i Finnmark bruker videokonferanseutstyret aktivt. Det gjennomføres mange intervjuer via telematikkutstyret. Embetet har gode erfaring med slik bruk. Utstyret brukes også ofte til møter m.m. Med de store reiseavstandene vil vi si at dette har en betydelig miljøgevinst. Dessuten er det også en stor økonomisk gevinst.

Etter press fra Fylkesmannen etablerte Statsbygg papirsortering for våre lokaler.

Fylkesmannen benytter de vanlige returordninger som gjelder for el-avfall og tonerkassetter

Vi har ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2009

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentlig sektor

Toppledergruppa og Kommunegruppa er embetets viktigste fora for samordning, med Kommunal- og samordningsstaben som viktigredskap. Andre matrisesorganiserte grupper i embetet med viktige samordningsoppdrag er web-gruppen, arealplangruppen og gis-gruppen.

Fokus på samordning i ledergruppen er rettet mot strategisk valgte tema og mot de daglige oppgaver ved embetet. I VP-2009 var tverrgående satsingsområder nordområdesatsingen, universell utforming, ”Inn på tunet” og klimautfordringene. Internt vedtatte satsinger var samordning og omdømmebygging.

Kontakten med kommunene er høyt prioritert alle nivå i organisasjonen vår. De aller fleste kommunene i fylket er små og marginalt bemannet på viktige rettsikkerhetsområder. I tillegg er kompetansemangel en gjennomgående utfordring. Dette er en viktig årsak til at kommunene i stor grad generelt kontakter Fylkesmannen for informasjon og veiledning. Også gjennom vår omfattende tilsynsaktivitet understrekes viktigheten av vår rolle som veileder og som formidler av viktig informasjon.

Årlig gjennomføres også flere bredt anlagte besøk til utvalgte kommuner der embetsledelsen og avdelingene/stabene møter politisk og administrativ kommuneledelse. I 2009 besøkte vi Båtsfjord, Gamvik, Lebesby, Sør-Varanger og Vardø. Fylkesmannen arrangerer for øvrig hver høst et større kontaktmøte der vi samler ledelsen i samtlige kommuner omkring utvalgte sentrale temaer. Dette er et møte med høy deltakelse som etter hvert er blitt et svært viktig forum for dialog mellom embetet og kommunene i Finnmark.

Store avstander og griskendt bosetting medfører stor og krevende reisevirksomhet til kommunene for embetets ansatte. Av samme grunn er det nok mer utfordrende enn andre steder i landet å planlegge samlinger for kommunene. Disse har begrensede reisebudsjett, reising tar mye tid og fravær medfører sårbarhet for de marginale organisasjonene mange av våre små kommuner er. På grunn av geografien og demografien i Finnmark er **internett** blitt et viktig arbeidsredskap og en viktig informasjonskilde for Fylkesmannen - kanskje viktigere i vårt fylke enn de fleste andre steder i landet. Her har vi nok fortsatt et behov for videreutvikling – både for å imøtekomme kommunenes veiledningsbehov og hensynet til generell publikumsinformasjon. Dette gjelder ikke minst hensynet til den samiske befolkningen.

Kontakten med Finnmark fylkeskommune betraktes som meget god. I tillegg til faste møtearenaer som årlig møte mellom Fylkesordfører og fylkesmann prøver vi å delta med relevante representanter under fylkestingsmøtene og andre relevante samlinger og møter. Det er også ved behov god kontakt på enkeltsaker. Arbeidet med forvaltningsreformen som var en viktig utfordring i 2009 har gått svært greit for vårt fylkes vedkommende.

Fylkesmannen har også god kontakt med KS Finnmark. KS inviteres til Fylkesmannens kontaktmøte med ordførere og rådmenn og embetet inviteres til de store regionale samlinger i regi av KS regionalt. Det gjennomføres også saksorienterte møter med KS på avdelingsnivå i løpet av året.

Kommuneøkonomi er en viktig parameter for eksistens, og dagens inntektssystem gir ennå rimelige rammebetingelser for Finnmarks spesielle utfordringer. Takket være ordninger som nord-norgetilskuddet, regionaltilskuddet og fokus på fornyelse makter også kommunene i fylket klart å opprettholde et godt tjenestetilbud til befolkningen. Folketallsnedgang i mange av kommunene våre gir imidlertid grunn til bekymring i dette perspektivet – ettersom inntektssystemet de senere årene har utviklet seg mer i retning av fokus på per capita-fordeling. På kommunalt nivå ser vi også mer tendenser til tilpasning via osthøvelkutt.

Vi fordeler som tidligere år tilbakeholdte skjønnsmidler til kommunale effektiviserings-, samarbeids- og omstillingsprosjekter etter søknad. Fylkesmannens internettside benyttes til å spre informasjon og erfaringer fra slike prosjekter tildelt midler ved å legge ut så vel søknader, prosjektbeskrivelser og rapporteringer. Vi søker også å formidle erfaringer fra enkeltprosjekter i samlinger og på møter; avdelinger og staber følger opp kommunene både i utvikling og oppfølging av prosjekter. Fylkesmannen på sin side må balansere sine ulike roller der vi på den ene siden krever økonomisk balanse samtidig som vi gjennom tilsynsaktivitet og andre statlige pålegg er talsmenn for ressurskrevende tiltak og oppgaver. Samordning internt i embetet blir slik svært viktig, både når det gjelder tilsyn men også generelt i vår oppfølging av kommuner - særlig de økonomisk vanskeligstilte

Vår erfaring er at kommunene i Finnmark – ikke minst i lys av befolkningsnedgangen - er vant til kontinuerlige driftstilpasninger, men at det for mange kommuner, og særlig for flere av de mindre kommunene oppfattes som

utfordrende å finne kvalitetsmessig gode løsninger som krever mindre ressurser. Det er særlig utfordrende for kommuner med punktbosetting å skulle realisere driftsreduksjons tiltak som innebærer tilbudsreduksjon i de mindre sentra. Flere kommuner har de siste årene valgt å legge frem forslag om nedlegging av hele grendeskoler eller ungdomstrinnet ved slike skoler. Dette både av økonomiske hensyn og fordi en kvalitetsmessig ut fra skolefaglige vurderinger ser dette som gode løsninger.

Betydning av avstander og klimatiske forhold er større i vårt fylke enn mange andre steder og denne type løsningsalternativ resulterer derfor i motstand både politisk og blant folk flest. I kjølvannet av denne type saker oppleves eksempelvis forslag om opprettelse av privatskoler. Dette sikrer lokalt skoletilbud, men som ut fra et kommunaløkonomisk ståsted oppnår en ikke den driftsredukerende effekt ved å legge ned et offentlig skoletilbud.

Vi har fått færre søknader til interkommunale prosjekter innenfor skjønnsmiddelposten enn tidligere. Vår erfaring er – som i fjor - at mange kommuner ser muligheter i interkommunale samarbeidsløsninger, men at mange også har erfart at utfordringene og uenighetene kommer den dagen de konkrete løsninger skal utredes og avgjøres, som blant annet hvor felles administrasjon og stillinger skal lokaliseres. Likevel har flere kommuner i Finnmark vellykkede interkommunale prosesser og løsninger å vise til.

Samtlige kommuner i Finnmark er nå organisert i interkommunale samarbeidsorganer: Vest-Finnmark Regionråd, Avjovarre urfolksregion og Øst-Finnmark regionråd. Aktiviteten i disse er noe ulik, men Fylkesmannen anser disse på bred basis som svært viktige arenaer for å kunne utvikle relasjonene mot kommunesektor i fylket framover, og vil prioritere utvikling av grensesnittene mot disse framover

2.2 Velferd, helse og personleg tenesteyting

Helse og sosial fungering er sterkt avhengig av levekår. 90% av befolkningens helse bestemmes av forhold *utenfor* helsetjenesten: utdanningsnivå, økonomi, infrastruktur, trafikksikkerhet o.s.v. Helse- og sosialavdelingen hos Fylkesmannen i Finnmark ser derfor alle våre oppdrag og virkemidler på levekårsfeltene under ett: Fattigdomsbekjempelse, Arbeid og psykisk helse, Kvalifiseringsprogrammet i NAV, Opptappingsplanen for rus, boligsosialt arbeid, økonomisk rådgivning, Frisklivsentraler og treningskontakter er alle viktig byggesteiner i et forebyggende arbeid for bedre folkehelse og utjevning av sosiale helseforskjeller. Vi prøver å samordne våre aktiviteter innenfor disse områdene slik at kommunene og brukerne skal få best mulig nytte av dem.

”... e du med?” Et godt samfunn er et samfunn der alle kan være med å bidra og ta del i fellesskapet - uansett alder, kjønn, etnisitet, funksjonsnivå o.s.v. Fylkesmannen ”bryr seg om Finnmark” og arbeider for at Finnmark skal være et inkluderende samfunn der alle kan være med. *Rehabilitering* i vid forstand, slik at alle uansett funksjonsbegrensinger, kan nå sitt optimale funksjonsnivå, er et viktig virkemiddel for å oppnå dette. Årets store satsing – ”... e du med?”-konferansen i Alta samlet over 200 deltakere fra hele fylket som er involvert i rehabilitering. Her var det både plenumssesjoner og parallellsesjoner innenfor Omsorgsplan 2015, rusarbeid og psykisk helse, koordinerende enheter og kvalifiseringsprogrammet i NAV. God rehabilitering krever god samhandling mellom de forskjellige aktørene. Gjennom konferansen fikk vi skapt en felles arena for mange forskjellige sektorer og lagt grunnlaget for videre nettverksdannelse og samhandling.

Omsorgsplan 2015 får stor oppmerksomhet også i vårt fylke. I 2009 har det vært stort fokus på Demensplanen, noe som bl.a har ført til at 16 av våre 19 kommuner er nå i gang med opplæringsprogrammet ”Demensomsorgens ABC”.

Temaer relatert til seksuell helse er det fortsatt viktig å arbeide med i vårt fylke. Sammen med RVTS (Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) og BUF-etat region Nord arrangerte vi en konferanse om kjønnslemlestelse med ca. 100 deltakere fra fylket. Håndboka ”Utviklingshemmede, seksualitet og tiltak for å forebygge og varsle seksuelle overgrep” ble utgitt sammen med habiliteringstjenestene i Helse Finnmark og finansiert av prosjektmidler fra Helsedirektoratet.

Nasjonal politikk reiser store forventninger til kommunenes innsats på helse- og sosialfeltet, og fylkesmannen forvalter betydelig tilskuddsmidler til kommunale tiltak. For første gang prøvde vi oss i 2009 på en ”styringskonferanse” med politisk og administrativ ledelse i kommunene, i vestfylket i første omgang. Konferansen ble holdt i tilslutning til et møte i Vest-Finnmark regionråd, og den ble evaluert som nyttig for begge parter.

2.3 Oppvekst, barnehagar, utdanning og likestilling

Oppvekst og utdanningsavdelingen skal medvirke til at den nasjonale politikken blir gjennomført regionalt og lokalt. Et nært samarbeid med kommunene og fylkeskommunen i Finnmark er viktig for at vi skal kunne være pådriver og støtte i arbeidet med å heve kvaliteten i Finnmarksskolene. Finnmark presterer fortsatt lavt både på nasjonale prøver og sentralgitte eksamener, og er også det fylket med høyest frafall og lavest gjennomstrømming på normert tid i videregående opplæring.

Kvalitetsutvikling

Oppvekst og utdanningsavdelingen skal medvirke til at den nasjonale politikken blir gjennomført regionalt og lokalt. Et nært samarbeid med kommunene og fylkeskommunen i Finnmark er viktig for at vi skal kunne være pådriver og støtte i arbeidet med å heve kvaliteten i Finnmarksskolene. Finnmark presterer fortsatt lavt både på nasjonale prøver og sentralgitte eksamener, og er også det fylket med høyest frafall og lavest gjennomstrømming på normert tid i videregående opplæring.

Fylkesmannen har som oppgave å følge opp Kunnskapsløftet. I 2009 ble det gitt 35 studieplasser som et ledd i innføringen av det varige videreutdanningssystemet.

Fylkesmannen har som oppgave å følge opp sentrale satsingsområder som i år særlig har vært fokusert rundt ”tidlig innsats” overfor barn og unge gjennom å styrke det tverrfaglige samarbeidet og intensivere arbeidet med å styrke barns lese- og regneferdigheter. Fylkesmannen arrangerte en oppvekstkonferanse i Vadsø hvor overganger mellom ulike var et sentralt tema. Dette var en oppfølging av konferansen i 2008 og 100 deltok fra fylkets skoler og barnehager.

Vi har etablert et nært samarbeid mellom Høgskolen i Finnmark, Samisk Høgskole, Sametingets avdeling for opplæring, språk og kultur og KS dette året. Hovedtema har vært rekruttering av lærer- og førskolelærerstudenter til høgskolene. Vi fikk kr.500.000 fra Kunnskapsdepartementet til en rekrutteringskampanje kalt Drømmejobben våren-09. Spesielt Samisk Høgskole fikk flere søkere til lærerutdanninga, mens antallet som søkte førskolelærerutdanning ikke økte.

Oppvekst- og utdanningsavdelingen ser at gjennom et nært samarbeid mellom alle parter som har ansvar for kompetanseheving av førskolelærere og lærere i fylket, kan vi samordne tilbudene på en bedre måte. Fylkesmannen etablerte derfor et Kompetanseforum for Finnmark bestående av Høgskolen i Finnmark, Samisk Høgskole, RSK-kontorene, Fylkeskommunen, Utdanningsforbundet, Fylkesmannen og KS.

Tverrfaglig samarbeid er et satsingsområde, og vi har hatt et samarbeid med Fylkesmannens helse- og sosialavdelingen i arbeidet med å få økt kompetansen til lærerne i Finnmarksskolene i tema psykisk helse. Vi har også lagt vekt på å spre gode erfaringer med tverrfaglig samarbeid til kommunene. Fylkesmannen ønsket gjennom et fylkespartnerskap en samordning av Ungt Entreprenørskap, og dette resulterte i at Finnmark fylkeskommune gjennom sitt Ungdomsprosjekt heretter vil lede arbeidet.

Tilsyn

Fylkesmannens hovedoppgave er å føre tilsyn med skoleeier for å sikre at grunnopplæringen blir drevet i samsvar med opplæringslova og privatskolelova. Tema for nasjonalt tilsyn har i 2009 vært skoleeiers plikt til et forsvarlig system for å oppfylle kravene i opplæringsloven knyttet til opplæringslovens § 8-2. I tillegg har Fylkesmannen gjennomført 5 tilsyn etter revisjonsmetoden med ulike temaer. Få kommuner oppfyller systemkravet i § 13-10 andre ledd. Tilsynene følges opp både sentralt og regionalt.

Barnehage

Full barnehagedekning er oppnådd i Finnmark, og det utøves mye godt arbeid i kommunene for å tilrettelegge for fleksible og gode barnehagetilbud.

Fylkesmannen skal sikre at barn får et tilbud av høy kvalitet i barnehagen.

Fylkesmannen har utarbeidet en strategi for kompetanseutvikling for barnehagene i fylket, som vil være retningsgivende for bruk av statlige midler til utviklingsarbeid i barnehagene. Fylkesmannen har igangsatt en etterutdanningsarena kalt ”Studio Barnehage” hvor ansatte i fylkets barnehager kan få faglig påfyll via videokonferanser. Det ble arrangert 1 slike konferanse i 2009.

Barnevern

Fylkesmannen er klageinstans på vedtak om hjelpetiltak etter lov om barneverntjenester kap 4. Vi mottok ingen

klager i år. Som ledd i vår rolle som tilsynsmyndighet mottok vi 23 beklagelser. En del av disse sakene har vært tidkrevende for avdelingen. Vi har behandlet fire saker om fritak for taushetsplikt. Råd og informasjonsvirksomhet er en sentral del av arbeidet vårt. Vi er daglig i kontakt med publikum og kommuner på området. Vi har hatt møte med en kommune om situasjonen innenfor barneverntjenesten.

Vi har gjennomført lovpålagte systemrevisjoner og individtilsyn ved våre to institusjoner – til sammen 10 tilsyn. Det ble ikke funnet avvik eller merknader under systemrevisjonene. Under individtilsynene, er forhold til rundt rettighetsforskriften tema, og det har vært gitt tilbakemelding på håndteringen av rettighetsforskriften. Disse har ikke vært av en slik karakter at det har vært grunnlag for begrunnet melding eller pålegg. Vi har også mottatt to klager fra ungdommene vedrørende institusjonsoppholdet.

Det har ikke vært gjort konkret tiltak mot kommunene med tanke på oppfølging av meldinger, utover det arbeidet vi har gjort med kommunenes rapporteringer.

Sammen med RVTS og BUF etat, arrangerte vi konferanse om kjønnslemlestelse, der vi inviterte alle kommuner til å delta i tverrfaglig konferanse om kjønnslemleste. Vi nådde en bred målgruppe, og samlet vel 100 deltagere fra både det kommunale hjelpeapparatet, politi, familievernkantor, krisesentre, skole og barnhager osv.

I desember hadde vi samling for lederne av barneverntjenesten i kommunene. Vi snakket bla annet om organiseringen av tjenesten etter NAV reformen, Buf-etat ved fagtemaet informerte om sitt arbeid, Barnas Hus i Tromsø fortalte om deres rolle bla i ved dommeravhør av barn, nyheter fra Fylkesmannen mm.

Som vanlig har vi deltatt på de faste arenaene som er etablert for å utveksle erfaringer fra arbeidet vårt, samt se på utfordringer innenfor barnevernet. Det har vært holdt to møter med fagteamet i Alta, et møte med de ledelsen i Buf-etat region nord og de tre nordligste embedene, samt avholdt den årlige samlingen for representanter fra de frem nordligste fylkene. Vi var også representert på BLD sitt høstmøte. Fra vårt ståsted er det en bekymring av mange tjenester er små og sårbare. Etter Nav-reformen, er det kun et NAV kontor som fortsatt har barneverntjenesten hos seg. Fire kommuner har etablert interkommunale løsninger. De resterende tjenester er enten samlokalisert med øvrige kommunale tjenester, eller det er gjort en fullstendig omorganisering. Vi håper på at dette kan bidra til å gjøre tjenestene mer robuste også med tanke på habilitetsspørsmål som ofte dukker opp. Avjovarre urfolksregion har også et godt samarbeid innenfor barnevernet.

2.4 Arealdisponering og byggjesaker

For å påse at nasjonale arealinteresser blir ivaretatt, behandler Fylkesmannen alle kommunale planer, samt en rekke dispensasjonssøknader. Det har ikke vært større endringer i den nasjonale arealpolitikken i 2009.

Bevaring av biologisk mangfold, strandsonen og inngrepsfrie naturområder er fortsatt de viktigste hensyn som ivaretas gjennom Fylkesmannens saksbehandling. Viktige områder er også jordvern (landbruk) og beredskap (områder utsatt for flom eller rasfare).

Fylkesmannen ga i 2009 innspill (oppstart) og uttalelse (høring) til 164 kommunale planer.

Det ble fremmet 10 innsigelser. I tillegg ble det avgitt uttalelse til 100 enkeltsaker (dispensasjoner), hvorav 5 kommunale vedtak ble påklaget.

Fylkesmannen arrangerte i samarbeid med Finnmark fylkeskommune to seminarer (et i øst og et i vest) for kommunene hvor den nye plan- og bygningsloven var hovedtema. Kommunene gav tilbakemelding om at seminarene var bra lagt opp.

Fylkesmannen har brukt en del ekstra tid og resurser på veiledning av kommunene i forhold til ny plan- og bygningslov. Dette vil også være nødvendig i 2010.

Dyrka og dyrkbar jord er en begrensa ressurs, og selv om antallet gårdsbruk går ned, øker behovet for jordbruksareal på det enkelte gårdsbruk. I flere områder er det stor interesse for å gjenoppta driften på nedlagte gårdsbruk, spesielt i nærheten av byer og tettsteder.

Kommunene har en sentral rolle i jordvernet både som vedtaksmyndighet i enkeltsaker etter landbrukets særlover, og som planmyndighet. Det er viktig at kommunene tenker langsiktig og ivaretar arealbehovet både gjennom sine arealplaner og ved behandling av enkeltsaker. Fylkesmannen utarbeidet i 2009 en jordvernstrategi for Finnmark:

"Jorda i Finnmark - verdt å ta vare på", med formål å gi retning for jordvernarbeidet i Finnmark, og med særlig fokus på veiledning av kommunene. Fylkeslandbruksstyret var styringsgruppe for arbeidet, og Fylkesmannen sekretariat, og en bredt sammensatt arbeidsgruppe bidro i utformingen.

I 2009 ble det gjennom Fylkeslandbruksstyret fremmet innsigelse til 1 kommunal arealplan.

2.5 Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Fylkesmannen har en viktig oppgave med å bidra til utvikling og verdiskaping i tilknytning til landbruket og bygdene i Finnmark.

Fylkesmannen har ansvaret for å utarbeide regionale strategier for landbruksrelatert næringsutvikling, og koordinere bruken av midlene. Dette gir fylket anledning til lokaltilpasning av nasjonale virkemidler. Bakgrunnen er at man i større grad ønsker at landbruket bidrar til å skape levedyktige lokalsamfunn, i tillegg til produksjon av mat og trevirke. Målet er å oppnå økt lønnsomhet i den landbruksrelaterte næringsvirksomheten gjennom nyskaping og markedsorientering.

Det er i 2009 arbeidet med oppfølging av tiltak i "Regional næringsstrategi for Finnmark. Tiltaksplan 2009" og det ble satt igang en bred prosess med tanke på å utarbeide ny plan for nærings- og bygeutvikling for Finnmark. Disse planverkene er styrende for bruken av BU-midler både hos Innovasjon Norge (IN) og Fylkesmannens landbruksavdelingen.

Større innsatsområder på BU-siden har vært oppfølging av aktiviteten innenfor videreforedling av lokal mat, etablering av et Inn på tunet-fylkesprosjekt, samarbeid med reiselivsnæinga, fokus på utvikling av landbruket i Avjuvarre-regionen. Innen skog har bioenergi og oppfølging av Finnmark Treforum vært i fokus.

Landbruksavdelingen har ansvaret for fordeling av bygdeutviklingsmidlene i fylket mellom Innovasjon Norge og Fylkesmannen. I 2009 ble det fordelt kr 12,4 mill. i tilskuddsmidler, og 26,6 mill i rentestøtte.

Embetet deltar aktivt i det regionale partnerskapet som utformer Regionalt utviklingsprogram (RUP) for Finnmark, med årlige tiltaksplaner. Også i 2009 har videreforedling av råvarer fra landbruket vært et viktig satsingsområde, gjennom programområdet "Matfylket Finnmark".

Programområdet "Matfylket Finnmark" i planen har særlig fokus på samordning av primærnæringene i fylket med tanke på videreforedling, produktutvikling og markedsføring av råvarer produsert i Finnmark.

Naturvernplaner

Fylkesmannen har i 2009 arbeidet med verneplan for Goahteluoppal nasjonalpark, utvidelse av Øvre Anárjohka nasjonalpark, samt verneplan for myrer og våtmarker i Finnmark.

Forvaltning av eksisterende verneområder

Arbeidet med forvaltningsplanene for Varangerhalvøya nasjonalpark og Stabbursdalen nasjonalpark tar noe lenger tid enn først antatt.

Kartlegging av biologisk mangfold

Arbeidet med kartlegging av naturtyper og arter og kvalitetssikring av data for innlegging i Naturbase går framover, om enn ikke så raskt som man gjerne skulle sett.

Vanndirektivet

Fylkesmannen har ledet Vannregionutvalget og koordinert arbeidet med vannforskriften i Finnmark.

Forvaltningsplanen for vannområdene Tana Neiden og Pasvik ble etter høringsrunde oversendt Finnmark

Fylkeskommune. Videre har vi i forbindelse med forvaltningsreformen, bidratt til kunnskapsoverføring til Finnmark fylkeskommune.

Forurensing

Fylkesmannen har prioritert tilsyn mot bedrifter som håndterer, lagrer eller har farlige kjemikalier som avfall, og deltatt i landsomfattende tilsynsaksjoner med unntak av galvanoaksjonen.

Arbeidet med grunnforurensing har vært nedprioritert i 2009.

Fylkesmannen har gitt tillatelse til to deponier som skal drive videre, samt fulgt opp arbeidet med ett deponi som er avsluttet.

Det er gitt tillatelse til tre mudringsprosjekt i Finnmark.

2.6 Samfunnstryggleik og beredskap

Fylkesmannen i Finnmark har spesielle utfordringer som stiller krav til beredskapsarbeidet i fylket. Klima, geografi og nærheten til Russland er forhold som må ivaretas i det daglige arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap. Dette gjør at vi ikke bare kan forholde oss til nasjonale og regionale beredskapsutfordringer, men også implementere utfordringer som har utgangspunkt utenfor landets grenser.

Norge er gjennom Fylkesmannen i Finnmark engasjert i flere prosjekter gjennom atomhanflingsplanen for å bidra til en styrket atomsikkerhet. Fylkesmannen gjennomfører også årlige atomberedskapsøvelser med utvalgte kommuner i fylket.

Gjennom Memorandum of Understanding (MOU) er det etablert et samarbeid med andre fylker i Barentsregionen (Murmansk, Lappland, Norrbotten, Nordland, Troms og Finnmark) innen sivil beredskap. Avtalen går ut på å styrke og utvide det internasjonale samarbeidet innen det sivile beredskapsområdet. Det gjennomføres årlig møte mellom partene og det gjennomføres månedlige varslingsøvelser.

Fylkesmannen har hatt sterkt fokus på bedre kompetansen innen ROS, klima ,krisehåndtering og helse - og sosialmessig beredskap i kommunene. Dette har vært tema for tilsyn og beredskapsøvelser. Eksterne samarbeidspartnere inviteres til å delta som observatører.

Fylkesmannen gjennomførte også ROS-seminar for alle kommunene i Finnmark høsten 2009. Tema var ROS metodikk generelt samt ROS opp mot helse og sosialmessig beredskap, atomberedskap og klima. Et annet viktig mål med seminarene var å rette fokus mot innføring av kommunal beredskapsplikt fra 010110.

Kommunale plansaker etter plan- og bygningsloven har hatt prioritet, i henhold til fylkesmannens sektoransvar på samfunnsikkerhet. Det er en bedring i kommunenens oppfølging av risiko og sårbarhet knyttet til arealforvaltningen. Noen kommuner har utdaterte planer.

Fylkesmannen har lagt stor vekt på siv/mil samarbeid gjennom både møter og deltagelse på øvelser i regi av forsvaret.

Kapittel 3 - Resultatområder

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

Embetet har behandlet 6 søknader om fortjenestemedalje og foretatt 3 tildelinger av fortjenestemedalje i sølv.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 00.1 og 00.2	8		8	0
Sum:	8	0	8	0

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturen mangfold og friluftsliv

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Verneplaner og forvaltningsplaner

- Myrer og våtmarker i Finnmark. Noe forsinket ift. FMs tidsplan bl.a. pga. sykdom hos utreder. Verneforslag ferdigskrevet.
- Goahteluoppal (nasjonalpark) er svært ressurs- og tidkrevende, sykdom hos utreder. Noe forsinket.
- Utvidelse av Anárjohka er er svært ressurs- og tidkrevende, sykdom hos utreder. Også denne er forsinket. Starter parallelt arbeid med revisjon av verneforskrift på nyåret.
- Forvaltningsplan for Varangerhalvøya tar lengre tid enn forventet.
- Forvaltningsplan for Stabbursdalen er også noe forsinket.
- Marin verneplan. Oppstart er varslet og innspill mottatt. Vi er i rute.

Motorferdsel i utmark

Fylkesmannen har i 2009 behandlet 22 klager på kommunale dispensasjoner for motorferdsel i utmark. Av disse var 15 fra enkeltpersoner, reinbeitedistrikt eller firma og 7 fra Naturvernforbudet i Finnmark på innvilgede dispensasjoner.

Fylkesmannen har nedprioritert aktiv lovlighetskontroll av kommunal dispensasjonspraksis i 2009, da vi opplever slikt arbeid som tilnærmet bortkastet tid i de kommuner som ikke ønsker å rette seg etter rammene i regelverket.

Fylkesmannen behandlet 16 søknader om unntak fra det særskilte motorferdselforbudet 5. mai – 30. juni.

Ingen områder ble stengt for motorferdsel i en periode på vårvinteren etter anmodning fra reindriften.

Kartlegging og overvåkning av biologisk mangfold

Fylkesmannen har ved utgangen av 2009 fortsatt liggende naturtypekartlegging for kvalitetssikring. Dette gjelder kommunene Sør-Varanger og Kautokeino, (kartleggingene er utført av NINA) samt artskartlegginger i Hasvik og Hammerfest m.v.

I 2010 skal det leveres naturtypekartlegging for kommunene Sør-Varanger, Kvalsund og Alta. Disse kartleggingene ble utført i 2009 av Miljøfaglig utredning. Det skal også leveres naturtypekartlegging for

kommunene Lebesby kommune. Kartleggingene ble utført i 2008 av Miljøfaglig utredning.

Kvalitetssikrete datasett er i 2009 levert Naturbasen for kommunene Nesseby, Tana og Vadsø.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Generell viltforvaltning og tilskuddsforvaltning - vilt

Oppdragene ble utført ihht. tildelingsbrevet, men med lav prioritet og et minimum av arbeidsinnsats. Dette betydde i praksis lang saksbehandlingstid (mer enn 4 uker), og at Fylkesmannen ikke har hatt noen offensiv/initierende rolle på dette fagfeltet. Størstedelen av tidsbruken på feltet har gått til forvaltning av viltfondsmidlene. Utover dette er det er brukt lite ressurser på forvaltning av småvilt eller annet jaktbart vilt.

Forvaltning av hjortevilt

Oppdragene ble utført ihht. tildelingsbrev, men med lav prioritet og et minimum av arbeidsinnsats. Fylkesmannen har ikke tatt aktivt initiativ til å veilede kommuner/andre, men har kun svart på spørsmål/henvendelser. Størstedelen av tidsbruken på feltet har gått til forvaltning av viltfondsmidlene og behandling av søknader om utvidet jakttid for elg.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Forvaltning av innlandsfisk har hatt lav prioritet og innsatsen har stort sett vært begrenset til saksbehandling i kultiveringssaker og klagesaker fra kommuner. Fylkesmannen har ikke hatt noen offensiv/initierende rolle ihht. innlandsfisk, men har kun svart på spørsmål/henvendelser.

Forvaltningen av Tanavassdraget (inkl. merkantile oppgaver og rollen som sakkyndig på alle møtene i utvalget som har utredet lokal forvaltning av Tanavassdraget) har tatt mye av de tilgjengelige arbeidsressursene. Arbeidet med laksereguleringene 2010-2014 i både sjø (høringsinnspill til DN) og elv (revidering av Fylkesmannens elveforskrift) har også tatt svært mye tid.

På grunn av ressursituasjonen har ikke følgende oppdrag blitt løst i 2009:

- Innlegging/vedlikehold av Registreringsmodulen for Lakseregisteret
- Levering data for fredningssoner ved elveutløp
- 01SO18 (Elvedatabasen)

Dialog, kontakt, informasjon, møtevirksomhet etc. ovenfor publikum er også blitt nedprioritert.

Rovviltforvaltning

Oppdragene i tildelingsbrevet ble prioritert høyt, og ble i all hovedsak løst i 2009. Saksbehandlingstiden var kort på skadefellinger, relativt lang på søknader om forebyggende/konfliktdependende tiltak (delvis grunnet at tildelingen av FKT-midler til Fylkesmannen fra rovviltneemnda og DN tok lang tid). Saksbehandlingstiden for erstatningssaker på både rein og sau var innenfor lovverkets frister.

Arbeidet med handlingsplaner

Handlingsplan for ti trua karplanter ble ved utgangen av året gjort klar for utsendelse i forbindelse med høring. Det samme gjaldt handlingsplan for fem trua karplanter som ble sterkt påvirket av Alta-Kautokeinoubyggingen

Forvaltning av trua arter

Fylkesmannen har deltatt i fagkomiteen for prosjekt "Fjellrev i Finnmark".

01.3 Fremmede arter og GMOer

Oppdragene knyttet til fremmede arter har hatt lav prioritet pga. ressursituasjonen, og Fylkesmannen har ikke

noen offensiv/initierende rolle på dette fagfeltet. Det betyr at følgende oppdrag ikke ble løst i 2009:

- ta initiativ til å koordinere tiltak mot fremmede arter på regionalt nivå, herunder veilede kommunene
- informere om risiko ved og regler for innførsel og spredning av prioriterte fremmede skadelige arter. Informasjon skal fokuseres mot målgrupper som driver virksomhet som tilsiktet eller utilsiktet kan medføre innførsel og spredning av fremmede arter.

På bakgrunn av DN's tildelte midler til arbeid mot pukcellaks, mink og bisamrotte, har vi innfridd oppdraget med disse artene i 2009.

Når det gjelder vårt fylkesspesifikke oppdrag med mårhund, har vi avventet et initiativ fra Fylkesmannen i Troms som er utpekt som koordinator for mårhund-arbeidet av DN. Vi har imidlertid ikke registrert et slikt initiativ i 2009.

01.4 Friluftsliv

Tilrettelegging for jakt og fiske

Kun refusjon av kommunenes utgifter til jegerprøven og tildeling av fondsmidler, ellers ingen aktivitet på feltet.

Friluftsliv

Vi har fordelt statlige tilskudd til lokale friluftstiltak etter søknad. Det ble tildelt totalt 230 000 kr i 2009.

Det ble også tildelt kr 131 000 til tiltak i et statlig sikra friluftsområde i Alta kommune. Det er ellers liten interesse for å sikre områder til friluftsliv i Finnmark. I 2009 ble det kun søkt om tilskudd til sikring av et område i Loppa kommune. Søknaden ble innvilget av DN.

Resultatområde 02 Bevaring av kulturminner

02.3 Kulturmiljø

Se 01.3

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

Vannforvaltning

Forvaltningsplanen for vannområdene Tana, Neiden og Pasvik ble oversendt fylkeskommunen for behandling. Samtidig er det blitt arbeidet med å følge opp og planlegge overvåkning i vannområdene. Fylkesmannen har bistått i arbeidet med planleggingen av gjennomføringen forvaltningsreformen på dette fagområdet.

03.2 Overgjødning og nedslamming

Fylkesmannen har behandlet søknader om tillatelser til akvakultur.

Av ressurs hensyn har det ikke blitt gjennomført undersøkelse av kommunal avløpsmyndighet.

03.3 Oljeforurensning

En medarbeider har deltatt på oljevernøvelse. Det er ikke gjennomført oppdatering av MOB LAND.

03.4 Miljøgifter

Fylkesmannen har behandlet søknader om mudring og dumping av sedimenter.

Arbeidet med grunnforurensingssaker er nedprioritert.

03.5 Avfall og gjenvinning

To interkommunale deponier har fått tillatelse til drift i Finnmark. Begge deponiene har søkt, og fått unntak fra forbudet om deponering av nedbrytbart avfall.

Fylkesmannen har deltatt på den landsdekkende aksjonen mot avfallsdeponier.

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

04.1 Klimaendringer

Fylkesmannen har arrangert tre seminar i fylket for kommunene (ROS-seminar). Klimaendring var et av temaene.

Fylkesmannen var teknisk medarrangør for et internasjonal klimaseminar i Vadsø 1.-3. september. Avdelingsleder hadde innlegg og flere fra embetet deltok.

Avdelingsleder har deltatt i arbeidsgruppe under NorACIA og i ekspertutvalg utnevnt av Finansdepartementet. Utvalget vurderte hvordan bærekraftig utvikling og klima bedre kan ivaretas i offentlige beslutningsprosesser og resultatet kan leses i NoUen "Globale miljøutfordringer - norsk politikk"

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Støy er fast tema i plansaker der det er relevant.

Resultatområde 05 Internasjonalt miljø samarbeid og miljø i nord- og polarområdene

Arbeidet på dette området skjer i henhold til internasjonale avtaler:

Den blandede norsk-russiske miljøvernkommisjon og dens arbeidsprogrammer herunder trepartssamarbeidet i Pasvik (Pasvik-Inari Trilateral Park)

Barentsrådet med ministerdeklarasjoner og Barent Regionrådet og dens regionkomite

Norsk-finsk grensevassdragskommisjon,

Overenskomst mellom Norge og Finland om lakseforvaltningen i Tana,

Nordkalottens miljøråd under Nordkalottrådet.

Resultatene fra prosjektene gir et bedre kunnskapsgrunnlag for miljøvernforvaltningen i Finnmark, da de er med på avdekke og overvåke utslipp fra naboland, og dermed til å beskrive miljøtilstanden til vann- og naturressurser. Prosjektene bidrar til å gi lokalbefolkningen svar på spørsmål om miljøtilstanden. På sikt vil man oppnå en bedre, mer langsiktige og mer samstemt forvaltning av grensekryssende dyrebestander og av felles vannressurser.

05.1 Miljøsamarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljøsamarbeid og UNEP

05.2 Geografisk rettet miljøsamarbeid, herunder miljøbistand

05.3 Miljøsamarbeid i nord- og polarområdene

Gjennomførte aktiviteter i 2009 er

Norge-Russlandssamarbeidet: Videreutvikling av det felles norsk-finske-russiske overvåkingsprogrammet som skal vise effektene av grenseoverskridende utslipp fra nikkilverket til Pasvikområdet. Utvikling og videreføring av trepartssamarbeidet om verneområdene i Pasvik - en felles natur- og kultursti ble åpnet i juni. Utvikling av sjølaksefiske-prosjekt som et samarbeid mellom Finnmark, Murmansk og Lappland.

Barentssamarbeidet: Ledelse av den Regionale miljøverngruppen og ledelse av den nasjonale undergruppen for vannspørsmål. 3 møter er gjennomført i 2009 herav 2 i Finnmark og 1 i Arkhangelsk. Klimaseminar avholdt i Vadsø i september.

Den norsk-finske grensevasdragsskommisjon: Årlig møte i den norsk-finske grensevasdragsskommisjon avholdt i september i Pasvik. Norsk delegasjon hadde eget møte i Utsjok i april med gjennomgang av vannforvaltningsplanen for Neiden, Pasvik og Tana.

Overenskomst mellom Norge og Finland om lakseforvaltningen i Tana: Føhandlinger om fiskeregler for tilreisende gjennomført med finsk part, TE-Keskus

Nordkalottens miljøråd: Deltatt i et møte. Tildelt midler til seminar om Gyrodactylus salaris

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

06.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Fylkesmannen bestreber seg på å behandle alle plan- og dispensasjonssaker vi mottar som varsel eller på høring, samt være tilgjengelig for spørsmål fra kommunene i forhold til bruk av plan- og bygningsloven og ivaretagelse av nasjonale interesser.

I 2009 har vi gjennomført to seminar for kommunene (et i vest og et i øst) hvor ny plan- og bygningslov var hovedtema. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra kommunene på hvordan seminarene var lagt opp.

Fylkesmannen har brukt en del ekstra resurser på veiledning av kommunene i forhold til ny plan- og bygningslov i 2009.

Arbeidet med vindkraft lå i 2009 tilnærmet på is, igangsatte saker ligger enten i NVE og venter på behandling eller er lagt til side inntil rammebetingelsene for vindkraft bedres. I Finnmark er dagens linjekapasitet tilnærmet

oppbrukt, en satsing på vindkraft forutsetter derfor først en økt overføringskapasitet i sentralnettet.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Ingen særskilte kommentarer fra juridisk stab ut over ressursrapporteringen.

06.3 Samordning av statlige interesser

Fylkesmannen deltar i Regionalt planforum. Fylkesmannen foretar ellers i sin saksbehandling en løpende vurdering av om andre statlige myndigheter kan være uteglemt, særlig gjelder dette i saker som berører vassdrag hvor NVE er uteglemt i en del saker. Statlig samordning skjer også ved en samordning av tilsynsvirksomheten rettet mot kommunene.

06.4 Kart og geodata

I 2009 ble Fylkesgeodataforum ("Finnmark Digitalt") gjenopprettet i samarbeid med Statens Kartverk Finnmark. Det ble dannet to underutvalg, en for basisgeodata og en for plan- og temadata, som begge består av representanter av offentlige embeter og kommuner. Dermed ble det skaffet både en diskusjons- og arbeidsforum for bedre utbytte av geografisk informasjon. Det ble satt opp en handlingsplan for tidsrommet 2010-2013.

Implementeringsløsning for GIS i saksbehandlerværktøy ePhorte ble lagt online i en testversjon: www.geoport.no. FMFI følger med utviklingen.

Fylkesatlas Nordatlas (www.nordatlas.no) ble også i 2009 kraftig utbygget, har fått nye kategorier, mange nye datasett og er blitt enda mer folkelig. I begynnelsen av 2010 skal siden bli oppdatert til den nye versjon av Adaptive som blir enda mer brukervennlig.

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

07.2 Kunnskapsoppbygging og miljøinformasjon

Fylkesmannen har oppdatert Forurensning så godt som mulig ut fra tilgjengelige ressurser.

Miljøstatus har i liten grad blitt oppdatert.

07.3 Virkemidler og prosesser

Vi har med unntak av Galvanoaksjonen deltatt i de landsdekkende tilsynsaksjonene. I tillegg har vi gjennomført egeninitierte tilsyn i løpet av året.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510	Fagdep.	1510	Fagdep.
Resultatområde 01	198	155	198	155
Resultatområde 02			0	0
Resultatområde 03	81	45	81	45
Resultatområde 04	8		8	0
Resultatområde 05	34	45	34	45
Resultatområde 06	100		100	0

Resultatområde 07	103	45	103	45
Sum:	524	290	524	290

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

En hovedutfordring i Finnmark er å opprettholde antall gårdsbruk, etter en jevn nedgang i fylket de siste årene. Primærproduksjonen i fylket holder seg noenlunde stabil, men nedgang i antall gårdsbruk bidrar til å tynne ut fagmiljøene i distriktene, og svekke grunnlaget for logistikk og infrastruktur. Antall søkere om produksjonstilskudd var 372 i 2008 og 361 i 2009. Fulldyrka jordbruksareal i drift var i 2009 på 97 101 da mot 96 732 da i 2008, altså en liten økning.

Finnmark hadde i 2009 2 søkere til rekrutteringskvoter, mot 5 i 2008, og for øvrig stor interesse for kvotekjøp, noe som også vitner om optimisme. En utfordring videre er å følge opp disse med nyetablering og utbygging av melkeproduksjonsbruk.

I enkelte områder har det vært stor aktivitet i bruksutbyggingen, i andre områder er aktiviteten faretruende lav, og en frykter at driftsapparatet går ut av dato de nærmeste åra.

Fylkesmannen ser behov for å øke innsatsen i enkelte deler av fylket for å bidra til å sikre jordbruksproduksjonen. I 2009 igangsatte Fylkesmannen sammen med IN og Sametinget arbeidet med et utviklingsprosjekt for landbruket i Porsanger, Karasjok, og Kautokeino, som kommunene selv har fått ansvar for videre.

I andre områder, spesielt i kyst-Finnmark er jordbruksaktiviteten lagt ned tidligere, men grunnlaget for å gjenoppbygge landbruket og tilleggsnæringer ut ifra eksisterende ressurser er tilstede. I slike områder kan utvikling av landbruk og tilleggsnæringer være et viktig bidrag til verdiskaping i tilknytning til for eksempel reiseliv, utmarksnæringer, og inn på tunet og bidra til å styrke lokalsamfunnene.

På samme måte er det ulikheter i fylket med tanke på press på jordbruksarealer. I Alta er tilgang på jord for manges vedkommende en minimumsfaktor, imens det i andre områder i fylket må fokuseres på å unngå gjengroing av jordbruksarealer. Nesseby kommune er et godt eksempel på god vekst i landbruksproduksjonen. Totalt sett er det en utfordring å sikre arealgrunnlaget for jordbruket, og bevisstgjøre kommunene om dette ifbm arealplanarbeidet.

I 2009 ble jordvernstrategien for Finnmark utarbeidet: "Jorda i Finnmark – verdt å ta vare på", med fylkeslandbruksstyret som styringsgruppe, en bredt sammensatt arbeidsgruppe, og FMLA som sekretariat. Alta kommune kom godt igang med pilotprosjektet "Kjerneområde landbruk i Alta kommune".

Finnmark har en årlig tildeling på kr 50 000,- til rovviltkompensasjon. Midlene er brukt til følgende:

Det er innvilget kr 35 000,- til beitedyr/rovvilt/samfunn-prosjekt "Eallit luonddus/Leve i naturen". Prosjektet var i 2009 i en oppstartsfasen og Fylkesmannen mente det var viktig å bidra for å få prosjektet på beina. Prosjektet er regionalt og med flere målsettinger som er viktige og i tråd med nasjonale de nasjonale målene. Det skal bl.a. arbeides med å utvikle og gjennomføre målrettede tiltak som kan bidra til å redusere tap av beitedyr til rovvilt. Ca kr 13 000,- er brukt på utgifter i forbindelse med gjennomføring og deltakelse på dialogmøter hvor både forskning, forvaltning, beitebrukere og andre har deltatt.

Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommunene i fylket har tar ansvaret alvorlig med å sikre en tilfredsstillende dekning av dyrehelsepersonell. Inntrykket vårt er at de gjeldende interkommunale samarbeidsavtalene fungerer godt og på lokalt nivå er det godt og konstruktivt samarbeid mellom administrasjonskommunene og veterinærene som bidrar til en tilfredsstillende klinisk veterinærdekning og vaktordning. For å sikre kliniske dagtjenester fremkommer det i rapportering at mange av kommunene benytter noe mer stimuleringsmidler enn den statlige potten som Fylkesmannen kan tildele. Vaktordningen kunne regnskapsmessig og rapporteringmessig vært gjort mer rasjonell ved at en kom frem til en løsning hvor kalenderåret blir fulgt.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2008	2007
FMFI	7871	12892	89	6,38	12,29	9,08	7,36
Sum	7871	12892	89	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Skogkultur

Det er stort behov for investering i skogkultur i fylket, særlig tynning i barskogsområdene. Tildelingen til skogkultur gjennom NMSK var på kr 400 000,- inklusive tillegget som kom gjennom tiltakspakka. Hele tildelingen er disponert og vi ser at det er behov for en styrking av denne potten.

Planting

Totalt er det satt ut 22 500 planter dette året av furu, gran og sibirsk lerk. Planteaktiviteten burde ha vært høyere, men av skogkulturtiltaka er tynning prioritert.

Ungskogpleie og tynning

Det er gjort ungskogpleie på totalt 53 daa, noe som er svært lavt. Årsaken er først og fremst at vi har lav andel hogstklasse II i fylket, sammenlignet med III og IV. Dermed er tynning prioritert foran ungskogpleie. Tynningsaktiviteten har vært svært god dette året - 1 290daa. Hovedsaklig er maskinell tynning i barskogområdene.

Utsiktsrydding

I Regjeringens tiltakspakke fikk Finnmark kr 600 000,- til å rydde utsikt langs veg og i kulturlandskapet. Dette genererte ytterligere 600 000,- i eksterne midler fra kommunene, vegvesenet og Finnmarkseiendommen slik at det totalt ble utført arbeid for 1,2 millioner kroner. Midlene ble brukt i Alta, Karasjok, Tana og Sør-Varanger. I Alta gikk virket til flisfyringsanlegget, og ellers gikk det til ved. Tiltaket ble meget godt mottatt i kommunene og det etterspørres en videreføring.

Avvirkning

Det er lav hogstaktivitet i fylket, noe som henger sammen med lite hogstmoden skog generelt og få foredlingsbedrifter. Slutthogsten ligger på ca 1 500 kubikk furu som foredles på mindre sagbruk og trebedrifter. Tynningshogsten i furu utgjorde ca 4 500 kubikk. Av bjørk hogges det mest til eget bruk, på Finnmarkseiendommens grunn - omlag 15 000 kubikk. Privat hogst på lauvskogen anslås til ca 5 000 kubikk.

Bioenergi

Satsingen på biovarme i Finnmark er i gang. I Alta har Finnmark Miljøvarme bygd et nytt varmeanlegg i Alta sentrum som fyres med skogsflis. Flisa hentes ut i skogene rundt Alta av en lokal skogsentreprenør. Det er arbeidet med å utvikle kompetansen innen bioenergi og virkeshåndtering. Blant annet er det arrangert kurs i virkesmåling og studietur til Stensbøl skog/Glommen. I tillegg er det holdt fagsamling internt i fylket for entreprenører som har etablert seg i næringa eller planlegger etablering.

Skogsvegbygging

Det er ikke bygd nye skogsbilveger dette året. I stedet er det satset på opprusting av eksisterende vegnett og Pasvik har vært prioritert - totalt er det brukt kr 300 000 på skogsveg. I Sør-Varanger er skogsvegmidlene kanalisert gjennom Pasvikdalen vegråd, som er satt sammen av de ulike brukerne av vegnettet i Pasvik som bidrar sammen med skogbruket.

Skogbruksplanlegging

Finnmarkseiendommen holder på med retaksering av sine barskogsarealer. Dette året er det satt i gang takst i

Porsanger og Karasjok kommuner. Det er gitt totalt kr 500 000,- i tilskudd til denne taksten som planlegges ferdig i 2010. Det var ingen takster på privat grunn.

Kystskogbruket

Finnmark deltar i styringsgruppa for kystskogbruket og forvalter de særskilte midlene til satsing innenfor prosjektet. Det ble gitt tilsammen kr 178 654,- i støtte til fellesprosjekter og fylkesprosjekter. I Finnmark har vi nå opprettet et skognæringsforum i fylket, Finnmark Treforum, som skal representere skog- og trenæringa i fylket. Vi er i startfasen av skogsvegprosjektet.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Samarbeid

Landbruksavdelinga deltar aktivt i den landbruks- og bygdebaserte næringsutviklinga i fylket, og bidrar med kompetanse, faglige og økonomiske ressurser.

Fylkesmannen deltar i det regionale RUP-partnerskapet i fylket og er delaktig i utforming og oppfølging av Regionalt utviklingsprogram (RUP). Under programområdet *Matfylket Finnmark* har landbruksnæringa, sammen med reindriftsnæringa og fiskeri og havbruk, sterk fokus på strategier og tiltak innen videreforedling av råvarer produsert i fylket, i tillegg til strategier og tiltak for å opprettholde og utvikle primærproduksjonen. Deltakelse i partnerskapet bidrar til å skape en god kontaktflate både mot andre offentlige virkemiddelaktører og næringsliv i fylket.

Fylkesmannen har et nært samarbeid med Innovasjon Norge om oppfølging av strategier og tiltak i "Strategisk BU-plan for Finnmark", og samarbeider godt om politikkutforming, kompetanseheving for kommunene og forvaltning av BU-tilskudd.

Det samarbeides tett fra sak til sak, men også ved utforming av strategier, planer og prosjekter.

Oppfølging av regionale næringsstrategier:

Strategi **Mat, primærproduksjon**: FMLA har hovedansvar for oppfølging. Forankret i RUP. Viktige aktører: IN, kommuner, forsøksringene.

Strategi **Mat, videreforedling**. FMLA har hovedansvar for oppfølging. Viktige aktører: IN, kommuner, Tana videregående skole, Bioforsk. Forankret i RUP.

Strategi **Økologisk matproduksjon**. FMLA har hovedansvar for oppfølging. Viktige aktører: forsøksringene, Bioforsk, enkelte kommuner

Strategi **Trevirke**. Hovedansvar: FMLA, IN, kommunene og Finnmark treforum

Strategi **Bioenergi**. Hovedansvar: FMLA. Aktører: IN, kommuner. Forankret i RUP.

Strategi **Reiseliv og opplevelsesproduksjon**: Hovedansvar: FMLA. Aktører: IN, Finnmark reiseliv, forankret i RUP

Strategi **Inn på tunet**: Hovedansvar: FMLA. Andre aktører: Sør-Varanger kommune

Strategi **Annen grønn vare- og tjenesteproduksjon**. Hovedansvar: FMLA, Alta kommune, enkelte kommuner, Bioforsk

Rapport på bruk av BU-midlene fra Innovasjon Norge

Fylkesvise BU-midler til Innovasjon Norge for 2009 utgjorde til sammen kr. 20 335 189 hvorav kr 1 572 287 ble overført fra 2008, ekstraramme på 5 mill + tilbakeførte midler

3 589 902. Til sammen for tradisjonelt og tilleggsnæringer er det i 2009 innvilget tilskudd på kr. 13 051 610 ekskl. rentestøtte.

Rentestøtte ble i 2009 innvilget med lånebeløp 12 889 500 Rentestøtten utgjorde i 2009 2,3 %.

Totalt behandlet Innovasjon Norge 53 søknader innen BU-ordningen i 2009

Det ble gitt tilsagn for til sammen kr. 13 051 610 fordelt på 52 søknader, 1 søknad ble avslått.

Tradisjonelt landbruk

Det er gitt i alt 21 tilsagn om tilskudd og 10 tilsagn om rentestøtte til tradisjonelle næringer.

Under er gitt en fremstilling på hvordan de ulike tilskuddsordningene til tradisjonelt landbruk fordeler seg på hovedproduksjon og type tiltak:

Investeringsstilskudd ved generasjonsskifte:

2 tilsagn totalt, hvorav 1 til melkebruk og 1 til oppgradering av landbrukseiendom. Begge søkere kvinner. Beløp kr 1 693 000.

Investeringer:

Total 19 innvilgede saker, herav 5 kvinnelige søkere. Totalbeløp på alle sakene: kr 6 784 810.

15 tilsagn er gitt til melkeproduksjon hvorav 2 er samdrift

- 2 tilsagn gjelder nybygg

- 1 tilsagn gjelder tilleggsfinansiering nybygg (samdrift)

- 1 tilsagn gjelder tileggsfinansiering av nybygg/ombygning av eksisterende

- 3 tilsagn gjelder utvidelse/ombygging av eksisterende bygning hvorav 1 generasjonsskifte

 - 3 tilsagn til kjøp av tilleggsjord

- 1 tilsagn gjelder bygging av adkomstvei

- 1 tilsagn gjelder brønnboring/vannforsyning

- 1 tilsagn gjelder varmegarasje/verksted (samdrift)

- 1 tilsagn gjelder kjøp av brukt melkeanlegg

- 1 tilsagn gjelder inngjerding/uteskur for ungdyr

4 tilsagn er gitt til sauebruk

- 2 tilsagn gjelder tilleggsfinansiering nybygg

- 1 tilsagn gjelder nytt gårdsprosjekt

- 1 tilsagn gjelder tilleggsbygg til lamming

1 tilsagn gjelder oppgradering av landbrukseiendom i forbindelse med i første omgang førproduksjon (generasjonsskifte)

1 tilsagn gjelder økologisk produksjon av grønnsaker (Bioforsk)

Rentestøtte:

Totalt innvilget 7 tilsagn som er gitt til melkeproduksjon hvorav 2 samdrifter. Av de 7 tilsagn er 2 kvinner. Totalt lånebeløp kr 12 453 500.

2 tilsagn gjelder nybygg

1 tilsagn gjelder tilleggsfinansiering på nybygg (1 samdrift)

1 tilsagn gjelder bygging av adkomstvei

1 tilsagn gjelder brønnboring/vannforsyning

1 tilsagn gjelder varmegarasje/verksted (samdrift)

1 tilsagn gjelder kjøp av brukt melkeanlegg

Tilleggsnæringer

Det er gitt i alt 18 tilsagn om tilskudd, de fordeler seg på de ulike ordningene som følger:

Etablerstipend etableringsfasen:

1 tilsagn gitt til etablering av inn på tunet. Kvinnelig søker. Kr 204 750.

Etablerstipend utviklingsfasen:

3 tilsagn gitt til utmarksprodukter, turisme på landbrukseiendom, inn på tunet. 1 kvinnelig søker. Totalt kr 288 750.

Bedriftsutvikling:

2 tilsagn gitt til bedriftsutvikling reiseliv og videreutvikling av rein/elgskav. Ingen kvinnelige søkere. Totalbeløp kr 270 000.

Investeringer:

7 tilsagn gitt til ridebane, 2 til turisme, utleiehytte, 2 til bygg/inventar/utstyr, vedproduksjon. 1 kvinnelig søker. Totalbeløp

kr 2 918 650.

Andre tiltak:

5 tilsagn gitt til bygdeutviklingsprisen, studietur, Inn på Tunet, tilleggsfinansiering Inn på tunet, produktutvikling. 4 kvinnelige søkere. Total kr 891 650.

(I tillegg er det gitt 3 tilsagn av VSP-MAT midler, på til sammen kr. 178.000,- Disse midlene ble brukt festival, matkurs, oppfølgingsprosjekt. Det var 3 bedrifter som mottok støtte.)

Strategier:

1. Økt videreføring lokalt

Det er gitt et tilskudd produktutvikling av villsau, videreutvikling av rein og elg

2. Styrke eksisterende produksjonsmiljø

Se tradisjonelt landbruk over

3. Øke verdiskapingen fra skog- og treprodukter

Det er gitt 3 tilsagn gjennom Bioenergiprogrammet på til sammen kr. 355 000

4. Utmarksnæringer

Gitt tilskudd til saft og syltetøy av utmarksprodukter.

5. Fremme utvikling av ny næringsvirksomhet med tilknytning til landbruk

Det er gitt tilskudd til Inn på tunet og til turisme.

6. Sikre rekruttering til landbruket og bygdene i Finnmark

2 tilskudd gitt i forbindelse med generasjonsskifte, til sammen kr. 1 693 000.

Fylkesmannen i Finnmark

Fylkesvise BU-midler for FMLA Finnmark utgjorde i 2009 til sammen kr 2,9 millioner kroner. I tillegg ble det overført kr 821 353,- fra 2008.

De relativt høye beløpene på inndragning og overføring til 2009 skyldes en opprydding i gamle saker der fristen for sluttrapport var overskredet. Inndragningen av gamle saker med oversittet arbeidsfrist fortsatte i 2009, slik at det gjenstår kr 321 932,- for overføring til 2010.

Hos Fylkesmannen i Finnmark blir en del av de fylkesvise BU-midlene til ”utrednings- og tilretteleggingstiltak” øremerket til praktikantordning, grøftetilskudd, tilskudd til kompetanseheving og tilskudd til onnebarnehager og landbruksrelatert undervisning.

Fylkesmannen i Finnmark har i 2009 hatt spesielt fokus på Inn på tunet. Det er gjort et stort forarbeid i påvente av egen prosjektleder som vil bli ansatt ved avdelingen i 2010.

Fylkesmannen har arbeidet med informasjon til kommuner og inn på tunet gårder om mulighetene som ligger i Inn på tunet. Tverrsektorielt arbeid og informasjon direkte til kommunene har vært fokusområder for arbeidet. Fylkesmannen har besøkt kommunene og hatt informasjonsmøter med NAV, administrasjon og politiske grupper. Det har også vært jobbet på regionalt nivå, innad i embetet og mot Finnmark fylkeskommune, NAV finnmark og Innovasjon Norge.

Kurs og kompetanseutvikling av Inn på tunet tilbydere har ikke vært prioritert fra Fylkesmannen. De kommunale prosjektene har ivaretatt dette området gjennom å holde kurs åpne for tilbydere.

Bruken av midlene

Utrednings- og tilretteleggingstiltak

I 2009 ble 36 søknader innvilget og 6 avslått. En stor del av søknadene dreier seg om fremme av lokal matproduksjon, videreføring og kompetanseheving innen dette feltet. Ellers er det gitt tilskudd til tiltak innen tradisjonelt landbruk og oppfølging av gründere.

En del av utrednings- og tilretteleggingsmidlene benyttes til FoU-prosjekter i regi av bl.a Bioforsk.

Arbeidet med ny Bygdeutviklingsplan ble påbegynt i 2009.

Grøftetilskudd

Ordningen omfatter grøfte- og kanaliseringstiltak på eksisterende dyrka jord. Det er i 2009 kommet inn 11 søknader til ordningen fra 11 bruk i 5 kommuner. Det er gitt tilsagn for til sammen kr 489 095,-. Dette utgjør 30 % av samlet kostnadsoverslag for tiltakene.

Landbruksrelatert undervisningsopplegg/onnebarnehage

24 søknader i 2009 mot 32 i 2008. Innvilget beløp til sammen kr 177 912,-.

Ordningen omfatter tilskudd til gårdsbesøk, innkjøp av landbrukslitteratur, frø til såing, settepoteter, jordbærplanter og lignende. Barnehager og skoler (småskoletrinnet) kan søke.

Praktikantordninga

Det kom inn 5 søknader om tilskudd til praktikant i 2009 mot bare 2 i 2008. Innvilget beløp kr 470 000,-.

Kompetansehevingsmidler

Det kom inn bare to søknader om kompetansehevingsmidler og begge ble innvilget. Til sammen kr 15 011,-. På grunn av den lave etterspørselen, ble det overført kr 95 000,- til praktikantordninga, der det var stort behov.

Vurdering av virkemidler knyttet opp til hovedaktiviteter og strategier i Strategisk bygdeutviklingsplan for Finnmark 2005-2009.

Strategi 1: Økt videreføring lokalt

Vi ser en fin økning i antall lokalmatprodusenter og kvalitet på produktene. FMLA har støttet lokalmat-profilering på matfestivaler i fylket, deltakelse på Matstreif 2009 i Oslo samt forstudie for utvikling av meieriprodukter. Dessuten studietur for etablerte produsenter i samarbeid med Innovasjon Norge.

Strategi 2: Styrke eksisterende produksjonsmiljøer

Under denne strategien gir FMLA tilskudd til grøfting, kompetanseheving, studietur for storfekjøtt-produsenter.

Det er gitt tilskudd til seminar om landbruksbygg, fagseminar om kjøttproduksjon, kurs i dyrevelferd bl.a. I tillegg er det gitt tilskudd til et prosjekt om kring beitekonflikt med reinsdyr på innmark om våren samt utredning om kjerneområde for landbruk i Alta.

Økt grønnsakproduksjon og dyrking av grovfôr til hest er to nye prosjekter i regi av Bioforsk.

Over Handlingsplan for økologisk landbruk i Finnmark er det innvilget 14 saker med til sammen kr 348 944,-. Tildelt pott var kr 350 000,-. Midlene er brukt til lokal mobilisering, forsøksprosjekter, nettverkssamlinger og kompetanseheving.

Strategi 3: Økt verdiskaping fra skog- og treprodukter

Det er innvilget en søknad om studietur for trebedrifter.

Strategi 4: Utmarksnæringer

Kurs om Samisk bruk av viltvoksende urter. Forprosjekt på innlandsfiske.

Strategi 5: Fremme utvikling av ny næringsvirksomhet med tilknytning til landbruk

Oppfølging av gründere og felles reiselivssatsing mellom Norge og Finland i Tanadalen.

Inn på tunet satsing i Sør-Varanger og Porsanger.

Strategi 6: Sikre rekruttering til landbruket og bygdene i Finnmark

Ungt Entreprenørskap og Finnmark 4 H er innvilget støtte til matsatsing blant unge.

5 søknader om praktikant er innvilget. Landbruksrelatert undervisningsopplegg ser man som et ledd i rekruttering.

Samarbeid og resultater i arbeidet med kommunene som førstelinjetjeneste.

Fylkesmannen i Finnmark tar sikte på å være et kompetansesenter for kommunene og andre samarbeidspartnere. Det arrangeres årlig fagsamlinger for landbruksforvaltninga i kommunene, faglagene og alle aktører i fagmiljøet. Fagsamlinger arrangeres også i regi av Innovasjon Norge, Finnmark. I 2009 gjennomførte Fylkesmannen i samarbeid med IN en bred prosess med målsetting å skape godt grunnlag for en ny bygde- og næringsutviklingsplan for fylket.

For øvrig avventer vi IN og Finnmark Fylkeskommune når det gjelder arbeidet med styrking av førstelinjetjenesten på landbruksområdet i kommunene, særskilt i forhold til ”kommuneprosjektet”, og er klare til å delta aktivt i dette arbeidet.

21.4 Verdiskapingsprogrammene

Boenergiprogrammet

Innovasjon Norge har gitt totalt kr 355 000,- i støtte fra bioenergiprogrammet. Av mottagerne er en

til skogsflisproduksjon og bioenergianlegg, en til gårdsvarmeanlegg og en til kompetansehevingsplan for bioenergi. Kompetansehevingsplanen for bioenergi er brukt aktivt dette året og det er gjennomført kurs i virkesmåling, studietur til Stensbøl skog/Glommen/Elmia Wood samt fagsamling for entreprenører i Alta. Det arbeides langsiktig for å få i gang varmeanlegg i Øst-Finnmark/Pasvik.

Trebasert innovasjonsprogram

I Finnmark har vi sammen med Innovasjon Norge gjort en henvendelse til trebedrifter i fylket og gitt tilbud om oppfølging og bedriftsutvikling. I tillegg er det laget en bedriftspresentasjon over skog- og trebedrifter i fylket, som er presentert under Finnmark treforum og nettsida deres. Ingen bedrifter i Finnmark søkte i 2009 støtte fra dette programmet.

VSP- mat

Innovasjon Norge ga i 2009 3 tilsagn over VSP-MAT-tilskudd til bedrifter i Finnmark, på til sammen kr. 178.000,-. Disse midlene ble brukt til festival, matkurs, og et oppfølgingsprosjekt. 3 bedrifter som mottok støtte.

Resultatområde 22 Miljøtiltak i landbruket

Innsatsen i forhold til forurensning dreier seg for Finnmarks vedkommende om oppdatering av fagpersoner og kompetanseheving i kommunene som ansvarlig for håndtering av bla. husdyrgjødsselforskriften. Gjennom miljøplan i landbruket er også forsøksringene viktige samarbeidspartnere og fagmiljø i forhold til implementering av kunnskap og holdninger direkte overfor næringsutøvere. Fylkesmannen bidrar faglig i dette arbeidet, bl.a med tilskuddsmidler til kompetanseheving innen forurensning og miljø.

Landbruksavdelingen deltar også i faglig samarbeid gjennom vannregionutvalget og bidrar faglig i diskusjoner og vurderinger av tiltaksplaner for vannområdene med tanke på eventuelle påvirkninger fra landbruket.

Finnmark har utover dette relativt begrensede utfordringer knyttet til erosjon og avrenning fra jordbruksarealer.

Jfr Miljøprogrammet for landbruket i Finnmark er utfordringene innen forurensning knyttet til å begrense punktutslipp, og bidra til ryddige og pene gårdsbruk, og med den utfordringen som ligger i de geografiske avstandene, bidra til gode innleveringsordninger for avfall.

22.3 Miljøprogram og miljøplan

22.2 Tiltak for å redusere forurensninger

Innsatsen i forhold til forurensning dreier seg for Finnmarks vedkommende om oppdatering av avdelingens fagpersoner og kompetanseheving i kommunene som ansvarlig for håndtering av bla. husdyrgjødsselforskriften. Gjennom miljøplan i landbruket er også forsøksringene viktige samarbeidspartnere og fagmiljø i forhold til implementering av kunnskap og holdninger direkte overfor næringsutøvere. Fylkesmannen bidrar faglig i dette arbeidet, bl.a med tilskuddsmidler til kompetanseheving innen forurensning og miljø.

Landbruksavdelingen deltar også på møter i vannregionutvalget og bidrar faglig i diskusjoner og vurderinger av tiltaksplaner for vannområdene med tanke på eventuelle påvirkninger fra landbruket.

Finnmark har utover dette relativt begrensede utfordringer knyttet til erosjon og avrenning fra jordbruksarealer. Jfr Miljøprogrammet for landbruket i Finnmark er utfordringene innen forurensning knyttet til å begrense punktutslipp, og bidra til ryddige og pene gårdsbruk, og med den utfordringen som ligger i de geografiske avstandene, bidra til gode innleveringsordninger for avfall.

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Miljøprogram for Finnmark har hovedfokus på følgende overordnede miljøutfordringer:

1. Redusere gjengroing i kulturlandskapet og utnytte beiteressursene

2. Medvirke til miljørettet og lønnsom nærings - og

jordbruksutvikling

3. Bevare særskilte kvaliteter i samiske kulturlandskap

4. Bevare kulturhistoriske landskap, verdifulle kulturmarkstyper og biologisk mangfold

5. Bevare verdifulle bygninger og anlegg

6. Miljøtiltak i skog

7. Forebygge forurensning fra landbruket

8. Jordvern

Den viktigste strategien for å hindre gjengroing i kulturlandskapet i Finnmark er å opprettholde aktivitet og produksjon i primærlandbruket. Slått og beiting i innmark og utmark er den mest effektive og hensiktsmessige metoden for å holde kulturlandskapet i hevd. Fylkesmannen har utformet tilskuddsordninger med tanke på de spesielle utfordringene i fylket.

Målrettingen av tilskuddsmidler gjennom RMP-tilskudd i Finnmark har tydelig medført at brakk jord har blitt tatt i bruk og at større arealer med beite i innmark og utmark har blitt tatt i bruk. I deler av fylket har det også vært betydelig flere hesjer å se etter innføring av tilskuddet. Regionale miljøtilskudd har bidratt til økt inntekt på enkeltbruk, og dermed et styrket inntektgrunnlag, som en positiv effekt ved siden av miljø og kulturlandskapsmessige effekter i innmark, utmark og skog.

I 2009 hadde vi under regionale miljøtilskudd i alt 13 regionale miljøtilskudd. Tilskuddsordningene i Finnmark er rettet mot tiltak som høsting på tidligere dyrka jord, spesielle driftsforhold, kulturminner og kultur miljøer samt hesjing, skjøtsel i tett skog, og til beiteførsel.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2008 etter søknadsomgang 2007 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Gjengroing	Avrenning til vassdrag	Kulturminneverdier	Tilgjengelighet og friluftsverdier	Verdifulle kulturlandskap	Plantevernmiddel	Avfallsinnsa
FMFI	2142519	0	615505	0	0	0	0
Sum	2142519	0	615505	0	0	0	

22.4 Økologisk landbruk

Statistikk 2009

Planteslag	øko	karens	konv
Fulldyrka eng	821,6	138	1026,5
Innmarksbeite	417	112	133
Andre grovfôrvekster	32	61	45
Potet	62	0	7,5
Korn til krossing	167	46	0
Matkålrot og bær	1,6	1	0
Urter	1,3	0	0
Frø til modning	0	0	51

Sum 2009 **1502,5** **358** **1263**

Sum 2008 887,8 1385 954

Tabell 1: Tabellen viser samla areal på 7 innmeldte bruk pr 31.12.2009. Kilde: Debio

De 7 brukene som er innmeldt i Debio er spredt på 4 kommuner: Alta, Porsanger, Tana og Nesseby.

Dyreslag	øko	karens	konv
Andre storfe	0	0	47
Melkekyr	0	0	26
Ammekyr	0	0	8
Hester	0	0	2
Vinterføra sau og lam	383	0	286

Tabell 2: Tabellen viser samla dyretall på 5 innmeldte bruk pr 31.12.09. Kilde: Debio

Tilskudd 2009

Fylkesmannen i Finnmark fikk i 2009 kr 350 000,- til gjennomføring av tiltak i ”Handlingsplan for økologisk landbruk i Finnmark” - Tiltak for 2009. I tillegg ble det overført kr 26 609,- fra 2008. Det ble i 2009 innvilget kr 348 944,-.

Det er i 2009 gitt støtte til to større faglige arrangementer for hele Nord-Norge; ett i Lofoten og ett i Alta. Dette er viktige møtesteder både for bøndene, forvaltning og rådgivere.

Tana videregående skole har startet arbeidet med å anlegge en stjernehage; en økologisk demonstrasjonshage som skal brukes både i undervisningen og ellers i rådgivningsøyemed. Skolen fikk også midler til å utarbeide et eget undervisningsopplegg for økologisk landbruk i Finnmark, men fikk ikke KIL-midler, og dermed ble søknaden trukket.

Ellers har de to forsøksringene i fylket fått midler til lokale forsøk og fagdager.

I 2009 har vi økt satsingen på forbrukersiden, og satser litt mer på dette enn tidligere år. Finnmark 4H gjennomfører matskoler/kurs rundt om i hele fylket, og deler av kursopplegget skal være økologisk. Oikos har også fått tilskudd til å distribuere tidsskriftet "REN Mat" til alle husstander i Finnmark, med tanke på markedsføring av økologiske produkter.

Fylkesmannen gir årlig et lite bidrag til pilotbruk som har sagt seg villige til å stille gården til disposisjon for forsøk og markdager.

Det er gitt et avslag til Troms og omegn forsøksring; forsøk med økologisk oppalsjord. Dette tiltaket mottok støtte i 2008.

Finnmark har ingen kommuner som er med i Økoløft-prosjektet.

Ny handlingsplan

I løpet av 2009 ble det laget ny handlingsplan for Finnmark i samråd med faglagene, Tine, Nortura og de økologiske produsentene i fylket, samt en representant for kommunal landbruksforvaltning. Fokuset er fortsatt på kunnskapsoppbygging, mobilisering og nettverk. Det er også lagt større vekt på å nå fram til forbrukerne enn i tidligere plan.

Ingen meieri eller slakteri i Finnmark er så langt Debio-godkjent, men representantene fra disse vil nå å sette fortgang i prosessen.

22.5 Tre og miljø

For oppgaver utført på bioenergi, se rapportering under 21.2 og 21.4.

Utvikling av skog- og trenæringa

Det er i 2009 arbeidet med å utvikle trenæringa i fylket gjennom organisasjonen Finnmark Treforum. I løpet av året er det arrangert flere fagsamlinger, det er laget en bedriftsbrosjyre for skognæringa i Sør-Varanger, og det er opprettet ei internettside for Finnmark Treforum.

Miljøtiltak i skogbruket

Det har ikke vært søkt midler til miljøtiltak i skogbruket i 2009.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Fylkesmannen har i 2009 avviklet 5 møter i fylkeslandbruksstyret, hvorav 2 telefonmøter.

I tillegg til saker etter jordloven har fylkeslandbruksstyret behandlet arealplaner, reguleringsplaner og flere ulike høringsuttalelser.

Klagesaker behandlet av Fylkeslandbruksstyret i 2009:

Klage konsesjon 0

Klage, bo- og driveplikt 0

Klage deling: 4 , samt 2 klager på vedtak etter § 12. 4 ledd

Klage nydyrking: 0

Klage, omdisponering: 0

Det har vært 4 klagesaker etter jordloven § 12 2 ledd samt 3 klagesaker vedrørende vedtak etter jordloven § 12 4 ledd.

Saksbehandlere for plansaker ved embetet er tilsluttet embetets arealplangruppe, og fylkets arealplanforum.

Dialog mellom avdelingene og sektorene på dette området er nyttig og lærerikt, og bidrar til å effektivisere behandlingen av enkeltsaker. Fylkeslandbruksstyret har i 2009 totalt behandlet 19 saker, hvorav 4 var plansaker. Det ble fremmet innsigelse til en reguleringsplan.

På siste styremøtet i desember vedtok Fylkeslandbruksstyret jordvernstrategien " Jorda i Finnmark - verdt å ta vare på ". Den skal brukes aktivt av Fylkesmannen i fremtidige planprosesser.

I tilknytning til styremøtene har FLS hatt kontaktmøte med Sametingets næringsavdeling, reindriftsforvaltningen (foredrag) samt Alta kommune vedrørende fremtidige rullering av kommuneplan.

I forbindelse med lovendringen innen landbrukslovgivningen arrangerte vi kurs i september for kommunene med foredragsholdere fra Statens landbruksforvaltning.

Salg av jordfondseiendommer

I 2009 ble det solgt 4 eiendommer fra jordfondet. 1 eiendom ble fordelt som tilleggsjord av kommunen, og 3 skogteiger ble solgt direkte til Finnmark skogselskap.

Resultatområde 24 Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Kontroll

Det er to personer som er ansvarlig for gjennomføring av kontrolloppgavene på landbruksavdelingen. I tillegg blir fagpersoner trukket inn i arbeidet både ved utarbeidelse av risikoplaner og ved forberedelse av kontrollene. Risikoplan og kontroller er utført i tråd med SLF sine maler, rutiner og kontrollmetodikk.

I løpet av 2009 ble 4 kommunale landbrukskontor og 1 foretak kontrollert. I tillegg var det et kommunalt landbrukskontor vi ikke fikk kontrollert pga av ferieavvikling i kommunen.

Det er de ansvarlige for kontrollarbeidet som i hovedsak har utført kontrollene. Imidlertid har landbruksdirektøren vært med på to forvaltningskontroller og en fagperson foretok intervjuet på foretakskontrollen.

Følgende ordninger er kontrollert;

- produksjonstilskudd
- avløsertilskudd ferie og fritid
- avløsertilskudd under sykdom
- spesielle miljøtiltak i jordbruket
- regionale miljøtilskudd

I tillegg har vi hatt spørsmål om kommuneloven (delegasjonsreglementet), forvaltningsloven (praktisering og kunnskap). Vi har også stilt spørsmål om hvordan landbrukssaker blir håndtert etter forskrift om offentlige arkiv.

Kommunen er blitt gjort oppmerksom på funn i form av avvik og merknader under kontrollen. Etter kontrollen har de fått tilsendt en foreløpig rapport som de har kunnet gi tilbakemelding på før vi har sendt endelig rapport. Kommunen har lukket avvikene ved å gi tilbakemelding på hvordan/ att de vil endre praksis på gjeldene områder. Vi har ved kontrollene ikke gjort funn som har resultert i omgjøring av vedtak og tilbakebetaling av tilskudd.

Det var flest avvik på arkivrutiner og manglende opplysninger i brev til tilskuddsmottakere spesielt innen SMIL-ordningen. Resultatet av kontrollene viser totalt 14 funn hvorav 8 avvik og 6 merknader. Kommunene er blitt orientert om utfallet og erfaringene med kontrollene så langt.

Fylkesmannen er blitt tatt godt imot på kontroll i kommunene. Vi har inntrykk av at kommunene streber etter å gjøre en best mulig jobb, og er positive til å endre praksis for å unngå merknader og for å lukke avvik. Kontrollene har gitt oss signaler på forbedringspunkter hos kommunene, og hva vi må bli bedre på hos Fylkesmannen.

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Antall personer : 2 personer

Årsverk: 71 dagsverk

2. Gjennomførte forvaltningskontroller.

Kommune: Porsanger

Ordninger/omfang:

Produksjonstilskudd

Tilskudd til avløsning ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

Regionale miljøtilskudd

Registrerte avvik:

1 avvik

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Manglende opplysninger i tilskuddsbrev til søker vedrørende rapportering, kontrolltiltak og mulige reaksjonsformer.

Oppfølging av avvik:

Kommunen har endret praksis i forhold til rutiner. Fylkesmannen anser avviket som lukket.

Kommune: Kvalsund

Ordninger/omfang:

Produksjonstilskudd

Tilskudd til avløsning ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

Regionale miljøtilskudd

Registrerte avvik:

4 avvik, 1 merknad

Lov om kommuner og fylkeskommuner

Det ble ved kontrollen ikke forelagt delegasjonsreglement som viser at landbrukskonsulenten har vedtaksmyndighet i landbrukssaker.

Forskrift om tilskot til avløsning

Krav om dokumentasjon for innbetalt skatt ved innvilgning av søknader er ikke ivaretatt.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Krav om skriftlig anmodning fra søker ved delutbetaling og sluttutbetaling av innvilget tilskudd er ikke ivaretatt.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Manglende opplysninger i tilskuddsbrev med hensyn til hvilke tiltak tilskuddet skal nyttes til og hvilke kontrolltiltak som kan iverksettes.

Merknad; Forskrift om offentlege arkiv

Manglende system for arkivering av enkelte typer landbrukssaker.

Oppfølging av avvik:

Fylkesmannen har etter puring ikke fått tilbakemelding på funn fra kontrollen.

Kommune: Tana

Ordninger/omfang:

Produksjonstilskudd

Tilskudd til avløsning ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

Regionale miljøtilskudd

Registrerte avvik:

1 avvik, 3 merknader

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Manglende opplysninger i tilskuddsbrev med hensyn til hvilke reaksjonsformer som kan bli iverksatt dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningen for tilskuddet.

Merknad; Forskrift om tilskot til avløsning

Krav om dokumentasjon for innbetalt skatt ved innvilgning av søknader er ikke ivaretatt.

Merknad; Lov om kommuner og fylkeskommuner

Kommunen kunne ikke fremlegge delegasjonsreglement.

Merknad; Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker

Kommunen har ingen fast praksis i å sende foreløpig svar der hvor saksbehandlingstiden tar mer enn 1 måned.

Oppfølging av avvik:

Kommunen har endret praksis i forhold til rutiner. Fylkesmannen anser avviket som lukket.

Kommune: Karasjok

Ordninger/omfang:

Produksjonstilskudd

Tilskudd til avløsning ferie og fritid

Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket

Regionale miljøtilskudd

Registrerte avvik:

2 avvik, 2 merknad

Forskrift om offentlege arkiv

Manglende journalføring av enkelte tilskuddsordninger innenfor landbrukssaker.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Manglende opplysninger i tilskuddsbrev med hensyn til rapporteringskrav samt hvilke reaksjonsformer og kontrolltiltak som kan bli iverksatt dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forutsetningen for tilskuddet.

Merknad: Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket

Feil- og varselmeldinger fra input kontrollen blir ikke dokumentert tilfredsstillende.

Merknad; Forskrift om offentlege arkiv

Arkivering av enkelte tilskuddsordninger innenfor landbrukssaker blir ikke gjort når saken er avsluttet, men først lang tid etter, dette er lite tilfredsstillende.

Oppfølging av avvik:

Fristen for tilbakemelding på funn er ikke gått ut, da denne rapport ble skrevet.

3. Gjennomførte foretakskontroller.

Foretak : A

Ordninger/omfang:

Spesielle miljøtiltak i landbruket

Stedlig kontroll eller annen type kontroll:

Stedlig kontroll

Registrerte avvik:

0 avvik, 3 merknader

Tiltaket er ført inn i miljøplan trinn 2, men beskrivelsen er mangelfull og upresis i forhold til tiltakets miljømålsetting.

Kommunen har i forbindelse med saksbehandlingen anmodet om billedokumentasjon av arealtilstanden før iverksettelse av tiltaket. Dette ble imidlertid ikke gjort av søker.

Timelisten i sluttrapporten er lite detaljert og mangler datoer for utført arbeid.

Kostnadene ved kjøp av såvarer og kalk er ikke spesifisert i forhold til tiltaket. Det er derfor vanskelig å lese ut fra regnskapet hva som er faktiske utgifter til tiltaket.

Oppfølging av avvik:

Ingen avvik å følge opp.

Andre kommentarer/ innspill:

Produksjonstilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid

Hos Fylkesmannen i Finnmark har to medarbeidere ansvaret for tilskudd til produksjonstilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid, med halvparten av kommunene hver. På denne måten har en også sikret tvillingkompetanse på alle deler av ordningene.

Kommunene blir kontinuerlig fulgt opp gjennom begge søknadsprosessene. Fylkesmannen har særskilt fokus på oppretting etter maskinelle kontroller. Søknader som blir stoppet ved den sentrale utbetalingen, og som utbetales manuelt blir gjennomgått og kontrollert hos Fylkesmannen. Der hvor vi finner feil i saksbehandlingen blir det gitt tilbakemelding til kommunen.

Landbruksvikar

Finnmark har 4 årsverk til rådighet i landbruksvikarordningen.

Vi fikk i 2009 3 søknader fra avløserlag, hvor det totalt ble søkt på 4 årsverk. Totalt dekker disse 8 av fylkets 18 kommuner.

Fylkesmannen hadde gjerne sett at større deler av fylket var omfattet av landbruksvikarordningen. Tilbud om landbruksvikar er viktig for jordbruksforetakene, spesielt i forhold til avløsning ved sykdom. Med lav husdyrtetthet og lange avstander mellom brukene i flere regioner er det utfordrende å få til en god dekkende landbruksvikarvirksomhet i Finnmark.

Oversikt over avløserlag og hvilke kommuner som blir dekket følger nedenfor:

Sør-Varanger Avløserlag og Maskinring dekker Sør-Varanger kommune.

Øst-Finnmark forsøksring dekker Tana kommune.

Finnmark landbruksstjeneste/rådgivning dekker følgende kommuner: Kautokeino, Alta, Kvalsund, Porsanger, Karasjok, Lebesby

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2008 - antall

Klagebehandling

Embeter	Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
FMFI	18				1	1
Sum	18	0	0	0	1	1

Dispensasjonssøknader

Embeter	Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
FMFI	3		1				3		1
Sum	21	0	1	0	1	1			

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

25.1 Kompetansesenter

I september 2009 arrangerte landbruksavdelingen et dagskurs for kommunene i Alta i med forelesere fra SLF. Tema var landbrukslovgivningen med hovedfokus på lovendringene, herunder konsesjonsbehandling og bo- og driveplikt. I tillegg til landbrukslovene var det en bolck med plan- og bygningsloven og dets verktøy i forhold til landbrukets arealinteresser i plansaker.

25.1 Kompetansesenter

I september 2009 arrangerte landbruksavdelingen et dagskurs for kommunene i Alta i med forelesere fra SLF. Tema var landbrukslovgivningen med hovedfokus på lovendringene, herunder konsesjonsbehandling og bo- og driveplikt. I tillegg til landbrukslovene var det en bolck med plan- og bygningsloven og dets verktøy i forhold til landbrukets arealinteresser i plansaker.

I forbindelse med utarbeidelse av ny regional næringsstrategi, arrangerte vi et oppstartsseminar i Kautokeino i mai, med bred deltakelse fra landbrukets fagmiljø, samt kultur, reiseliv mfl.

I september gjennomførte Fylkesmannen en konferanse i Alta med jordvern som tema, med presentasjon av høringsdokumentet til Finnmarks jordvernstrategi. Sammen med IN og Sametinget har landbruksavdelingen hatt flere møter med kommunene i Avjuvarre-regionen: Karasjok, Kautokeino og Porsanger, - med formål å bidra til å legge grunnlag for et pilotprosjekt for utvikling av landbruket i disse kommunene, med regionrådet som prosjekteier.

Landbruksavdelingen har i 2009 arrangert en fagsamling for kommunene der gårdskartprosessen var tema.

Landbruksavdelingen stiller sin landbruksfaglige kompetanse til rådighet for andre offentlige instanser og privatpersoner. Vi deltar aktivt i fagmiljø og samfunn for øvrig og bidrar med kompetanse i flere typer nettverk, blant annet innen reiselivsnæringa, ulike matnettverk, i faglige nettverk i landsdelen og i landet, i flere ulike nasjonale styringsgrupper.

Landbruksavdelingen besvarer daglig en rekke henvendelser og spørsmål over telefon og e-post fra presse, næringsliv, kommuner og privatpersoner og ulike samarbeidspartnere.

I Finnmark består det landbruksfaglige miljøet av relativt få personer. Samtidig blir det stadig færre fagpersoner i den kommunale landbruksforvaltningen. Det er derfor viktig at landbruksavdelingen opprettholder kompetansen innen de ulike fagområdene for å sikre at det finnes slik kompetanse tilgjengelig i fylket.

25.2 Landbrukspolitisk dialog med kommunene

Landbruksavdelinga deltar på Fylkesmannens møter med ordfører og rådmannsmøte administrativ og politisk ledelse i kommunene. Disse møtene er viktige arenaer for formidling av den nasjonale landbrukspolitikken, og utforming av regional og lokal landbrukspolitikk. I tillegg deltar vi på Fylkesmannens kommunebesøk i utvalgte kommuner, - i 2009 var dette Sør-varanger.

Kontakten med KS regionalt har også i 2009 bestått i samarbeid gjennom ulike fylkesomfattende fora ifbm. f. eks. ungt entrepenørskap, ulike planfora etc. KS inviteres på alle fagsamlinger i regi av FMLA, og er en naturlig samarbeidspartner i flere ulike prosesser.

I 2009 har vi i Finnmark benyttet midler over kap. 1144 post 77 Miljørettet prosjektarbeid m.m. til kommunerettet arbeid på følgende måte:

Konferanse jordvernstrategien og kurs

landbrukets særlover, pbl. m.m. 22 036,-

Kurs, gårdskartprosessenfor kommunene 10 734,-

Kommune-/fagsamling Bu-strategi 59 872,-

Utvalgte kulturlandskap, møte 9 100,-

Besøk i kyst-kommuner i Vest-Finnmark 11 104,-

Sum 112 846

Resultatområde 26 Jord- og landskapsressurser

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Området Makkenes i vadsø kommune ble i 2008 valgt som Utvalgt kulturlandskap i jordbruket i Finnmark.

I 2009 valgte vi å konsentrere oss om *en* av eiendommene i første omgang, for å sikre oss at vi hadde nok midler til tiltakene som var planlagt. Denne eiendommen ha de største biologiske verdiene i form av gammel slåttemark.

Bygningen som står på eiendommen er også sterkt preget av forfall og er den det haster mest med å få satt i stand.

Vi kom for sent i gang til å få arrangert slåttedag i 2009 som ønsket og i tillegg ønsket ikke grunneierne å begynne slåttearbeid før bygningen var satt i stand og kunne brukes som ly for vær og vind, samt et sted å ha utstyr oppbevart.

Det ble likevel innvilget tilskudd til rydding av kratt og drenering av et jorde som på sikt skal slås på tradisjonelt vis. Dette tiltaket er ikke gjennomført ennå. Det samme jordet ble også beitet av villsau som del i restaurering/rydding av enga.

Andre jorder ble slått og avlingen lagt i rundballer. Disse mottar støtte gjennom Regionalt miljøtilskudd.

I 2010 ser det ut til at vi må prioritere andre tiltak enn restaurering av bygninger pga mangelen på fagkompetanse på restaureringssiden.

Det ble hos FMLA utarbeidet et informasjonsskriv om Makkenes som utvalgt kulturlandskap. Her gikk vi inn på tilskuddsmidler, tiltak, prosessen, avtaler og lignende.

Jordvern

I Finnmark er opprettholde et aktivt og mangfoldig jordbruk det viktigste tiltaket for å holde kulturlandskapet i hevd og hindre gjengroing i innmark og utmark. Et aktivt husdyrhold og hensiktsmessig bruk av beitearealene er den mest effektive måten å holde kulturlandskapet i hevd, med tanke på arealenes produksjonsverdi, rekreasjonsverdi og estetiske verdi, til gagn og glede både for fastboende og tilreisende. Vern om dyrka og dyrkbar jord er viktig i Finnmark, da denne ressursen er svært begrenset.

Utbyggingspresset på produktive arealer er ulikt i fylket. Konkurransen om arealene er størst i de mest aktive jordbrukskommunene Alta og Tana, men også innad i disse kommunen er det ulikt press. Det er viktig å tenke langsiktig i forvaltningen av arealer til landbruket. Dyrka og dyrkbar jord er en begrenset ressurs, og selv om antallet gårdbruk går ned, ser vi allikevel at behovet for jordbruksareal på det enkelte gårdsbruk øker.

I arealforvaltningen er det ikke bare viktig å tenke jordvern i forhold til å unngå nedbygging og omdisponering av

arealer, det er også viktig å legge opp til en arealbruk som tar sikte på å unngå fremtidige konflikter og drifts- og miljømessige ulemper mellom jordbruk, boligbygging, fritidsbebyggelse, industri og andre interesser.

Kommunene har en sentral rolle i jordvernet ved at de er vedtaksmyndighet i enkeltsaker etter landbrukets særlover. Det er viktig at kommunene tenker langsiktig og ivaretar arealbehovet både gjennom sine arealplaner og ved behandling av enkeltsaker.

Innføringen av generell driveplikt i jordloven som trådte i kraft 1.7.2009 kan bidra til at tilgangen på jordbruksarealer bedres. Dette forutsetter at det fra sentralt hold utarbeides klare og effektive retningslinjer og håndterbare verktøy, slik at kommunene som førstelinjetjeneste kan håndtere og effektivere driveplikten enhetlig, effektivt og hensiktsmessig overfor grunneierne.

Fylkesmannen i Finnmark utarbeidet i 2009 en jordvernstrategi for Finnmark ”Jorda i Finnmark -verdt å ta vare på”. Strategien er utformet som et veiledningshefte til bruk for kommuner og øvrige aktører innen arealforvaltning. Målsetningen er at strategien skal være et verktøy i arealforvaltningen for å ivareta jord, skog og kulturlandskapsressursene i lokal, regional og nasjonal sammenheng i et langsiktig perspektiv.

Dialog med kommunene og fagmiljøet er ivaretatt gjennom bred inkludering og medvirkning under utarbeidelse av veiledningsheftet. Arbeid med jordvern har vært tema på fagsmalinger og møter i kommunene.

Det er fortsatt behov for en tett oppfølging og veiledning innen jordvern i fylket. En kommune har satt igang kartlegging av dyrka jord som er ute av drift, og tar videre sikte på å at disse arealene kan tas i bruk igjen, bl.a med bakgrunn i at endringer i jordloven fra 1.7.2009 medfører driveplikt på all dyrka jord. Frivillige løsninger og jordformidling mellom grunneiere og gårdbrukere er aktuelle metoder.

Alta er den kommunen i Finnmark som har de største utfordringene knyttet til bynært landbruk. Kommunen satte i 2009 igang arbeidet med å utarbeide ”Kjerneområde landbruk for Alta kommune” et pilotprosjekt med delfinansiering fra Fylkesmannen.

Slike tiltak bidrar til å skape bevissthet omkring jordvern, og er med på å synliggjøre det økende behovet for jordbruksareal i kommunene i langsiktig perspektiv.

26.2 Samfunnsplanlegging

Fylkesmannen arbeider aktivt for å ivareta landbruksinteresser i samfunnsplanleggingen og for at de ulike aktørene på regionalt og lokalt nivå skal ha gode kunnskaper om landbruket og landbrukets arealressurser. Fylkesmannen prioriterer tidlig medvirkning i planprosesser og verneplanprosesser, og veileder kommunene i saker som berører forvaltning av landbrukets arealressurser. Fylkesmannen skal som del av dette motivere kommunene til å synliggjøre, vektlegge og ivareta landbrukets kvaliteter og verdier i kommuneplanleggingen.

Fylkesmannen skal videre ivareta oppgaver som saksforberedende organ for fylkeslandbruksstyret i plansaker på en effektiv måte.

Fylkeslandbruksstyret har i løpet av 2009 fremmet innsigelse til en reguleringsplan. Det har i år vært forholdsvis få planer som er vært lagt ut på offentlig høring. I en del plansaker som har blitt varslet i år (oppstart) har Fylkesmannen imidlertid gitt varsel om at innsigelse vil bli vurdert.

Fylkesmannen har også i 2009 holdt dagskurs for kommunene med tema landbrukets særlover, plan- og bygningsloven, med hovedvekt på landbrukssaker (verktøykasse) med foredragsholdere fra Statens landbruksforvaltning.

Prosessen med å få gårdskart over alle landbrukseiendommer i Finnmark er godt i gang. Finnmark er et av fylkene som ligger godt an til å bli tidlig ferdig med etablerte gårdskart. Men prosessen med gårdskart vil ikke kunne sies å være ferdig ved etablerte kart, men da vil grunnlagsdata være på plass. Da vil fokus rettes mot ajourhold av data, noe som er meget viktig for å ha oppdaterte kartdata. Det er kommunenes ansvar å holde slike data à jour, og fylkesmannen, i samarbeid med Skog og Landskap vil kurse kommunene i dette. Ajourhold er den viktigste delen av gårdskartprosessen, og vil være en kontinuerlig oppgave for kommunene.

Fylkesmannen skal bidra til at de fylkesvise Geodataplanene dekker behovet for geografisk informasjon for landbruket, og veilede kommunene om arealdokumentasjon med hensyn til jordressurser og landbrukets kulturlandskap.

Fylkesmannens landbruksavdeling er en aktiv part i GEOVEKST samarbeidet og bidrar til kartlegging av bl.a landbruksareal.

Av 305000 tildelte midler ble alt brukt til å dekke hele eller deler av i alt 21 GEOVEKST prosjekter.

Det har fra 2009 vært høy aktivitet innen GEOVEKST i Finnmark. Mange gamle prosjekter er endelig avsluttet, og vi har fra 2009 av tatt i bruk laserskanning som en del av kartleggingen.

Basisdatautvalget i fylket vil jobbe for mer sammensatt kartlegging av arealene. Det skal være lite AD HOC kartlegging i Finnmark i tiden framover.

Fylkesmannens landbruksavdeling har ikke deltatt aktivt i Norge Digitalt samarbeidet direkte. Dette arbeidsfeltet er overlatt til embedetets GIS koordinator.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI	Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.
Resultatområde 21	207	207	0
Resultatområde 22	29	29	0
Resultatområde 23	23	23	0
Resultatområde 24	47	47	0
Resultatområde 25	36	36	0
Resultatområde 26	88	88	0
Sum:	430	0	430

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

I Finnmark er det 19 kommuner. Fylkesmannen i Finnmark gjennomførte i 2009 9 tilsyn etter revisjonsmetoden, og 4 skriftlige tilsyn. Avdelingen arbeidet i 2009 aktivt med viderføre tilsynsomfanget, og samtidig vektla vi kompetanseutvikling slik at de som ikke hadde det gjennomførte et 4-dagers kurs i revisjonsmetoden. Vi fikk også tilsatt egen jurist.

I Karasjok kommune måtte vi som følge av mediaoppslag og klager ha et hendelsesbasert tilsyn jf. kap.9a. Barneombudet involverte seg sterkt i situasjonen, og vi har hatt en god dialog.

Skoleeiers ansvar har i tillegg til konferansen som ble gjennomført vært understreket på Fylkesmannens møte med ordførere og rådmenn. KS gjennomførte i 2009 en konferanse om temaet i Finnmark. I slike sammenhenger bruker vi resultatene fra tilsyn som motivasjon til læring og utvikling.

Med bakgrunn i ressurser og kompetanse hadde vi tilfredsstillende måloppnåelse.

31.1 Tilsyn og oppfølging av regelverk

Tilsynsoversikt utdanningsområdet

Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik	Merknad	Pålegg	Metode	Kommenter
		Kommunen				

FMFI	Gamvik kommune	Opplæringsloven § 2-8 om språkopplæring for elever fra språklige minoriteter	fatter ikke enkeltvedtak etter bestemmelsene i opplæringsloven § 2-8	☐	Skriftlig	Avviket er lukket.
FMFI	Berlevåg kommune	Opplæringsloven § 2-8 om språkopplæring for elever fra språklige minoriteter	Ingen	☐	Skriftlig	Da tilsynet ble gjennomført var det ikke minoritetsspråklige elever i grunnskolen.
FMFI	Sør-Varanger kommune	Opplæringsloven § 2-8 om språkopplæring for elever fra språklige minoriteter	Kommunen fatter ikke enkeltvedtak etter bestemmelsene i opplæringsloven § 2-8.	☐	Skriftlig	Avvik er lukket
FMFI				☐		
FMFI				☐		
FMFI				☐		
FMFI				☐		
FMFI	Berlevåg kommune	Kap. 5 knyttet opp mot § 13-10	Kommunen har ikke et forsvarlig system for å ivareta lovkravene i kap. 5	☒	Revisjonsmetoden	Fristen for lukking av avviket er satt til 1. april 2010.
FMFI	Gamvik kommune	Kap. 9a-3	Kommunen fatter ikke enkeltvedtak om tiltak etter § 9a-3	☒	Revisjonsmetoden	Pålegg om å rette avviket er utført.
FMFI	Hammerfest kommune	§ 8-2 om gruppedeling	kommunen har ikke et forsvarlig system for å sikre at organiseringen av elever skjer etter loven § 8-2.	☒	Revisjonsmetoden	Frist for lukking av avviket er satt til 1. mars 2010.
FMFI	Kommuner i Finnmark	§ 2-3a om fritak for aktiviteter i opplæringen	10 kommuner får avvik fordi de ikke har system på å gi informasjon om rettighetene, jf. 2-3a femte ledd.	☒	Skriftlig	Tilsynet er enda ikke avsluttet.
FMFI	Karasjok kommune	Oppl. § 13-10 andre ledd og § 9a-3	"Karasjok kommune pålegges å etablere et forsvarlig system knyttet til elevenes psykososiale arbeidsmiljø, jf.	☒	Revisjonsmetoden	Pålegget er oppfylt

			opplæringsloven § 13-10 andre ledd, §11-1a og kap.9 a .”			
FMFI	Kautokeino kommune	Oppl. § 13-10 og kap.5	Kautokeino kommune oppfyller ikke alle kravene til et forsvarlig system for å ivareta kravene i oppl-§ 13-10 annet ledd knyttet opp mot bestemmelsene i kap.5	☒	Revisjonsmetode	Frist for retting 15.mars 2010
FMFI	Vadsø kommune	Oppl. § 13-10 og kap.9a	Vadsø kommune pålegges å etablere et forsvarlig system for å vurdere og følge opp elevenes psykososiale miljø i henhold til opplæringsloven	☒	revisjonsmetoden	Frist for retting 26.mars 2010
FMFI	Tana kommune	Oppl.§13-10 andre ledd, kap.6 og § 9-3	Ingen avvik	☐		

31.2 Klagesaksbehandling

Det har vært en økning på 22 klager i forhold til 2008. Det er fortsatt en økning på valg av skole (§ 8-1). Den største økningen gjelder klage på standpunkt karakter, fra 11 til 27 klager. Ellers er det en økning på klager på spesialundervisning i videregående opplæring. 2/3 av disse klagerne fikk medhold. Hovedårsaken til dette lå i en svak vedtaksbegrunnelse i forhold til avvik fra sakkyndig anbefaling.

Måloppnåelse er nådd ut fra at avdelingen er tilført ressurser og økt kompetanse på det juridiske området.

	Type klage	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Sum
FMFI Klage i grunnskolen	Spesialundervisning	5	3	8
FMFI Klage i videregående opplæring	Spesialundervisning	8	4	12
FMFI Klage i grunnskolen	Valg av skole		9	9
FMFI Klage i grunnskolen	Samisk opplæring	1		1
FMFI Klage i grunnskolen	Det psykososiale miljøet, § 9a-3	1		1
FMFI Klage i grunnskolen	Tidlig skolestart		1	1
FMFI Klage i grunnskolen	Lærerkompetanse		1	1
FMFI Klage i grunnskolen	Klage spesped. hjelp § 5-7	1	2	3
FMFI Klage i grunnskolen	spesialundervisning § 4A-2	2		2
FMFI				
FMFI Klage i grunnskolen	Klage på standpunkt karakterer	21	8	29

31.3 Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Det sikres gjennom kontakt med skoleeiere at data blir lagt inn i GSI ut fra de frister som settes. Gjennom en kursdag arrangert av Fylkesmannen, ble alle skoleeiere oppdatert på GSI slik at man fikk en felles forståelse av hvordan data skal behandles. GSI er også brukt i tilsynsarbeidet. Fylkesmannen vurderer derfor at måloppnåelse er nådd med hensyn til ressurser, kompetanse og strategier.

31.5 Eksamen og nasjonale prøver

Fylkesmannen i Finnmark hadde sensureringsansvar for engelsk for fylkene Nordland, Troms og Finnmark og engelsk grunnskoleopplæring for voksne nasjonalt. I tillegg sensuransvar for samisk som 1. og 2. språk og norsk for elever med samisk som førstespråk.

Fylkesmannen i Finnmark gjennomførte klagesensur i engelsk nasjonalt.

Gjennomføring av eksamen og sensur ble gjennomført med høy grad av måloppnåelse.

Nasjonale prøver ble gjennomført på 5. og 8. trinn uten nevneverdige problemer.

Vi bruker aktivt resultatene fra eksamen og nasjonale prøver i vårt analysearbeid i forbindelse med tilsyn.

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avviking av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		Vi har i år med bakgrunn i tall og data utarbeidet en egen "tilstandsrapport" for Finnmark som vi har brukt aktivt i tilsynsarbeidet.

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	5.trinn Engelsk 2,1 Nasjonalt 3,0 Lesing 2,6 Nasjonalt 3,6 Regning 1,7 Nasjonalt 2,8 8. trinn Engelsk 1,6 Nasjonalt 1,5 Lesing 2,6 Nasjonalt 1,9 Regning 0,9 Nasjonalt 1,1	5 trinn: Engelsk: Stor variasjon: Hammerfest 5,5 og Vadsø 6,9. Lesing: Hammerfest kommune 8,5 Regning: Hammerfest kommune 6,4 De andre kommunene har 0,0 eller data ikke tilgjengelig 8. trinn: Engelsk, lesing og regning: Små variasjoner mellom kommunene		

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har rapportert innen fristene for tertialrapporteringene i henhold til fullmaktsbrevet fra Utdanningsdirektoratet. Kommentarer og merknader til de ulike tilskuddene framkommer gjennom disse rapportene. Stikkprøver er foretatt på de ulike tilskuddene i henhold til retningslinjene.

Fylkesmannen vurderer at måloppnåelse er nådd ut fra ressursbruk, kompetanse og metodikk/strategier sett i sammenheng med retningslinjene for de ulike tilskuddene.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnopplæringen

I 2009 har vi bl.a. prioritert å utarbeide gode data til internt bruk om situasjonen i Finnmark på ulike områder. Disse data ser vi er til nytte både når det gjelder tilsyn og kvalitetetsutvikling. Innenfor arbeidsområdet Tilpasset opplæring og spesialundervisning ble året delvis preget av at vi hadde en ubesatt stilling i ethalvt år, men vi har gjennomført to tilsyn på området. Finnmark ble tilbudt 35 studieplasser og disse ble fylt til tross for at flere kommuner ikke var helt fornøyd med det nye systemet for videreutdanning.

32.2 Kompetanseutvikling

32.2 Kompetanseutvikling

Varig system for videreutdanning og etterutdanning

Sett i lys av den strategien som utdanningsdirektoratet hadde lagt opp til, vurderer vi det dit hen at vi hadde god måloppnåelse i forhold til embetets ressurser, kompetanse og metodikk.

Etterutdanning i lesing

Sør- Varanger kommune

Bugøynes skole 2

Bjørnevatn skole 3

Sandnes skole 2

Skogfoss skole 1

Bøkfjord skole 1

Kirkenes skole 3

Hesseng skole 2

Jarfjord skole 2

Pasvik skole 1

Hasvik kommune

Sørvær skole, 1

Breivikbotn skole 1

Hasvik skole 3

Karasjok kommune

Karasjok skole 10

Tana kommune

Seida skole 6

Austertana skole 3

Boftsa skole 3

Deanu sámeskuvla 4

Tana Montessoriskole 3

Sirma skole 3 (1 ble sykemeldt 2009 og fullførte ikke)

Loppa kommune

Høgtun skole 2

Nordkapp kommune

Storbukt skole 2

Honningsvåg skole 4

Gamvik skole

Skjånes skole 1

Mehamn skole 2

Gamvik skole 1

66 begynte begynte høsten 2008 og 65 fullførte.

Samlet ressursbruk på dette området er 8 uv.

32.3 Skoleporten

Fylkesmannen har i 2009 gitt brukerstøtte til

skoleeier/skoler.

Vi bruker aktivt GSI, resultatene fra Elevundersøkelsen og eksamen i vårt generelle tilsyns og veiledningsarbeid

Dataene er viktig i dialog med skoleeier om kvalitetssikring, kvalitetsutvikling og tilsyn.

Vi vurderer høy grad av måloppnåelse på dette området.

Særskild Rapportering	J	A	NEI	Spesifiser dersom avvik	Øvrige kommentarer
1. Har embetet oppdatert brukerstøtte- og veiledningsfunksjon?	X				
2. Benytter embetet Skoleporten på en formålstjenlig måte i tilsynsarbeidet?	X				
3. Brukes Skoleporten i lokal kvalitetsvurdering?	X				

4. Innspill fra embetet til forbedringer av Skoleporten:

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

Nasjonal veileder i finsk som andrespråk

Fylkesmannen fikk i 2009 en forespørsel fra Utdanningsdirektoratet om å bistå i arbeidet med å lage en nasjonal veileder i finsk som andrespråk. Fylkesmannen i Finnmark har et administrativt oppfølgingsansvar, mens direktoratet har det faglige ansvaret.

Fylkesmannen har i samarbeid med direktoratet og fylkesmannen i Troms valgt ut medlemmer til gruppa som jobber med å lage veilederen. Sammensettingen av gruppa er gjort på bakgrunn av kompetanse, geografiske forhold og skolenivå.

Fylkesmannen har et tett samarbeid med lederen i veiledergruppa i forhold til fremdrift, koordinering og administrativt arbeid. Fylkesmannen har også nedsatt en fokusgruppe og referansegruppe som skal bistå veiledergruppa i arbeidet.

Vi har hatt god måloppnåelse på området.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning – kap 230.01

Deltatt på møte i oktober om Midtlyngutvalgets innstilling i Tromsø. Intern orientering på egen avdeling om

utvalgets innstilling. Diskusjon rundt aktuelle problemstillinger som kan være nyttige i forkant av eventuelle tilsyn.

Samarbeidsmøte spesialpedagogikk i november i Alta med Statped Nord, Høyskolen i Finnmark, Sametinget, Finnmark Fylkeskommune, Utdanningsforbundet og RSK vest.

Agenda for møtet var orientering om Midtlyngutvalgets innstilling utifra et Finnmarksperspektiv. Videre drøftet man et mulig samarbeid PPT og Statped Nord i Nord Norge.

32.6 Utviklingsarbeid – Urfolk og nasjonale minoriteter

Finsk som andrespråk

Fylkesmannen i Finnmark har et tett og nært samarbeid med fylkesmannen i Troms om faget finsk som andrespråk. Dette gjelder både kompetanseutvikling og utvikling av læremidler.

Fylkesmannen har i samarbeid med fylkesmannen i Troms revidert strategiplanen i finsk som andrespråk. Satsingsområder er: 1) samarbeid over landegrensene 2) Informasjon og veiledning 3) Læremidler og kompetanseutvikling og 4) Nettverksmøter.

Fylkesmannen har i 2009 hatt møter med Utdanningsdirektoratet, Kunnskapsdepartementet og ulike fagorganisasjoner om bl.a nedgangen i antall elever som velger finsk som andrespråk og satsingen på læremidler i faget. Vi har også hatt ett kommunemøte med lærere som gir opplæring i faget.

Manglende læremidler gjorde at fylkesmannen i 2009 valgte å lyse ut midler til utvikling av lærebok i finsk som andrespråk for elever i grunnskolen, og ikke som tidligere til kulturstoff og små hefter. For første gang i fagets historie er det satt i gang et stort arbeid med å utvikle en lærebok i faget tilpasset norske elever som velger finsk som andrespråk. Læreverket er tilpasset elever fra 5. til 7. trinn.

I oktober arrangerte fylkesmennene seminar for finsklærerne i de to fylkene. Temaene for seminaret var i hovedsak læremidler og ny nasjonal veileder i faget.

Vi har i 2009 laget en ny informasjonsbrosjyre om finsk som andrespråk på videregående skole. Brosjyren er distribuert til kommuner og videregående skoler i Troms og Finnmark.

Fylkesmannen har også i 2009 tildelt studiehjemler i faget.

Måloppnåelsen på området er svært tilfredsstillende.

Oppfølging av tiltakene i Nordområdestrategien

Fylkesmannen har i 2009 hatt 2 utlysingsrunder til samarbeidsprosjekt. I siste utlysingsrunde ble også prosjekt under Grenseløst i Nord tildelt midler. Tilsammen 19 prosjekt ble støttet. Vi har utarbeidet en oversikt over de ulike prosjekt de tre siste år, og med bakgrunn i det inngikk vi et samarbeid med Barentssekretariatet om en motivasjonskonferanse i mars 2010.

Utifra et ønske om mer samarbeid med skolemyndigheter i Murmansk oblast møtte vi myndighetene i Murmansk i april, og ble bl.a. enig om at vi skulle møtes en gang i året for oppfølging av ulike prosjekt. Fylkesmannen vurderer også å inngå en formell avtale på de ulike fagområder.

Sammen med miljøavdelingen møtte vi også prosjektlederne i Pasvik Zapovidnik (nasjonalpark) som har ulike opplegg for lærere om miljø og natur som de ønsker norsk deltakelse i.

Måloppnåelsen er tilfredsstillende utifra ressurser og kompetanse, men vi vil i det videre arbeid innhente mer kunnskap om nytten av de ulike prosjekt. Vi ser det som viktig i videreføringen av strategiplanen om hva som skal prioriteres. Nåværende strategiplan utløper i 2010.

Samisk opplæring/nordsamisk fjernundervisning

Fylkesmannen i Finnmark har tildelt timer til opplæring i nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk.

Fylkesmannen i Finnmark har verksatt og koordinert nordsamisk fjernundervisning.

Stor etterspørsel høst 2009. Mangel på lærerkrefter førte til avslag til elever som ønsket fjernundervisning. Det er

Økende interesse for samisk opplæring og nordsamisk fjernundervisning spesielt i områder utenfor Nord Norge. Kommuner /skoler mangler kunnskap om samisk opplæring så informasjonsarbeidet må videreføres fra Fylkesmannens side.

Teknisk utstyr og bruk av dette er en utfordring for noen av skolene med fjernundervisning. Fylkesmannen har inngått en avtale med et datafirma som server skolene ved behov og sørger for nytt utstyr. Ordningen fungerer meget godt.

Studiehjemler i samisk er tildelt søkere og de er benyttet. Det er en utfordring at Samisk Høyskole i Kautokeino ikke klarer å gi alle det tilbudet de trenger.

Fylkesmannen i Finnmark har vært med på å arrangere Samisk barnehage og skolekonferanse i Alta. Samarbeidsmøter i forkant med Fylkesmannen i Nordland og Troms. Årets tema var revitalisering av samisk språk og deltakelsen var stor fra hele det samiske området fra sør til nord. Samarbeidet fungerte meget godt mellom de tre Fylkesmennene.

Resultatområde 38 Tilsyn og forvaltning på barnehageområdet

Embetet har fra høsten 2009 kun hatt 1 ansatt som har jobbet med barnehagesaker, inkludert tilskuddsforvaltning. Det å drive tilskuddskontroller, veiledning, saksbehandling og kontroll av årsmeldinger o.l, i tillegg til de andre oppgavene i oppdraget krever ressurser.

Det har kun vært behandlet en klagesak etter barnehageloven. Det har imidlertid kommet endel henvendelser fra barnehagebrukere på hvordan de kan forholde seg til barnehager og barnehagemyndighet når de ønsker å ta opp forhold de mener er kritikkverdige. Informasjon og veiledning har vært særs viktig.

38.1 Tilskuddsforvaltning

Det har vært gjennomført skriftlig tilskuddskontroll på tilskudd for å bedre språkforståelse blandt minoritetsspråklige barn i førskolealder. 4 kommuner ble valgt ut. 3 av kommunene fører kontroll med at vilkår knyttet til midlene blir overholdt, og 1 kommune har ikke svart - selv etter gjentatte purringer.

- I Vadsø kommune brukes etter retningslinjene, men kommunen gjøres oppmerksom på delmålet om systematisk tverrfaglige tiltak for å bedre språkstimuleringstilbudet.
- I Måsøy kommune brukes midlene etter retningslinjene, men kommunen gjøres oppmerksom på delmål knyttet til rekruttering av minoritetsspråklige barn til barnehagene og til tverrfaglige helhetlige tiltak.
- I Hammerfest kommune brukes midlene etter retningslinjene, men kommunen gjøres oppmerksom på delmål knyttet til rekruttering av minoritetsspråklige barn til barnehagene og tverrfaglige helhetlige tiltak.
- Kautokeino kommune har ikke svart på tilskuddskontrollen, selv etter gjentatte purringer både til barnehagefaglig ansvarlig/barnehagemyndighet og rådmann. Kommunen har registrert minoritetsspråklige barn i barnehage i 2009, men kan ikke dokumentere at tilskuddet faktisk brukes etter retningslinjene.

Det er gjennomført kontroller med tilskuddsordningene på kontrollskjema som leveres inn med regnskapsrapport 28/2 2010 og søknader er behandlet uten ugrunnet opphold. Embetets forvaltning av tilskuddene har skjedd etter retningslinjer og innretning, kommuner som har hatt feil utfylte søknader har fått veiledning i utfylling og behandling av søknader.

Embetet har ett avvik - utbetaling av tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne. Grunnet svikt i rutiner har bare deler av tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne blitt utbetalt til kommunene. Tilskuddet vi skal ekspedere kommer som en samlet belastningsfullmakt for hele året fra Kunnskapsdepartementet. Avdelingen har internt valgt en modell hvor man utbetaler tilskuddet i 2 terminer, vår og høst. Avdelingen har hatt nye tilsetninger og ansvaret for tilskuddsforvaltningen har blitt overført til ny saksbehandler. Overføringen av rutiner når det gjelder tilskudd har ikke vært god nok, ny saksbehandler har trodd at 2. utbetaling av tilskuddet ble varslet gjennom saksbehandlingssystemet slik det gjøres for tilskudd vedrørende minoritetsspråklige barn. Det er sendt søknad til Kunnskapsdepartementet om bevilgning til å kunne utbetale resten av tilskuddet for 2009 til kommunene.

38.2 Klagesaksbehandling

Det har vært behandlet en klage i forhold til økonomisk likeverdig behandling. Barnehagen fikk medhold på sin klage. Saksbehandlingstid har vært 2 ukeverk.

Klagesaksbehandling barnehageloven med forskrifter

		Type klage	Medhold/delvis medhold	Avslag
FMFI				
FMFI	Klage etter barnehageloven med forskrifter	Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tiskudd, § 6	1	

38.3 Informasjon og veiledning

For å informere og aktivt veilede kommunen som barnehagemyndighet om barnehageloven og forskrifter, har embetet hatt en samling for kommunene som barnehagemyndighet. Tema var Stortingsmelding nr. 41, informasjon og samarbeid med sametinget, kommunens to roller: myndighet og eier. Gjennomgang av embetets tilsyn med barnehagemyndigheten de siste årene ble gjennomgått, det samme ble barnehageloven og myndighetskrav i forhold til tilsynene. Enkelte kommuner, som Kautokeino kommune, har fått tettere oppfølging i forhold til veiledning på bakgrunn av henvendelser fra barnehager, brukere og etablerere. Finnmark, Troms og Nordland har arrangert seminar i forbindelse med forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd. I tillegg til oppsøkende veiledning ble det gitt informasjon og veiledning ved henvendelser fra kommunene og barnehageeiere.

Oppsummert har embetet god måloppnåelse i forhold til oppdraget.

38.4 Tilsyn

Embetet har gjennomført 4 tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet i 2009. Vardø ble valgt ut på bakgrunn av mange henvendelser fra kommunen og stort veiledningsbehov. Det ble avdekket 2 avvik, avvikene er rettet. Hasvik og Berlevåg ble valgt på bakgrunn av informasjon fra årsmelding pr. 15.12 2008. Det ble avdekket henholdsvis 1 og 2 avvik. Hasvik har rettet avvik mens Berlevåg har en frist til mars 2010. Kautokeino ble valgt ut på bakgrunn av mediaoppslag, henvendelser fra etablerere, private barnehager og kommunen selv. Det ble avdekket 3 avvik. Det har vært gjennomført systemrevisjon i alle kommunene. Kommunen har frist til mars 2010 på å rette avvik.

Avvikene er gjennomgående, og det ble avdekket avvik i alle tilsynsobjektene. Vår vurdering er at kommunene ikke har god nok kjennskap til sin rolle som barnehagemyndighet, ansvaret for barnehager ligger hos mange i kommuneorganisasjonen og vi vurderer det også slik at barnehagemyndigheten ikke har god nok kjennskap til lov om barnehager.

Avdelingen har god måloppnåelse på gjennomførte tilsyn.

Tilsynsoversikt barnehageområdet

	Tilsynsobjekt	Tema/Myndighetskrav	Avvik/Funn	Frist for lukking av avvik	Pålegg	Merknad	Ressursbruk	Ko
FMFI	Hasvik kommune	Barnehageloven § 16 om tilsyn, §§ 10 og 11 om godkjenning, §§ 17 og 18 om styrer og pedagogisk bemanning	1) Kommunen har ikke rutiner for å sikre at barnehagene er godkjente etter barnehageloven. 2) Kommunen følger ikke forskriftene ved behandling av dispensasjoner fra utdanningskravet for pedagogisk personale.	01.09.2009	■	Kommunen har ikke plan for tilsyn med barnehagene.	2 uv	Syste

FMFI	Vardø kommune	Barnehageloven §§ 10 og 11 om godkjenning, § 16 om tilsyn, §§ 17 og 18 om styrer og pedagogisk bemanning	1) Kommunen har i rutiner for å sikre at barnehagene er godkjente etter barnehageloven. 2) Kommunen fører ikke tilsyn med barnehagene.	15.06.2009	■	Kommunen må sikre et system for behandling av søknader om dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk bemanning.	2 uv	Syste
FMFI	Berlevåg kommune	Barnehageloven §§ 10 og 11 om godkjenning, § 16 om tilsyn, §§ 17 og 18 om styrer og pedagogisk bemanning	Kommunen fører ikke tilsyn med barnehagen	10.03.2010	■	1) Kommunen har ikke rutiner for å ivareta regelverket om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet. 2) Kommunen har ikke rutiner for å ivareta regelverket om midlertidig dispesasjon fra norm om pedagogisk bemanning.	2 uv	Syste
FMFI	Kautokeino kommune	Barnehageloven § 8 om lokal barnehagemyndighet, §§ 10 og 11 om godkjenning, § 12 om samordnet opptaksprosess, § 14 om økonomisk likeverdig behandling, § 16 om tilsyn.	1) Kommunen gir ikke veiledning til barnehagene. 2) Kommunen legger ikke ved beregning av kostnader og finansiering av kommunens barnehager som beregningsgrunnlag til ikke-kommunale barnehager. 3) Kommunen fører ikke tilsyn med barnehagene.	15.03.2010	■		3 uv	Syste Var t Kaut kom 200 ikke

Resultatområde 39 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

Kommunene i Finnmark innfridde retten til barnehageplass høsten 2009. Det er ulike problemstillinger i bykommuner og kystkommuner. Utfordringen er fleksibilitet - ledig kapasitet.

Embetet har samarbeidet med ulike aktører i kompetanseheving og rekruttering. Drømmejobben/Gollevirgi har vært sentral.

39.1 Tilgjengelig barnehagetilbud

Alle kommunene i Finnmark innfrir retten til plass i barnehage. Ved hovedopptaket fikk alle søkere som ønsket plass i barnehage tilbud om plass, men ikke nødvendigvis på sitt førstevalg. De største presskommunene som Alta, Hammerfest og Sør-Varanger har ventelister bla. annet på søkere som har søkt etter hovedopptak.

Embetet har hatt god kommunikasjon underveis i prosessen med kommunene, og man anser å ha god måloppnåelse.

39.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Finnmark er delt i 3 regioner innenfor kompetanseutvikling. Hver region har utviklet kompetanseutviklingsplan, og regionen søker midler for medlemskommunene. Alle 19 kommunene er representert i et RSK.

Midlene er fordelt på følgende måte:

- RSK Øst: 159 581 kr. Bakgrunn for tildeling av midlene var å styrke kompetansen på overgang barnehage - skole, språkmiljø og språkstimulering.
- RSK Vest: 249 686 kr. Bakgrunn for tildeling var å styrke kompetansen innenfor ikt og matematikk i barnehagen, småbarnspedagogikk og pedagogisk ledelse.
- RSK Midt: 77 695 kr. Bakgrunn for tildeling var å styrke kompetansen innenfor minoritetsspråklige, språkrøkt for samiske barn, pedagogisk ledelse og bruk av digitale verktøy.

Midlene ble fordelt etterfølgende fordelingsnøkkel: 10 % likt fordelt på alle kommuner og deretter en fordeling ut fra antall barn i barnehage.

Utviklingsmidlene ble utlyst til kommuner og barnehager, med innsatsområder knyttet til barn med nedsatt funksjonsevne, arbeid med manifest mot mobbing, arbeid innen flerkulturell pedagogikk og språkforståelse og arbeid knyttet til likestilling i barnehagen. Det var overraskende få kommuner og barnehager som søkte på midlene. Følgende tildeling ble gjort: Vadsø kommune "introduksjonsprogram for minoritetsspråklige barn i Vadsø kommune" - 160 000 kroner, RSK Vest "kompetanseheving knyttet til manifest mot mobbing" - 59 500 kroner, RSK Vest "aksjonslæringsprosjekt knyttet til likestilling i barnehagen" - 68 000 kroner, RSK Vest "menn i barnehage" - 32 000 kroner. Grunnet prosjektenes varighet er det satt rapporteringsfrist til 1.mai 2010.

Vi har avholdt oppvekstkonferanse i april 2009 hvor tema var overganger mellom barnehage - grunnskole - videregående. Embetet har samarbeidet nært med Nafø om kompetanseheving i minoritetsspråklig og flerkulturelt arbeid. Fylkesmannen har arrangert samlinger for nettverkskommuner som har deltatt i prosjektet (sør-Varanger, Vadsø og Alta). I tillegg har det vært 1 "Studio barnehage" med minoritetsspråklig arbeid som tema. Oppslutningen rundt studio barnehage har vært stor.

Embetet har gjennomført rekrutteringskampanjen "Drømmejobben" fra januar til april 2009. Målet var å rekruttere flere studenter til førskolelærer- og almennlærerutdanningene ved Høgskolen i Finnmark og Samisk Høgskole. Andelen søkere til Samisk Høgskole steg med 209 % og andel søkere til Høgskolen i Finnmark økte med 44,55 %. Andel søkere til førskolelærerutdanning har ikke økt nevneverdig, den er faktisk redusert ved Høgskolen i Finnmark.

Fylkesmannen i Finnmark har hatt samarbeid med Sametinget ved at de har vært invitert inn på kommunesamling, vi har samarbeidet om samisk barnehage- og oppvekstkonferanse og gjennom møter i Region Nord (Fylkesmannen i Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag og sør-Trøndelag).

På enkelte områder er måloppnåelsen bra, men det kunne ha vært bedre i forhold til å arbeide med å rekruttere flere studenter og førskolelærere til barnehagene.

39.3 Andre satsingsområder

Handlingsplan for likestilling: Embetet fikk ansvar for å sette sammen og drive rekrutteringsteam for flere menn i barnehagen. Det ble bevilget 40 000 kroner til formålet. Rapportering på midlene er sendt inn særskilt. Det ble bevilget 78 000 kroner til likestillingsarbeid i barnehager i Finnmark. Embetet valgte å tilføre 22 000 kroner og lyse ut midlene til utviklingsarbeid i kommunene. RSK Vest (Vest-Finnmark) ble tildelt midlene på bakgrunn av søknad.

Avdelingen har hatt tett samarbeid med Høgskolen i Finnmark og Nafø i forhold til kompetanseutvikling om minoritetsspråklig og flerkulturelt arbeid. Sør-Varanger, Alta og Vadsø deltar som prosjektkommuner.

Avdelingen har også tildelt midler til kompetanseheving knyttet til Manifest mot mobbing. RSK Vest ble tildelt 59 500 kroner på bakgrunn av søknad.

Utdanningsdirektøren har tatt initiativ til "Kompetanseforum" som er sammensatt av Høgskolen i Finnmark, Samisk Høgskole, Sametinget, KS, Utdanningsforbundet, daglig leder og styreleder fra RSK Øst, Midt og Vest, Utdanningsavdelingen hos Finnmark Fylkeskommune og Fylkesmannen i Finnmark. Det har vært avholdt 3 møter.

Ressursrapportering

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har hatt en langtidssykemeldt i hele 2009. I tillegg var en stilling ubesatt i et halvt år.

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.		1510 Fagdep.	
Resultatområde 31	53	3	53	3
31.1 Tilsyn og opp	40	3	0	0
31.5 Eksamen og na	11		0	0
Resultatområde 32	12		12	0
32.2 Kompetanseutv	9		0	0
32.3 Skoleporten	3		0	0
Resultatområde 38	18		18	0
38.1 Tilskuddsforv	8		0	0
38.2 Klagesaksbeha	1		0	0
38.4 Tilsyn	9		0	0
Resultatområde 39	16		16	0
Landsdekkende oppgaver			0	0
Sum:	99	3	99	3

Barne- og likestillingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Vi har utstedt 207 skilsmissebevillinger og 263 separasjonsbevillinger.

Det er behandlet 1 sak om tillatelse til å inngå ekteskap før fylte 18 år.

42.3 Barneloven

Vi har behandlet 1 sak om reisekostnader. I tillegg har vi besvart endel henvendelser vedrørende disse spørsmålene.

42.5 Veiledning og informasjon

Fylkesmannen har daglige henvendelser der publikum etterspør veiledning og informasjon på familierettens område.

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi har godkjent 11 utenlandske skilsmisser, samt gitt fritak for skifte.

Resultatområde 44 Familievern

Vi har gjennomført tilsyn med alle våre fire familievernkontor. Det ble ikke funnet avvik eller merknader. Tilsynet omfattet familievernkontorets etterlevelse av krav fastsatt i:

- familievernkontorloven, herunder regler om taushetsplikt og opplysningsplikt, klientjournal og innsynsrett
- forvaltningslovens regler om enkeltvedtak og klageadgang
- meklingsforskriften
- journalforskriften

Resultatområde 45 Barnevern

45.1 Tilsyn med barneverninstitusjoner og oppfølging av og tilsyn med den kommunale barneverntjenesten

Fylkesmannen behandlet 23 saker etter lov om barneverntjenester. Alle sakene gjaldt klager/beklagelser på kommunens behandling av konkrete barnevernssaker.

Vi har gjennomført systemrevisjon ved våre to institusjoner, samt lovpålagte individtilsyn - tilsammen 10 tilsyn.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Fylkesmannen har behandlet fire søknader om fritak fra taushetsplikt. Alle søknadene ble innvilget.

45.3 Kompetansetiltak/Informasjonsvirksomhet

Vi mottar daglig telefoner fra publikum og barneverntjenesten vedr lovforståelse og annet. Det brukes mye ressurser på å svare folk i telefonen.

Vi har inviterte alle kommuner til å delta i tverrfaglig konferanse om kjønnslemleste. Vi nådde en bred målgruppe, og samlet vel 100 deltagere fra både det kommunale hjelpeapparatet, politi, familievernkontor, krisesentre, skole og barnhager osv.

I desember hadde vi samling for lederne av barneverntjenesten i kommunene. Vi snakket bla annet om organiseringen av tjenesten etter NAV reformen, Buf-etat ved fagtemaet informerte om sitt arbeid, Barnas Hus i Tromsø fortalte om deres rolle bla i ved dommeravhør av barn, nyheter fra Fylkesmannen mm.

45.4 Biologisk opphav

Vi har behandlet 14 saker.

45.6 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

Vi viser her til pkt 45.3

Resultatområde 46 Universell utforming

AMU har dette som en prioritert oppgave. Vi sitter i fylkesprosjektet der Finnmark fylkeskommune er pilotfylke. Vi har en medarbeider i prosjektgruppen og assisterende fylkesmann sitter i styringsgruppen. UU er også tema i arealplangruppen.

Resultatområde 48 Likestilling

Vi har ikke hatt spesielle tiltak på dette.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 42	55		55	0
Resultatområde 44	5		5	0
Resultatområde 45	34	4	34	4
45.1 Tilsyn med ba	32	4	0	0
Resultatområde 46 og 48	7		7	0
Sum:	101	4	101	4

Justis- og politidepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

Ingen spesielle kommentarer til saksfeltet.

51.2 Vergemålsloven

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMFI	9	3
Sum	9	3

51.3 Forliksrådene

Ingen rapporteringskrav.

51.4 Tilsynsråd for fengslene

Ingen rapportering.

51.5 Tomtefestelov

Ingen rapportering.

51.7 Kommunale politivedtekter

Ingen rapporteringskrav.

51.8 Hundeloven

Ingen rapporteringskrav.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

Ingen særskilte kommentarer.

52.1 Fri rettshjelp

Rapportering på vanlig måte til Statens sivilrettsforvaltning.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnssikkerhetsutfordringer

I årlig møte i fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum ble det tatt opp tema som: arbeidskraftberedskap, Kraftberedskap i Finnmark, Beredskap innen e-kom - forventninger til andre samfunnsaktører, klima i nordområdene. Videre ble samarbeidsformer i krisesituasjoner for beredskapsrådet og regionalt beredskapsforum gjennomgått. Det skal nedsettes en egen prosjektgruppe for å se på alternativer til eksisterende løsning.

I forbindelse med implementering av ny PBL - plandel har beredskapsstaben deltatt på ulike kurs/seminar.

Fylkesmannen mangler en samordnet oversikt over status for kommunenes arbeid med klimatilpasning i et samfunnssikkerhetsperspektiv. Erfaringer fra mottatte ROS analyser både innenfor PBL og generelle ROS analyser viser at kommunene i stigende grad vektlegger klima.

Beredskapsstaben har fokus på klimaendring/ klimatilpasning i sitt arbeid med tilsyn og øvelser i kommunene. Klima vektlegges også som tema i beredskapsstabens innspill i saker etter PBL.

53.2 Risiko- og sårbarhetsanalyser

I kontakt med kommunene, særlig ved øvelser og tilsyn, ROS-seminarer samt innspill til saker etter PBL er kommunene oppfordret til å utarbeide/ oppdatere egne ROSanalyser.

Vi har også gitt bistand til kommunene ved rullering/oppstart av risiko og sårbarhetsanalyser og bidratt med veiledning og informasjonsmateriell, herunder også ved henvisning til Fylkes-ROS for Finnmark.

53.3 Arealplanlegging

Klimaforhold er viet særskilt oppmerksomhet i de regionale ROS-seminarene som ble avholdt for kommunene høsten 2009.

Her var sentrale tema: Klimaendringer - konsekvenser for arealplanlegging, utbygging i fareområder, kartfesting av sårbarhet, samt skred og flom. Her ble det også informert om GIS overfor kommunene.

Fylkesmannen deltar i regionale planfora og setter samfunnssikkerhet og beredskap på dagsorden. Ved oppstart av planprosesser etter PBL informerer beredskapsstaben om forventninger til samfunnssikkerhet og beredskap.

Fokus på klimaendringer og konsekvenser av denne er en del av dette arbeidet. Beredskapsstaben hadde 4 innsigelser i 2009.

Oppdrag med å følge opp oversikt over flom og skredutsatte områder i samarbeid med NVE er ikke gjennomført som forutsatt.

53.4 Veiledning og systematisk gjennomgang og vurdering av kommunene

Viktigheten av bruk av ROSanalyser i kommunenes beredskapsplanlegging er vektlagt i fylkesmannens tilsynsaktivitet i kommunene og dokumentert gjennom tilsynsrapporter.

Der hvor kommunene mangler/har svake ROS - analyser tilknyttet helse- og sosialmessig beredskap, er kopi av tilsynsrapportene oversendt Helsetilsynet i Finnmark i tillegg til DSB.

I 2009 ble det gjennomført tilsyn i kommunene Alta, Tana, Karasjøk, Lebesby og Porsanger med spesiell fokus på ivaretagelse av samfunnsikkerhet og beredskap i kommunenes ordinære plan- og styringssystemer. Oversikten over planlagte tilsyn for 2009 ble oversendt DSB 5.3.09.

I forbindelse med prolongering av gjeldende fylkesplan har Fylkesmannen blant annet gitt innspill innenfor samfunnsikkerhetsområdet.

Hva gjelder arbeid med bruk av økt ROS-metodikk med videre i kommunene viser vi til ROS-seminarer beskrevet under pkt. 54.1.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnsikkerhet

Fylkesmannen har gjennom sin øvelses- og tilsynsaktivitet poengtert overfor kommunene viktigheten av helhetlige og samordnede kriseberedskaps -planverk, herunder tilfredsstillende beredskapsplanverk innen helse- og sosialmessig beredskap. Fylkesmannen har overfor de kommuner der en har ansett dette nødvendig, anført dette i øvelses- og tilsynsrapporter.

Oppdaterte veiledere fra DSB til bruk for utvikling/forbedring av kriseberedskapsplanverk er oversendt kommunene.

På årets møte i beredskapsrådet og regionalt beredskapsforum oppfordret fylkesmannen til gjensidig kontakt mellom etater og organisasjoner som hadde felles utfordringer.

Fylkesmannen har som i foregående år gitt de kommunerettede aktivitetene høy prioritet. Ved øvelser og tilsyn har det blitt fokusert på manglende oppdatering av risiko- og sårbarhetsanalyser i kommunene og viktigheten av å få dette på plass. Fylkes ROS ferdigstilt desember 2008 har vært et viktig hjelpemiddel for å videreutvikle beredskapsplanverkene i kommunene.

Med bakgrunn i innføring av komunal beredskapsplikt fra 010110 initierte og gjennomførte Fylkesmannens beredskapstab i samarbeid med helse- og sosialavdelingen høsten 2009 tre regionale ROS-seminarer for kommunene. Disse ble avholdt i hhv. Vadsø, Lakselv og Hammerfest. Helsedirektoratet og Statens Strålevern bidro etter søknad med økonomiske midler til gjennomføringen.

Sentrale tema i seminarerne var ROS- metodikk, ROS og lovkrav tilknyttet helsemessig- og sosial beredskap, atomberedskap, arealplanlegging herunder konsekvenser av klimaendringer. Det var lagt opp til både plenumsdiskusjoner og gruppearbeider. Alle 19 kommuner var representert med relevant personell.

Helsedirektoratet har meddelt at de ønsker å benytte Fylkesmannes seminaropplegg som utgangspunkt for egen utadrettet virksomhet innen beredskapsplanlegging og risiko- og sårbarhetsanalyser.

Fylkesmannen har deltatt på samarbeidsmøte med KDS Finnmark og KBO - enhetene i fylket høsten 2009.

54.2 Kommuneøvelser

Det er gjennomført øvelser i strategisk krisehåndtering i kommunene Kautokeino, Måsøy, Nesseby og Vardø.

I flere av kommunene ble scenarioene valgt ut på grunnlag av kommunenes egne ROSanalyser eller andre stedegne forhold. Øvelsen i Måsøy ble gjennomført i samarbeid med Helsetilsynet i Finnmark. For kommunene Kautokeino og Vardø var scenarioet atomhendelse.

Alle øvelsene i kommunene var rettet mot kommunenes krisehåndtering, informasjonsberedskap og helse - og sosialmessig beredskap. Sivilforsvaret, Heimevernet, Politiet, Mattilsynet samt representanter fra relevante frivillige organisasjoner ble invitert som øvelsesobservatører til alle øvelsene. På atomberedskapsøvelsene var Statens Strålevern invitert som observatør. Det er utarbeidet rapporter fra alle øvelser hvor DSB er kopimottaker av disse.

Til øvelsene rettet mot atomberedskapen innvilget Statens Strålevern vår søknad om midler til stimulering av kommunalt engasjement med kr. 45.000,-. Det er utarbeidet egen rapport til Statens Strålevern vedrørende disponering av tildelte midler. I tillegg er det som i øvrige øvelser med kommunene utarbeidet øvelsesrapporter som er oversendt DSB.

Fylkesmannen i Finnmark v/ beredskapsstaben har sammen med NSO og DSB planlagt og gjennomført beredskapsøvelse med North Cape Minerals og Alta kommune.

54.3 Regional samordning – øvelse

Det er gjennomført beredskapsøvelse i regi av DSB. Her ble hele beredskapsorganisasjonen til Fylkesmannen i Finnmark øvet.

54.4 Havneberedskap – øvelse

Fylkesmannen i Finnmark har sammen med Kystverket planlagt og gjennomført havneberedskapsøvelse for beredskapshavnene i Finnmark i tiden 6.-7. oktober 2009 i Alta. Alle beredskapshavnene var representert.

54.5 Samarbeid med Forsvaret – øvelse

Fylkesmannen v/beredskapsstaben har deltatt på øvelse i regi av HV 17. Videre har Fylkesmannen deltatt på Siv./Mil. kontaktmøte på Svalbard, åpning av alliert treningssenter i Porsanger, sjefskifte ved Finnmark HV distrikt 17, samt årlig ordremøte på HV 17. Det har også vært møte mellom FM og Finnmark HV distrikt 17 vedrørende objektsikkerhet.

Fylkesmannen i Finnmark var også representert med observatører og øvelsesevalueringspersonell under Barents Rescue 09 i Murmansk.

54.6 Regional samordning

Det ble i oktober gjennomført årlig møte med fylkesberedskapsrådet og regionalt beredskapsforum.

Det er gjennomført varslingsøvelse med beredskapsrådet og regionalt beredskapsforum.

Frivillige organisasjoner er representert i regionalt beredskapsforum.

Ved beredskapsøvelser og tilsyn i kommunene oppfordres det til etablering/ vitalisering av kommunale beredskapsråd dersom slike ikke finnes/ er aktive. Her oppfordres også til å gi frivillige organisasjoner representasjon.

Fylkesmannen har vært representert i beredskapsutvalgene i de 3 største lufthavnene i fylket; Alta, Kirkenes og Lakselv, samt deltatt på møter i Alta og Lakselv.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Fylkesmannens oppgave under krisesituasjoner er å ivareta en koordinerende rolle i forbindelse med informasjonshåndtering, inklusive varselmottaker og formidler, samt etablere og implementere rutiner for varsling. Dette er ivaretatt gjennom rutiner i plan for krisehåndtering oppdatert i 2009.

Det er gjennomført interne møter med representanter fra krisestab / fagavdelinger hvor plan for krisehåndtering har vært tema.

Informasjonsberedskapen ved fylkesmannsembetet ivaretas av embetets webgruppe. Webgruppen utgjør pressetjenesten ved en krise. Webgruppen ledes fra Samordnings- og informasjonsstaben og har to medlemmer fra hver av de fem avdelingene ved embetet, i tillegg deltar et medlem fra beredskapsstaben og GIS- koordinator.

Fylkesmannen ved beredskapsstaben har som del av sitt arbeid med tilsyn og øvelser i kommunene fokusert på organisering og informasjonsberedskap ved krise. Der hvor det er påvist svakheter, har en kommet med forslag til forbedringer overfor kommunen.

Sambands/kryptotjenesten har vært operativ hele året og er blitt gjennomført i henhold til gjeldende planer og instruksjer, herunder oppdatering og ajourhold av kryptomappe. Det er utpekt særskilt personell til å ivareta sambands / kryptotjenesten.

55.2 Krisehåndtering

Fylkesmannen har system for å ivareta sin koordinerende rolle overfor regionale myndigheter og kommunene i samsvar med retningslinjer for varsling og rapportering på samordningskanal.

I forbindelse med H1N1 - epidemien har Fylkesmannen nedlagt betydelige ressurser. For beredskapsstabens del har arbeidet blant annet bestått i koordinering, varsling og rapportering til/fra kommunene, Helsedirektoratet samt DSB, samt oppfølging av tiltak.

55.3 Evaluering

Fylkesmannen i Finnmark har i 2009 vært involvert i håndtering av H1N1- epidemien. Det vil være nødvendig å iverksette evaluering av denne i 2010.

Ressursrapportering

I tillegg til innrapporterte ukeverk er det 22 ukeverk som faller utenom rapporteringsområdene 53-55.

I hovedsak er dette oppdrag/forespørsler med samfunnssikkerhets- og beredskapsrelevans som Fylkesmannen mottar fra ulike eksterne hold samt interne oppgaver som ikke kan defineres inn under embetsoppdraget.

Resultatområde	FMFI		Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	
Resultatområde 51	7	7	0
51.2 Vergemålslove	7	0	0
Resultatområde 52	21	21	0
52.1 Fri rettshjel	21	0	0
Resultatområde 53	47	47	0
Resultatområde 54	47	47	0
Resultatområde 55	44	44	0
Sum:	166	0	166

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Kommunerettet samordning var også i 2009 en viktig og krevende oppgave for kommunal- og samordningsstaben – embetets sentrale redskap for disse utfordringene. Intern samordning i embetet skjer gjennom møter i ledergruppen eller i kommunegruppen. Kommunegruppen er arena for dypere diskusjoner og analyser av utvalgte saker og problemstillinger. Gruppen har månedlige møter og jobber ut fra et årshjul med faste oppgaver, blant annet relatert til 61.2 og 61.3. I tillegg tar gruppen opp til diskusjon spesielle saker som oppstår gjennom året, for eksempel dersom en eller flere staber/avdelinger opplever utfordringer relatert til konkrete kommuner.

Kommunal- og samordningsstabens eksterne samordningsoppgaver handler om forberedelse og oppfølging av eksterne møter, løpende dialog med kommuner, regionale statsetater, KS og andre relevante aktører. Vi får generelt svært gode tilbakemeldinger på det kommunerettede arbeidet som gjennomføres fra Fylkesmannen. Samarbeidet med KS-Finnmark er godt. Fylkesmannen har også, så vel staben og embetsledelsen, vært tilstede i møter i regionrådene. Dette er arenaer som bør kunne utvikles videre,

I 2009 ble det årlige novembermøtet for ordførere og rådmenn holdt i Sør-Varanger. Ut over de faglige temaene embetets fagavdelinger presenterte, handlet dette møtet tematisk om kraftutfordringene i Finnmark, situasjonen i vårt østlige naboland Russland/Murmansk fylke og etikk i forvaltningen.

Vi avholdt i fjor 4 kommunemøter; med Båtsfjord, Gamvik, Lebesby, Sør-Varanger og Vardø. Disse møtene er svært viktige både for dialog og for å sikre at embetet vårt har dypest mulig innsikt i den enkelte kommunes rammebetingelser.

Det årlige møtet med fylkesordfører har utviklet seg til å bli et fast og nyttig møte hvor flere avdelingsdirektører deltar i tillegg til embetsledelsen. Fylkeskommunen er viktig og staben holder seg også løpende orientert om saker til behandling i Fylkestinget samt deltar i utvalgte møter/saker.

Det nevnes spesielt at KRD sine samlinger vår og høst vurderes som veldig viktig for det kommunerettede samordningsarbeidet og at det oppleves som svært positivt at departementet i enda større grad vektlegger dialog og forberedte synspunkt fra embetene i disse møtene. Mest nyttig vurderes mer prinsipielle og overordnede temaer som ikke naturlig faller inn under andre fagsamlinger.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

Fylkesmannen har fordelt 4,5 mill. kr. til omstillings- og fornyingsprosjekter i kommunene. Det er behandlet 29 søknader og det er gitt støtte til 17 prosjekter. Beløpene strekker seg fra 50 tusen opp til 650 tusen.

Både kvaliteten på søknadene og mengden søknader har vært lavere enn forventet og det har derfor vært vanskeligere enn tidligere å finne gode prosjekter å fordele midler til. Av den grunn vil Fylkesmannen for 2010 redusere omfanget av tilbakeholdte skjønnsmidler noe.

Det har vært to søknadsrunder for omstillingsmidlene i 2009 og de tidligere år. Det har medført at arbeidet med dette har gått ut over store deler av året og lagt beslag på relativt mye ressurser. Fra 2010 blir det kun en søknadsrunde.

Det er ytt bistand til de kommuner som har bedt om det i forhold til utforming av prosjekter og søknader.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

§ 10 A i Kommuneleoven og retningslinjer for Fylkesmannens samordningsrolle utgjør grunnlaget for dette arbeidet.

Embetets kommunerettede tilsyn presenteres nå i egen tilsynskalender tilgjengelig på fylkesmannens internettside. Disse utfordringene er løpende tema i embetets lederforum, og vi bestreber oss på å samordne de avdelingsvise tilsynene der dette er mulig, og tilbakemeldingene der dette har latt seg gjøre er gode fra kommunene.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

Fylkesmannen har gjennomgått alle budsjett med hensyn på om de kvalifiserer for innmelding i ROBEK. Alle kommuner har fått eget brev med tilbakemelding på budsjettet.

Det er foretatt lovlighetskontroll av budsjettet for en kommune i ROBEK. Budsjettet ble ikke godkjent i første omgang, men ble godkjent etter annen gangs vedtak.

Fylkesmannen har behandlet en søknad om godkjenning av kommunal garanti. Søknaden gjaldt garanti for likviditetslån til en musikkfestival pga at artisthonorar i stor grad må utbetales før billettinntektene kommer inn. Søknaden ble avslått bl.a. fordi det ikke forelå risikovurderinger.

Gjennomgang av årsregnskapene for 2008 medførte at to nye kommuner Kvalsund og Nordkapp ble meldt inn i ROBEK.

62.2 Økonomiforvaltning – veiledning

Fylkesmannen har hatt innlegg om kommuneøkonomien på KS sine kommunekonferanser i fylket i etterkant av Kommuneproposisjonen og Statsbudsjettet for 2010. Fylkesmannen har også laget nyhetssaker på nett om Kommuneøkonomiproposisjonen og sendt e-post til kommunene om

Fylkesmannen har fulgt opp spesielt Porsanger kommune som er i ROBEK på tredje året. Blant annet gjennom et møte der rådgiving i kommuneøkonomi sto i fokus.

Fylkesmannen har også avholdt et veiledningsmøte med Kvalsund kommune som ble meldt inn i ROBEK på bakgrunn av regnskap 2008.

Fylkesmannen har i 2009 startet en intern prosess for å øke engasjementet på embetet i forhold til KOSTRA-rapporteringen i kommunene med tanke på tettere oppfølging og veiledning. Prosessen fortsetter i 2010. Det er også laget egne KOSTRA-sider på Fylkesmannens internettsider med sikte på presentasjon av hva KOSTRA er, hva som er Fylkesmannens oppgaver i forhold til KOSTRA og som støtte til kommunene i deres rapportering.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valg

Se kommentarer under de enkelte resultatområdene.

63.1 Kommunalrett

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMFI	6	5	1	0	0	0	0	0
Sum	6	5	1	0	0	0		

63.2 Valg

Veiledningskonferanser avholdt 2 steder i fylket.

Antall deltakerkommuner: 18/19.

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentleglova i forhold til kommunesektoren

4 rene klagesaker. En klager fikk delvis medhold. I resterende saker ble førsteinstansens vedtak stadfestet.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Ingen saker

65.2 Interkommunalt samarbeid

Fylkesmannen anmoder ofte kommunene vurdere interkommunalt samarbeid som et virkemiddel for å redusere sårbarhet i tjenesteproduksjon eller øke kvalitet på viktige rettsikkerhetsområder, og det arbeides kontinuerlig med dette som utfordringer i kommuneFinnmark - ikke minst i regi av de regionale samarbeidsorganene. I andre tilfeller og for andre typer tjenester har Fylkesmannen også oppfordret kommuner til å vurdere interkommunalt samarbeid som alternativ i arbeidet med driftsbesparende tiltak.

Flere kommuner har da også jobbet med samarbeidsprosjekter som har resultater/vil resultere i avtaler mellom to eller flere av dem. En utfordring i slike saker er forventninger/uenighet om lokalisering - noe som ofte har vist seg å sette barrierer for slutføring av enkeltprosjekter.

Utfordringer knyttet til store opptaksområder for terskeltjenester i Finnmark gjør også til at interkommunalt samarbeide faktisk kan bli dyrere som løsning for enkeltkommuner.

Resultatområde 66. Bolig- og bygningsrett

Ingen særskilte kommentarer.

66.1 Byggesaker

Rapportering på vanlig måte gjennom Systematisk sammenligning.

66.2 Saker om ekspropriasjon

1 sak vedrørende ekspropriasjon. Vedtak om forhåndstiltredelse ble klaget inn for departementet.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMFI	0	0	0	
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMFI	0	0	0	
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI	Sum
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 61, 63, 64 og 65	37	37 0
Resultatområde 62	43	43 0
Resultatområde 66.	45	45 0
Sum:	125 0	125 0

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester

Det er rapport til Statens Helsetilsyn pr 20. jan 2010. Vi hadde 70 innkomne saker, og det ble behandlet 64 saker. Av disse var det 16 saker etter kap 4 og 48 saker etter kap 5. Vi hadde ingen saker etter andre bestemmelser. For øvrige detaljer om utfall vises til rapporteringen gitt til Statens Helsetilsyn. 55 av 64 saker er behandlet innen 3 måneder. Dette utgjør 86%, som er noe under resultatkravet. En hovedårsak er at innkomne saker fra kommunene er dårlig opplyst. Det tar lang tid å få tilbakemeldinger fra kommunene.

73.4 Økonomisk rådgivning

2009 har vært et år med store endringer på området, grunnet etablering av NAV kontorer i alle fylkets kommuner.

Det planlegges nye grunnkurs og rekruttering til økonomisk nettverk i løpet av 2010, når alle kommunene i fylket har NAV-kontor og da også kontaktpersoner innen fagfeltet.

4 gjeldsrådgivere/økonomiske rådgivere er tilknyttet Fylkesmannen og benyttes som resurspersoner. Disse har delt fylkets kommuner mellom seg og benyttes som veiledere på området.

Infomasjon, opplæring og veiledning er foretatt i forbindelse med annen veiledning på NAV kontorene (sosialtjenesteloven, oppfølingsarbeid, Kvalifiseringsprogrammet og lignende) og ved direkte henvendelser fra bruker og ansatte i NAV.

Faglig fora og nettverk for økonomisk rådgivning må etableres på nytt, da mange av de tidligere kommunale kontaktpersonene er i andre stillinger eller har nye oppgaver.

73.5 Boligsosialt arbeid

Samarbeidet med Husbanken som startet med strategien ”På vei til egen bolig” i 2005 er videreført:

På regionalt nivå har vi fortsatt et arbeidsutvalg der fylkesmennene og Husbanken Bodø og Hammerfest samarbeider, bl.a. med å samle aktuelle aktører innenfor boligsosialt arbeid til regionale møter: Helse Nord, IMDI, KS, Kriminalomsorgen.

Innad i fylket har Husbanken og vi arrangert kurs i prosjektledelse med Høgskolen i Finnmark som faglig ansvarlig. Kurset har resultert i et forum der kommuner som jobber med statlige tilskudd innenfor områdene rus og boligsosialt arbeid kommer sammen for kompetansepåfyll og erfaringsdeling.

Husbanken er fast deltaker i Rusforum Finnmarks arbeidsutvalg, og det er bl.a. informert om Husbankens virkemidler under Rusforums årlige samling

Resultatområde 78 Innvandring og integrering

78.1 Statsborgersaker

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMFI	1	15,5
Sum	1	

78.2 Bosetting av flyktninger

Det har ikke vært et spesielt fokus på dette område.

78.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har i løpet av 2009 mottatt tre klager på deltakelse i introduksjonsordningen. To av klagene mottok vi ved utgangen av desember, disse er ikke blitt behandlet i 2009. Klagen som ble behandlet ble ikke tatt til følge (dette er innrapportert til IMDI).

Fylkesmannen har i 2009 veiledet noen kommuner om introduksjonsloven og endringer i regelverket.

78.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Fylkesmannen har i 2009 veiledet flere kommuner i forhold til tilskuddsordningene. Dette gjelder både overgangsordningen og pr capita.

Vi har behandlet søknad om tilskudd etter overgangsordningen. Fylkesmannen har foretatt stikkprøvekontroll med fem kommuner i forhold til denne tilskuddsordningen overgangsordningen. To kommuner ble anmodet om å tilbakebetale en del av tilskuddet da noen deltakere ikke var tilskuddsberettiget.

Vi har videre behandlet tilskuddssøknader i NIR (pr.capita, resultat og voksne asylsøkere).

Fylkesmannen har deltatt på IMDIs kurs om NIR og tilskuddsordningene og på IMDIs møte med fylkesmennene høsten-09.

Fylkesmannen bisto IMDi med planlegging av regional etterutdanning for voksenopplæringene høsten-09.

Vi har behandlet en søknad i henhold til introduksjonsordningen (se 78.3).

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 73	18	10	18	10
73.3 Kvalifisering	8	74	0	0
Resultatområde 78			0	0
Resultatområde 79	5	7	5	7
Sum:	23	17	23	17

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.1 Habilitering og rehabilitering – nasjonal strategi

Kartlegging av koordinerende enheter og individuell plan

Fylkesmannen har utført en kartlegging av koordinerende enheter i kommunene. Resultatet av kartleggingen viste at bare 6 av Finnmarks 19 kommuner hadde fungerende kooordinerende enheter i samsvar med med de krav som følger av forskrift om habilitering og rehabilitering. Dette er en positiv økning fra 2008, da en tilsvarende undersøkelse viste at 4 av fylkets 19 kommuner tilfredsstilte kravene til koordinerende enheter.

I samme kartlegging kartla vi kommunenes system for individuell plan i større grad enn koordinerende enheter var etablert i kommunene. Hele 16 kommuner hadde et system for individuell plan, informasjon om IP-systemet var lettere tilgjengelig- og i større grad søkbart på kommunenes nettsider. Alle 16 kommunene oppnevnte personkoordinatorer med ansvar for god koordinering, framdrift og oppfølging. Koordinatorere hadde også ansvaret for iverksettelse av planprosesser på tvers av fag, profesjoner, sektorer og nivå.

Fylkesmannen arrangerte i 14-16 oktober 2009 en 3 dagers konferanse der et bredt rehabiliteringsfelt ble invitert inn. Under overskriften: "*.....e du med? God rehabilitering krever god samhandling*" ble fagfeltene knyttet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, psykiske lidelser, rusmiddelavhengighet og demens invitert til konferanse. Nettverk for koordinerende enheter ble arrangert som en del av rehabiliteringskonferansen. Les mer om konferansen her: <http://fylkesmannen.no/enkel.aspx?m=1858&amid=2873194> Konferansen ble delfinansiert av Helsedirektoratet.

Prosjekt seksualitet og forebygging av seksuelle overgrep

Fylkesmannen har i samarbeid med habiliteringstjenestene i Finnmark gjennomført et prosjekt for å kompetanseheve kommunene i forhold til seksualitet og forebygging av seksuelle overgrep mot mennesker med utviklingshemming. Kommunene er tilbudt en håndbok med faglig og juridisk innfallsvinkel til temaene. Håndboken er utformet på en måte som gjør den enkel å oppdatere og å implementere i kommunenes internkontroll.

Håndbøkene ble i samarbeid med lokale krisesenter og familievoldkoordinatorere overlevert kommunene i uke 48. Les mer om dette på vedlagte link til Fylkesmannens hjemmeside: <http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=1867&amid=2969511>

Håndboka i PDF utgave: <http://fylkesmannen.no/fagom.aspx?m=1867&amid=3037656>

Prosjektet er delfinansiert av Helsedirektoratet

Fylkesmannen har gitt opplæring i internkontroll i èn av kommunene i Finnmark og til nettverk for fritid med bistand.

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Fylkesmannen har fulgt med på prosjekt Familieveiviser i Sør-Varanger kommune. Prosjektleder har også presentert prosjektet nettverkssamling for koordinerende enheter jf det som beskrives under kap 75.1

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

Vi har tilskrevet kommunene i henhold til brev fra Helsedirektoratet.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

Det vises til rapport for 2008, som kontinueres for 2009.

Det er etablert som prosjekt å utarbeide ulike kvalitets-standarder for drift av sykestuesenger, som nå drives svært ulikt i de 16 kommunene med slike senger. I styringsgruppa for prosjektet deltar fagpersonell fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, samt administrativt personell fra kommune og helseforetak og fra Fylkesmannen.

76.2 Individuell plan

Det vises til den kartleggingen vi har gjort. Denne er omtalt under pkt. 75.1 . Vi har også gjennomført kurs i IP i forbindelse med arbeidet som gjøres med opptrappingsplanen for rus. Ellers følges området opp i vår klagesaks- og tilsynsvirksomhet.

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Dette ivaretas på alle saksområder gjennom vår løpende kontakt med de kommunale tjenestene. Temaet var viktig på vår styringskonferanse for kommuneledelsen i Vest- Finnmark - "Hvordan holde orden i eget hus".

Forøvrig er det et stor fokus på dette i vårt tilsynsarbeid, både de planlagte tilsyn og hendelsesbaserte tilsyn.

76.5 Felles digitalt nødnett

Ingen oppdrag her.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Utarbeidd tiltakskort fordelt mellom de tilsatte på avdelingen til bruk i en beredskapssituasjon.

Deltatt i ressursgruppe for å utarbeide Fylkes-ROS, som ble fullført våren 2009. Deltatt på en seminar-rekke (3 stk) om ROS-arbeid, hvor alle kommunene i fylket deltok.

Gjennomført øvelse/tilsyn med helsemessig og sosial beredskap i en kommune.

Bistått i Fylkesmannens handtering av influensa A H1N1 - pandemien.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMFI	1	2
Sum	1	

77.3 Særfradrag

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMFI	7	3
Sum	7	

77.4 Førerkortsaker

Vi har ikke registrert tabelldata for siste del av 2009, etterat saksbehandler sluttet. Før vi har fått tilsatt ny slik saksbehandler, har vi ikke tilgang til dataene.

Saksbehandlingen av løpende meldinger og søknader om dispensasjon, behandles imidlertid godt innenfor kravet

om 6 ukers behandlingstid.

Fører kort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI		
Sum	0	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMFI	0
Sum	0

77.7 Helse- og omsorgsmelding (tidligere Helse og sosialmelding)

Helse- og sosialmeldingen er distribuert til de vanlige adressatene og lagt på nett på Helsetilsynet.no, samt vår egen nettside.

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i Pasientrettighetsloven kap. 4A

Det har vært gjennomført opplæring 25. november for ansatte i kommunene. Opplæringen ble gjennomført i regi av NAKU på oppdrag fra Helsedirektoratet. Det er bekymringsfullt at kommunene kun sendte i underkant av 20 deltagere til opplæringen.

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Kompetanseheving i bruk av kommunehelseprofiler o.l. og bevisstgjøring om ulikhet i helse og levevaner: for turnusleger (to kull) i fylket, samt for folkehelsekoordinatorerne i kommunene. Også tema på konferanse om forebygging og behandling av overvekt blant barn og unge (80 deltagere).

Folkehelse i kommune- og fylkesplaner: Medlem i arealplangruppa på embetet, men få (totalt 5) aktuelle planer i 2009. Folkehelsehensyn ble tatt opp på regionalt planforum for Alta og Hammerfest. Finnmark er ett av pilotfylkene for universell utforming og i 2009 ble styringsgruppe og arbeidsgruppe oppnevnt, og prosjektplan utarbeidet. Satsingsområder: friluftsliv, samferdsel og offentlige bygg.

Kurs og konferanser:

Treningskontaktkurs (4 dager) med 30 deltagere fra 7 kommuner. Deltakerne er tilknyttet kommunal støttekontaktjeneste, Nav og Finnmarksklinikken. Treningskontaktene får innføring i treningslære og motivasjon, rus og psykisk helsearbeid. Finansiert av F. fylkeskommune.

Kurs i endringsfokuset veiledning (2 dager) med 20 deltagere fra 5 kommuner, samt oppstartseminar for "Aktiv på Dagtid" i tre kommuner, i samarbeid med Finnmark fylkeskommune.

Fylkesmannens Rehabiliteringskonferanse med 250 deltagere (forebygging var tema på to foredrag).

Konferanse om forebygging og behandling av overvekt blant barn og unge med 80 deltagere fra hele fylket (her et samarbeid med Helse Nord). Ses i sammenheng med arbeidet for behandlingsprosjektet "Aktivitetsskolen i Finnmark". Innhold: hvordan snakke med barn om overvekt, hvordan øke fysisk aktivitet i skolen, hva er overvekt: psykologiske konsekvenser.

Fiskesprellkurs for barnehagepersonell for ca. 70 deltakere fra hele fylket.

Forøvrig et nært samarbeid mellom Fylkesmann og F. fylkeskommune, Fylkesmannen deltar i styringsgruppe, nettverkssamlinger og er en del av felles regional tiltaksplan.

Status i det lokale folkehelsearbeidet: totalt 11 av 19 kommuner har inngått partnerskap for folkehelse. Kommunene har en liten koordinatorstilling (mellom 20%-50%). Fire av kommunene er i tillegg pilotkommuner for "Aktiv på Dagtid" (frisklivssentral).

Fem kommuner er en del av "Aktivitetsskolen i Finnmark", et behandlingsprosjekt for overvektige barn m/familier i regi av Helse Finnmark.

Arrangerte kurs i sped- og småbarnsernæring i januar: 80 deltakere (helsesøstre og jordmødre). Fylkesmannen var tilrettelegger og arrangør. Nasjonalt kompetansesenter for amming stod for det faglige innholdet.

Medlem i Finnmark Trafikksikkerhetsforum, vurderer søknader og gir forslag til tilskudd til TS-prosjekter, samt bidrar til kompetanseheving av kommunene. Møter 3-4 g./pr. år. Arrangerte TS- seminar for kommunene i november. Holdt foredrag om universell utforming og trafikksikkerhet.

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI		
Sum	0	

83.2 Miljørettet helsevern

Vi har ikke hatt noen saker i MHV til behandling hos oss siste år.

Vi har imidlertid vært rådgiver i 4 saker, hvor det ikke har vært fattet kommunalt vedtak:

- * Rådgivning overfor kommuneoverlege i Hammerfest vedrørende handheving av tobakksskadeloven.
- * Klage fra naboer på støy fra Skipagurra-festivalen, Tana kommune.
- * Rådgivning overfor kommuneoverlegen i Sør-Varanger vedrørende distribusjonsplan for kaliumjodid-tabletter i kommunen i tilfelle atomuhell.
- * Bekymring fra hytteeierforening, som er naboer til oppstart av gruvedrift i Bjørnevattn, Sør-Varanger kommune.

I tillegg får vi endel telefoner fra enkeltpersoner, som klager på sin bolig som de leier både fra offentlige og private eiere. I disse sakene går vi sjelden inn i fagligsvurderinger, men gir råd om saksgang og hvem de skal henvende seg til lokalt.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet og tobakk

FRI: per 10. desember 2009 leder Finnmark i konkurransen om å bli beste FRI- fylke ang. påmeldinger til FRI. 90 prosent av alle ungdomsskoleklasser i Finnmark har meldt seg på FRI skoleåret 2009/2010. Vår "FRI-konsulent" ringer opp ungdomsskoler og oppfordrer dem til å melde alle klasser på FRI. Hun begynner ringerunden ved skolestart med påpekning om viktigheten av at skolene tar FRI inn i lærerplanen. Hun gjennomfører også en oppfølging for å få klassene til å levere inn tobakksfri kontrakter. (Vi informerer om FRI på våre hjemmesider.) Konkurransen på høsten med pengepremie til de tre klassene som gjennomfører flest mulig leksjoner fra programmet. Kun to deltakere.

Fylkestinget har vedtatt tobakksfri skoletid, men det er opp til skolene selv å følge dette opp. Gjennomført spørreundersøkelse blant videregående skoler (høsten), hvorav 8 av 8 skoler ga sin besvarelse elektronisk via web. Tema var helsefremmende skoler.

2 av 8 skoler tilrettelegger for fysisk aktivitet utenom kroppsøving.

1 av 8 skoler tilbyr elevene mat og drikke med høyt sukker- og fettinnhold fra kantine eller automat.

7 av 8 skoler har tilgjengelig vanddispensere på skolen.

1 av 8 skoler har røykfri skoletid, det røykes likevel på skolens område.

5 av 8 skoler har det røykfritt på skolens område.

Ingen av skolene oppgir at de har tobakksfri skoletid (snus og røyk), hvorav én skole oppgir at det er tobakksfritt på skolens område.

5 av 8 skoler har helsesøster tilgjengelig to timer eller mindre per uke. 2 av 8 skoler har helsesøster tilgjengelig mellom 7,5 og 9 timer per uke, mens én skole oppgir 18,5 timer per uke.

To grunnskoler har minst 60 minutter daglig fysisk aktivitet.

Fire kommune tilbyr lavterskeltilbud for å komme i gang med bedre levevaner (Aktiv på Dagtid).

Aktivitetshåndboka er profilert på nettet og Rehabiliteringskonferansen i oktober, turnuslegekurs i november, nettverkssamling for folkehelsekoordinatorer våren og høsten, samt på en DPS- samling på høsten.

83.5 Forebygging av uønsket svangerskap og abort

Tana (93 000 kr): helsesøster tilgjengelig på ungdomsklubb en gang i uka. Temakvelder og veiledning. Her treffer de ungdom fra egen kommune og nabokommunen. Gutter oppsøker helsesøster når hun er på klubben.

Hasvik (10 000 kr) og Gamvik (15 000 kr): seksualundervisning med MSO. Kommunene har ca. 1000 innbyggere hver og selv om det er kostbart å få MSO til disse kystkommunene er det nettopp i disse kommunene det er nyttig at noen "utenfra" tar opp temaet seksuell helse med ungdommene.

Hammerfest (78 000 kr): sikker sex kampanjer, oppfølging av tiltak fra 2008. Helsesøstertjenesten har vært veldig aktiv og synlig i byen, kjøpesenteret, skolen og klubben der ungdom ferdes. Ledende helsesøster har lurt på om tiltakene fører til mindre soi, eller om dette "sexfokuset" bidrar til å opprettholde en avslappet holdning hos de unge. 2009 har vært tid for ettertanke og tjenesten har vært interessert i å finne ut, i dialog med ungdom og foreldre, om tiltakene faktisk har noe effekt. Tiltak: kinoreklame og seksualundervisning.

Alta (135 000 kr): tilskudd til drift av helsestasjon for ungdom og studenter. Alta kommune med sine 18 650 innbyggere, 25% av fylket, er i tillegg vertskommune for høgskolens 2000 studenter og asylmottaket. Kommunen har søkt om delfinansiering av drift av ungdommens helsestasjon.

Båtsfjord (38 000 kr): utstyr og kampanjemateriell til helsestasjonen. Kjøp av p-piller, nødprevensjon, graviditetstester og frikjøp av helsepersonell.

Porsanger (30 000 kr): 3 personer til hospitering ved Klinikk for seksualopplysning.

Vadsø (106 000 kr): helsesøster tilgjengelig på ungdomsklubb. Temakvelder og veiledning.

Fylkesgruppa av helsesøstre (40 000 kr): fagdager for alle helsesøstre i fylket. Årlig samles alle helsesøstre i fylket til fagdager, et etterlengtet tilbud særlig for helsesøstre fra små kommuner. Her får de delt erfaringer og faglig påfyll fra gode forelesere.

83.6 Smittevern

Fått 6 meldinger i løpet av året:

* Tuberkuloseutbrudd i Alta kommune. Funnet indeksskasus, smitteoppsporing. Smittevernelgen fått bistand fra smittevernlege i helseforetaket og fra Folkehelseinstituttet.

* Utbrudd av gastroenteritt på Hammerfest sykehus, mest sannsynlig Norovirus.

* Utbrudd av gastroenteritt på garnisonen i Sør-Varanger, mest sannsynlig noro-virus.

* 3 tilfeller av mulig EHEC blant små barn (barnehage) i Porsanger. Blodig diarre, men ikke alvorlige kliniske forløp. Likevel vært handtert som EHEC etter råd fra Folkehelseinstituttet.

* Påvist 1 tilfelle av Legionella i Kautokeino kommune.

* Flere 10-talls syke med diarre og oppkast i Sør-Varanger. Påvist årsak til drikkevannsforurensning. Samarbeid mellom lokal smittevernmyndighet og mattilsynet. Gitt kokepåbud.

Forøvrig mye tidsbruk knyttet til handteringen av influensa-pandemien. Deltatt internt i rådgivning og i ekstern rådgivning og oppfølging av tiltakene.

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Søknad om kun en, ny legehjemmel i år, hvor vi anbefalte søknaden. Søkerkommune var Hammerfest kommune.

I Tana kommune kom det opp planer i kommunestyret om å redusere antallet legehjemler i forbindelse med at en av legene gikk av for aldersgrensa. Vi stilte kommunen spørsmål om det var gjort tilstrekkelige ROS-vurderinger for et slikt tiltak og kommunen valgte da å gå bort fra planene.

Samfunnsmedisingruppa i Finnmark har hatt 2 egne møter siste år, men la et tredje møte til felles kommuneoverlegesamling i Bodø i oktober med temaet "samhandlingsreformen - Ka nu"

Gruppas første møte fant sted i Oslo, hvor vi fikk orientering på Folkehelseinstituttet om drikkevannshygiene og en gjennomgang av skadedyr. Fra Hdir fikk vi orientering om samhandlingsreformen og vi hadde møte med legeföreningen om utdanningsreglene - og planene for samfunnsmedisnerutdanningen. Vi møtte også kollega Olav Gunnar Ballo, som viste oss rundt på stortinget og orienterte om saksbehandling og rutiner i stortinget.

Gruppas andre møte var i Alta, hvor vi fikk innføring i medisinsk koding i spesialisthelsetjenesten, endringer i pasientstrømmer til spesialisthelsetjenesten fra ulike kommuner med diskusjon om mulige årsaker, om samhandlingsreformen sett fra Helse Nord RHF sitt ståsted og om pandemien som var under utvikling (ultimo august) Vi ble også orientert om pågående tuberkulose-oppsporing i Alta, om sykestueprosjektet og om beslutningsteori brukt i medisinen.

På møtene kommer omkring 10 deltakere hver gang, men ulike fra gang til gang. I gruppa deltar både ferdige spesialister i samfunnsmedisin med lang erfaring sammen med helt ferske kommuneoverleger, omtrent rett fra turnustjeneste. Gruppa er opptatt av å få med nettopp disse nye og lykkes langt på vei med det.

FM har vært i dialog med kommunene Lebesby og Gamvik om finansiering av et prosjekt for bedre samordning/tettere samarbeid i helsetjenesten mellom to små kommuner.

84.2 Turnustjeneste

Det vises til fyldig rapport i fjor, som i det alt vesentlige kontinueres i 2009.

Fylket har fortsatt 25 godkjente plasser. Turnuskullet som startet 15.02.09, besto kun av 17 turnusleger, mens det den 15.08.09 var 24, etterat en kandidat trekte seg rett før turnusstart.

Forat ikke de samme kommunene skal miste kandidat hver gang ved frafall av kandidater, har FM i Finnmark laget et system der vi stryker overtallige kommuner før vi igangsetter valgprosessen. Kandidatene får da velge mellom et like antall plasser som det er kandidater til. Utvelgelseskriteriene våre er i prioritert rekkefølge: Kvalitet på turnusplassen (evalueringsrapporter, tilbakemeldinger, inntrykk) ansiennitet siden siste frafall av turnuslege og sist "spesielle forhold".

Høsten 09, startet vi nytt prøveprosjekt med gruppeveiledning for turnusleger i sykehus. Vi bruker de samme gruppeveilederne i Hammerfest og Kirkenes som også har ansvaret for gruppeveiledningen for turnusleger i kommunehelsetjenesten i øst- og vest-fylket.

84.3 Lov om helsetjenesten i kommunene/ Pasientrettighetsloven, klagesaksbehandling

Det vises forøvrig til RegRoT rapporteringen.

Lov om helsetjenesten i kommunene med tilhørende forskrifter. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	20	47
Sum	20	

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Deltakelse på g-8 møte. Fått tilbud om deltakelse på kurs i individuell plan i regi av fylkesmannen.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger og innvandrere

Ingen særskilt oppfølging på dette området.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Fylkesmannen har i samarbeid med undervisningssykehjemmet i Karasjok kommune avholdt et seminar om flerkulturelle forhold med fokus på hva vi kan gjøre for å unngå "kulturkollisjoner." Det ble stilt spørsmål om kulturforskjeller har skylden når ting går galt. Er kulturkompetanse et aspekt i god omsorg? Hva er god kvaliteten i tjenesteytingen til minoritetsgrupper og fleretninske grupper? Hva kan gjøres i forhold den syke eldre samiske pasienten? Fylkesmannen sitter som observatør i styringsgruppen for USH i Karasjok.

Vi har også et eget prosjekt for rekruttering av leger til samiske kommuner.

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

Har ikke hatt kapasitet til dette i 2009

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

1. Finnmark deltar ikke i D-vitamin prosjekt

2. Implementering av faglige retningslinjer for mat og måltider ivarettatt i oppdrag 83.1. og retningslinjer om forebygging (...) overvekt var ikke ferdig i 2009. (Ammekyndig helsestasjon: se 83.1)

3. Kapasitet i skolehelsetjenesten er manglende. Vi har gjort en kartlegging av skolehelsetjenesten ved de videregående skolene. Grunnet store avstander har vi svært mange borteboende elever og behovet for en tilgjengelig helsesøster er stort. Fem av våre åtte skoler rapporterer imidlertid at de kun har tilgjengelig helsesøster to timer eller mindre per uke.

Liten kapasitet i helsesøstertjenesten i kommunene, i tillegg til stort trykk i 2009 mht. psykisk helse i skolen, HPV vaksine og influensavaksine, samt prosjekter som Aktivitetsskolen i Finnmark og Ammekyndig helsestasjon, har ført til at helsesøstertjenesten ikke har hatt tid til å jobbe med forebyggende arbeid utover det mest nødvendige.

84.9 Svangerskapsomsorgen

Vi har ikke hatt konkret tiltak på området. Svangerskaps- og fødselsomsorg har vært i fokus i vår tilsynsvirksomhet.

84.10 Kjønnslærestelse

Konferanse om forebygging og behandling av kjønnslærestelse i september. Ca. 100 deltakere.

Svært godt samarbeid med RVTS og Bufetat om faglig innhold og gjennomføring av arrangement. Godt samarbeid med politi om rekruttering av deltakere.

84.11 Tannhelse

Fylkestannhelsesjefen sitter i styringsgruppen for partnerskapet for folkehelse, samt ressursgruppe for kost og ernæring sammen med fylkesmannen. Partnerskapet for folkehelse har i dialog med fylkestannhelsesjefen understreket viktigheten av å se folkehelse og tannhelse i sammenheng.

Fylkesmannen har hatt samarbeid med tannhelsetjenesten i Finnmark gjennom flere år for å sikre at de brukere som har rettigheter til gratis tannbehandling får det.

Fylkesmannen henvendte seg til fylkestannhelsetjenesten i Finnmark og spurte om følgende;

Har fylkeskommunen en fylkesvis oversikt over hvilke kommuner (eldreinstitusjoner og hjemmessykepleievirksomheter) som har inngått samarbeidsavtale med tannhelsetjenesten?

Gjennomfører tannhelsetjenesten årlige møter med disse virksomhetene?

Arrangerer tannhelsetjenesten kurs for pleiepersonell og er det oppnevnt kontaktpersoner ved hver institusjon/virksomhet? Deltar pleiepersonellet?

Har alle eldreinstitusjoner og hjemmessykepleievirksomheter årlig tilsyn fra tannhelsetjenesten?

Vi har nå en oversikt over hvilke kommuner som har kontakt med tannhelsetjenesten og i hvilke kommuner det er mer usikkert om brukerne får sine rettigheter ivaretatt.

Resultatområde 85 Spesialisthelsetjenesten

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen saker.

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	160	7
Sum	160	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen saker.

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMFI	0	
Sum	0	

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Fylkesmannen har til enhver tid god oversikt over utviklingen i eldrebefolkningen, dekningsgrader på sykehjemsplasser/omsorgsboliger og personell. Slik identifiserer vi de kommunene som har behov for en framtidig utbygging både på bygnings siden og personellsiden.

Fylkesmannen berører disse forhold ved sine kommunebesøk hvor han og fylkeslegen møter kommunens ledelse. På denne måten informeres det fra vår side og vi får tilbakemeldinger på hva kommunene ser som sine utfordringer. I fjor var det Lebesby, Gamvik, Båtsfjord, Vardø og Sør-Varanger som ble besøkt.

Økningen i aldergruppen 67-79 år er stor i alle disse kommunene og vi tilrår utbygging av hjemmetjenester blant annet.

Omsorgsplanen og dens utføring ble også berørt under styringskonferansen vi arrangerte i samarbeid med Vest-Finnmark regionråd høsten 2009. Målgruppen for konferansen var ordførere og rådmenn. Karasjok, Porsanger, Kautokeino og syv kommuner tilknyttet regionrådet i vest var invitert.

I forbindelse med med rehabiliteringskonferanse, hadde vi en egen parallsesjon der temaet var omsorgsplanene. Målet var å rette søkelyset på rehabilitering i eldreomsorgen, ikke minst i demensomsorgen.

Fordi dekningsgradene er god i de fleste kommunene i Finnmark samtidig som byggene er forholdsvis nye, er det påfallende lite byggeaktivitet i våre kommuner. Foreløpig er alle byggesøknader innvilget.

Utføringen framover vil være å inspirere kommunene til å bygge og etablere dagsentertilbud til eldre/demente.

I fjor som året før prioriterte vi arbeidet med å skaffe tilstrekkelig og kvalifisert personell og satte inn de økonomiske virkemidlene på det.

Dette vil være også være hovedutføringen i årene framover.

86.2 Demensplan 2015

Fylkesmannen har hatt et nært samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for aldring- og helse i forhold til opplæring i demensomsorgens ABC. 16 av 19 kommuner er i gang med opplæringsprogrammet i perm 1 og forsetter med perm 2 i 2010. Vi er derfor godt i gang med å få økt kompetanse i demens blant personalet som arbeider nært pasientene/brukerne.

Modellkommuneprosjektet i regi av Nasjonalt kompetansesenter innenfor områdene utredning og diagnostisering av demente, dagtilbud og pårørendeskoler er nå ferdig. Utfordringen blir å få utarbeidet strategier for informasjons- og kommunikasjonsarbeidet i forhold til å kunne spre kunnskap og erfaringer videre til de andre kommunene i fylket som ikke har deltatt i modellkommuneprosjektene.

Når det gjelder kapasitet og kvaliteten på tilrettelagte dag og avlastningstilbud/dagaktiviteter har det ikke skjedd så mye i 2009. I Finnmark gjenstår en del utbygging av tiltak før kommunene har på plass en helhetlig tiltakskjede. Det er stor mangel på tilrettelagte dag og avlastningstilbud/dagaktiviteter.

På styringskonferansen med ordførere og rådmenn den 17. september i Vest Finnmark informerte vi om de utfordringene kommunene står overfor for å få realisert målene i Demensplanen 2015.

I 2009 er det opprette noen flere pårørendeskoler. Noen kommuner samarbeider med Nasjonal foreningen for folkehelse. Fylkesmannen har vært foreleser på kursdager i Vadsø kommune.

Noen få kommuner er i gang med plan og utviklingsarbeid innen demensomsorgen. Vi skal fokusere mer på planarbeid i 2010 for å få en tettere dialog med enkeltkommuner. Utfordringen blir å få kommunene til å se tjenestetilbudene de har behov for i forhold til alle pasienter og brukergrupper. Det vil si helhet og samordning. Like viktig som å ha gode planer er å ha gode systemer som sikrer tjenesteytingen til brukerne dvs. å ha et godt internkontroll system på plass.

Kommunegruppen hos FM gir kommunene tilbakemelding på planer som kommunen sender inn. Fylkesmannen

setter fokus på statlige styringssignaler ift. Omsorgsplanen og demensplanen m.v. når embete gjennomfører kommunebesøk. Ellers har vi egne møter med kommunene når de anmoder om det.

På rehabiliteringskonferansen den 14.– 16. oktober 2009 tok vi opp bl.a. tema samarbeid mellom alderspsykiatrisk avdeling UNN og en kommune i forhold til personer med utfordrende atferd på en konkret og praktisk måte. Videre hadde vi fokus på og reflekterte rundt tema ” Bruk av tvang og makt for å gi helsehjelp til pasient med demens”.

I 2009 har det vært hyppig kontakt mellom Undervisningssykehjemmet i Karasjok, Senter for omsorgsforskning i Nord Norge og Fylkesmannen. Vi har satt fokus på praksisnær forskning og fagutviklings muligheter i pleie- og omsorgstjenesten. Den 4. og 5. mai 2010 skal det avvikles fagutvikling og forskningsseminar i Finnmark.

86.3 Kompetanseløftet 2015

Økning av personell i pleie-og omsorgsektoren

Dersom Finnmark skal oppfylle sin del av måltallene med 10 000 nye årsverk i tjenesten, må vi ha en økning med minst 50 pr.år. I følge SSB`s statistikk ligger fylket samlet på dette nivå. Den største økningen er i brukerrettet pleie-og omsorgstjeneste. I enkelte kommuner reduseres antall årsverk av økonomiske grunner, men reduksjonene er ikke dramatiske. Dette er et kjent fenomen i vårt fylke. Når økonomien bedres opprettes årsverkene på nytt.

Kompetanseløftet

Fylkesmannen etablerte en strategigruppe i forbindelse med arbeidet med Kompetanseløftet. I denne gruppen sitter representanter for Opplæringsavdelingen i Finnmark fylkeskommune, KS, Høgskolen i Finnmark, utdanningsdirektøren og NAV. Det er avholdt ett møte i strategigruppen i 2009.

Allerede i mars 2007 utarbeidet Fylkesmannen et plandokument med klare prioriteringer for arbeidet fram til 2015. Vi utarbeidet årlige måltall fram til 2010 for kvalifisering av personell i tjenesten:

Kvalifisering av voksne	40
Videreutdanning fagskole	30
Desentralisert høgskoleutdanning	5
Videreutdanning høgskolepersonell	40

Vi når våre måltall når det gjelder å utdanne voksne hjelpepleiere/helsefagarbeidere. Det samme gjelder desentraliserte høgskoletilbud og videreutdanning høgskole. Av de som har mottatt stimuleringsmidler via Kompetanseløftet tar de fleste videreutdanning innen eldreomsorg. Som tidligere har vi gitt midler til kystkommunene slik at de får utdannet akuttisykepleiere. Vi har prioritert tilskott til å utdanne kreftsykepleiere i de kommunene som har fått prosjektmidler til å etablere lindrende enheter.

Å oppnå måltallet for fagskoleutdanning har bedret seg fra i fjor og fylket fikk i fjor en egen fagskole innen rehabilitering.

Vi er svært fornøyd med at desentraliserte høgskolestudier har så mange studenter, i alt 62.

Vi ga midler til Høgskolen i Finnmark i fjor for oppfølging av søkere som ikke kom inn på den desentraliserte sykepleierutdanningen i Porsanger som startet i 2008. Vi anbefalte lokalt opptak. Skolen valgte sentralt opptak, noe som resulterte i at mange fra de kommuner som har de største rekrutteringsproblemene ikke kom inn.

Vi bruker betydelige midler til å stimulere til kompetanseheving innen demens fordi vi ser dette som svært viktig og nødvendig kompetanseheving. Av en bevilgning på ca. 2 millioner har vi brukt 410 000,- til kompetanseheving innen demens. Fylkesmannen ble tildelt 74 000,- øremerket demens, noe som etter vår mening bør regnes som småpenger.

Kompetansesenteret for aldring og helse arrangerte grunnkurs i Finnmark både i 2008 og 2009. Å sende deltagere på slike ukeskurs er en dyr affære for kommunene fordi kommunene må betale både reise og oppholdsutgifter i

tillegg til kursavgiften. Kompetansesenteret er avhengig av et visst antall deltagere for å gi slike tilbud. Vi har derfor gitt store tilskott til enkelte kommuner for at de skulle sende deltagere på grunnkurs for å "fille" opp deltagerantallet. Alternativet hadde vært å bevilge penger til kompetansesenteret direkte for at kurstilbudet skulle gjennomføres i vårt fylke.

For å få fortgang i kompetansehevingen innen demens har vi sørget for gratis læremidler til kommunene og tilskott til gjennomføringen av internundervisningen i Demensomsorgens ABC.

Neste års hovedutføring vil være å intensivere rekrutteringsarbeide til helsefagutdanningen fordi andelen av hjelpepleierne i fylket som er godt voksne er stor. Disse må erstattes når de går av med pensjon. Det tar 4 år å utdanne en helsefagarbeider. Vi har utdannet instruktører i helsearbeiderfaget, kommunene er villig til å opprette læreplasser, men søkningen til skolene er ikke overveldende.

Finnmark har manglet rekrutteringspatruljer som et ledd i KS sitt prosjekt: Aksjon helsefagarbeider. Aksjonen mottok midler fra Kompetanseløftet og det er nå etablert patroljer i Hammerfest, Sør-Varanger og Alta.

De stimuleringsmidler som følger Kompetanseløftet er minimale i forhold til hva det koster å utdanne og videreutdanne personell i Finnmark, herunder dekke vikarutgifter og reise-og oppholdsutgifter på studiestedet. Mange må reise langt.

86.4 Investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

I 2008 utga Husbanken nye retningslinjer for tildeling av investeringstilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger som trådte i kraft 25.februar. Seinere på året utga banken en veileder til retningslinjene. I perioden 2008 til 2015 skal det bygges/ utbedres 1260 nye omsorgsplasser i Nordland, Troms og Finnmark. Finnmark er tildelt 190 enheter. For 2009 fikk banken tildelt 140 millioner til fordeling i disse tre fylkene. Dette var en betydelig økning fra året før. Økningen tilsvarte 166%. Årsaken til dette er at Regjeringen ønsker en hurtigere utbygging enn først foreslått.

De tilskottsmidler som tildeles Husbanken region Nord, fordeles mellom fylkene på en slik måte at i 2015 er dette fordelt slik som forutsatt prosentvis i Husbankens veileder. Dette betyr at tilsagnsmidlene rokkeres mellom fylkene og at vi prioriterer de utbyggingstiltak som det er størst behov for. Med andre ord vil fylkene på denne måten kunne låne enheter av hverandre.

I Nordland og Troms var det mange utbyggingsprosjekt som fikk avslag på tilskott under Handlingsplanen for eldreomsorgen. Slik var ikke situasjonen for Finnmark. I de fleste kommuner er dekningsgraden på omsorgsboliger og sykehjem forholdsvis god sammenliknet med de to andre fylkene. Nordland og Troms har derfor et mer presserende behov for en utbygging raskt. Det dreier seg også om store utbyggingsprosjekter som det tar tid å ferdigstille.

I april 2009 fordelte fylkesmennene 114,3 millioner hvor Finnmark ble tildelt 645.000,- til ominnredning/ombygging av en institusjon i Nordkapp.

Troms ble tildelt 58,5 mill og Nordland 55 millioner. Dette var til store nybygg.

Vårt fylke hadde ikke på daværende tidspunkt søknader inne i banken.

De resterende midlene ble fordelt på høsten. Finnmark fikk da 6 millioner.

Tilskott ble gitt til:

- Maze bo og behandlingssenter, Kautokeino kommune
- Ombygging/ utvidelse av bo og behandlingssenteret på Bugøynes, Sør-Varanger kommune
- Ombygging/utbygging av personellfløy ved omsorgsboliger/Garnerjordet Sør-Varanger kommune

I forkant har vi sammen med banken hatt møter med disse kommunene.

Finnmark hadde ingen flere søknader i banken. Det samme gjaldt Troms. Derfor ble de øvrige midler tildelt Nordland som hadde flere prosjekter/søknader på vent.

I februar 2007 utarbeidet fylkesmannen en oversikt over behovet for nyinvesteringer og utbedringer av omsorgsboliger og sykehjem i Finnmark fram til 2015. Oversikten danner grunnlaget for Fylkesmannens anbefalinger overfor Husbanken og vi kunne derfor i år prioritere alle søknadene fordi det framtidige behov er til stede.

Mange kommuner i vårt fylke vil ikke ha behov for utbygging fordi eldrebefolkningen er forholdsvis stabil og dekningsgraden er høy.

I noen kommuner vil eldrebefolkningen øke sterkt fram til 2015. Er dekningsgraden på omsorgsplasser lav vil det være nødvendig med utbygging. Dette er et forhold vi må rette søkelyset på i vår kontakt med kommunene.

Utbygging av dagsentertilbud til eldre/demente må intensiveres i alle tre fylkene.

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Fylkesmannen har ikke hatt særskilte kurs når det gjelder å fokusere på kvalitet i helse- og omsorgstjenesten. Men vi har gitt veiledning til kommuner i forbindelse med rådgivning på telefon, klagesaker og ved tilsyn. FM har satt fokus på internkontrollforskriftens krav når vi ser at det er svikt i kommunens systemer ved å gi skriftlig tilbakemelding.

I 2009 sjekket vi kommunenes nettside om de hadde tilfredsstillende opplysningsmateriell og om hvordan koordinerende enhet var organisert i kommunen og vi fikk en erfaring med hvor lett det var å få svar på det vi ønsket å vite. Se kommentarene under pkt.75.1 rehabilitering.

Flere kommuner har en vei å gå før de har tilstrekkelig med opplysninger om tjenestetilbudet i kommunen og hvor innbyggerne skal henvende seg.

Fire kommuner i Finnmark er valgt som kvalitetskommuner av KS. KS representant deltar i styringsrådsgruppen for kompetanseløftet.

86.6 Undervisningssykehjem/ Undervisningshjemmetjenester

Fylkesmannen har deltatt i to styringsrådsmøter med USH i Karasjok med tale og forslagsrett.

FM rolle i styringsrådet har vært diskutert etter som USH i Karasjoks skal ha en landsdekkende funksjon i forhold til utredning og behandling av samiske demente pasienter.

Vi venter på en avklaring fra helsedirektoratet.

Fylkeslegen deltok på et arbeidsseminar arrangert av Helsedirektoratet i Tromsø 10. og 11. juni vedrørende helsetjenester til den samiske befolkningen. På seminaret var det 3 hovedområder som ble drøftet:

- Etablering av en nasjonal samisk utrednings- og kompetansenhet
- Omgjøre Undervisningssykehjemmet i Karasjok til å bli et Nasjonalt undervisningssykehjem
- Konkretisere og gjennomføre et 3 årig program for demens i den samiske befolkningen.

Fylkeslegen var bekymret for at det 3 årige program for demens bare skulle ha en stilling. Vi mener at et slikt prosjekt krever et kreativt, internt fagmiljø, samt løpende utvikling av arbeidsmetoder og mye utadrettet virksomhet mot kommunen for at det skulle ha vesentlig effekt.

FM har bidratt til å spre kunnskap fra undervisningssykehjemmenes satsingsområde ved informasjon på FM nettsider, videresending informasjon på e-post til virksomhetslederne og fagsykepleiere. Deltatt på noen av undervisningssykehjemmet sine kurs.

FM har i samarbeid med USH arrangert et seminaret vedrørende flerkulturelle forhold der vi satte fokus på kulturens betydning i hverdagen for eldre pasienter i hjemmetjenesten og i institusjon . En av foreleserne var Ingrid

Hanssen (Lovisenberg Diakonale høgskole) Det ble etablert kontakt med Karasjok kommune. Kommunen ble inviterte til å delta i hennes forskningsprosjekt ” God demensomsorg i et multikulturelt samfunn”.

FM har deltatt aktivt i handlingsplanarbeidet ved å sette fokus på hvilke faglige satsingsområder det er viktig å prioritere i Finnmark. FM har arbeidet aktivt for at USH skal avsette ”frie prosjektmidler” i sitt budsjett som skal gå til fagutviklingsprosjekter i de samiske kommunen. Retningslinjer er under utarbeidelse.

FM deltok på nettverssamling hvor 7 studier var koblet opp (videokonferanse 15. september sammen med undervisningssykehjemmene og undervisningshjemmetjenesten i Nord Norge.) Tema var samarbeids former i regionen, bruk av videokonferanser og presentasjon av pågående prosjekt ”lindrende behandling og omsorg ved livet slutt” i Helseregion Nord.

FM har bidratt i vurderinger av søknader om tilskudd til lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, i samarbeid med regionale kompetansesentra for lindrende behandling og USH hjemmene. Vi oppfatter saksbehandlingsprosessen som tungvindt og har sagt i fra at den kan forenkles til Helsedirektoratet. Vi har liten forståelse for hvorfor Fylkesmannen i Finnmark ikke deltar på lik linje med Troms. Vi er mer opptatt av den faglige oppfølgingen av prosjektene enn saksbehandlingen i forkant. Vi ønsker å få kopi av hvem som får tildelt midler. Vi må se dette i sammenheng med midler vi tildeler i kompetanseløftet. Det er viktig at virkemidlene samordnes FM har innvilget videreutdanningsmidler inne lindrende behandling til våre prosjekt kommuner.

Det er kompetansesenteret på UNN som har et opplærings og veiledningsansvar i forhold til prosjektene. Vi foreslår at senteret får innstillingsmyndighet etter korte uttalelser fra fylkesmennene. Senteret bør orientere FM om status i prosjektene og har ansvaret for å holde liv i kompetansenettverket i samarbeid med kommunene.

FM har bistått direktoratet med utvelgelse av kommuner som søkte om å bli undervisningshjemmetjenester og et nytt undervisningssykehjem i Finnmark

Sør – Varanger kommune fikk tildeling som undervisningshjemmetjenester og Alta kommune ble det nye undervisningssykehjemmet. FM deltar på telematikk møte med senter for omsorgsforskning i Nord Norge, Alta og Sør- Varanger kommune i veiledningsmøtene.

Legetjenester i sykehjem

Normering av legetjenester ble tatt opp ved vårt tilsyn om legemiddelbehandling i tre kommuner og vi tok opp tema på styringskonferansen 17. september med ordførere og rådmenn i kommunene. Det har ikke vært et stort engasjement i kommunen for å høyne normeringen av legetjenesten.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

I 2009 ble saksbehandlerkurset for personell i pleie- og omsorgstjenesten nedprioritert til fordel for stor satsing på rehabiliteringskonferansen i Alta.

Utfødringer knyttet til dette var tema i styringskonferansen. Vi har også gjennomført særskilte opplæringstiltak overfor en av kommunene våre, som et resultat av oppfølging av landsomfattende tilsyn.

Ut fra klagesaker og andre henvendelser ser vi at det er behov for et slikt etterutdanningstilbud hvert år fordi det er stor turnover i tjenesten.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Fylkesmannen har i 2009 samarbeidet med Habiliteringstjenesten i Finnmark om en 2 dagers konferanse om utviklingshemming og psykisk helsevern. Vi har også arrangert netteverkssamling for faglig ansvarlige etter sosialtjenestelovens kap 4A. Tema for netteverkssamlingen var internkontroll og utviklingshemming, aldring og demens. Fylkesmannen har også gjennomført kurs i selvbestemmelse for én kommune.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

Fylkesmannen har fulgt opp kommunene og kartlagt status for sikkerhetsløsninger i helse- og omsorgstjenesten. Det er en vei å gå før kommunen har etablert gode rutiner for personvern og informasjonssikkerhet gjennom et internkontrollsystem. Kun 6 av 19 kommuner søkt konsesjon hos Datatilsynet. Like mange kommuner mangler en systematisk tilnærming til sikring av konfidensialitet, dvs. beskyttelse mot at uvedkommende får innsyn i opplysningene. Vi har også utfordringer i forhold til sørge for at tilstrekkelige og relevante opplysninger er til stede. I 2010 må vi ha større fokus på å få i stand tilfredsstillende informasjonssikkerhet gjennom ”planlagte og systematiske tiltak”. Det er behov for å tenke igjennom hvilken strategi som bør brukes for at sikkerhetsløsninger i helse- og omsorgstjenesten kommer på plass. Må vi ha andre tilnæringsformer enn kurs?

To av kommunene i Finnmark leverte ikke IPLOS data fra 2008. Det var flere årsaker til dette; manglende datakompetanse, opplæring og mangel på utstyr. Flere kommuner sliter med driften. Når leder slutter, stopper det ofte opp. Helsedirektoratet er informert.

I flere kommuner er ikke IPLOS forankret i kommuneledelsen. Den enkelte virksomhetsleder sliter alene med opplæring og anskaffelse av nødvendig utstyr.

Ikke alle kommunene bruker IPLOS i saksbehandlingen.

IPLOS som styringsverktøy ble tatt opp på styringskonferansen 17. september med ordførere og rådmenn i Vest Finnmark.

FM gjennomførte et 2 dagers IPLOS kurs for den administrative og fagledere i kommunen . 70 personer deltok på konferansen. Rådmennene sendte enhetsledere og fagpersoner fra ulike faggrupper i pleie- og omsorgstjenesten på seminaret. IPLOS statistikken og sikkerhetsløsninger ble gjennomgått og engasjementet var stort.

Informasjon er lagt ut på FM's nettsider.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Fremskaffe informasjon om utviklingen av det kommunale psykisk helsearbeidet etter innlemming av øremerket tilskudd i rammetilskuddet.

Fylkesmannen i Finnmark har på oppdrag fra direktoratet foretatt en undersøkelse i kommunene hvorvidt det kuttes i psykisk helsearbeid etter at det statlige kontrollregimet falt bort ved avslutning av opptrappingsplanen for psykisk helse. 2 kommuner rapporterte kutt. Dette er senere korrigert til 1 kommune.

Bistå direktoratet i arbeidet med økt rekruttering av psykologer til kommunene

Fylkesmannen i Finnmark har ikke gjort noe på dette området i 2009 utover å videresende informasjon om tilskuddsordningen til kommunene.

Kvalitetssikre og videresende Is 24/2008.

Gjennomført.

Fylkesmannen skal bistå i direktoratets arbeid med etablering av ACT - team

ACT team uaktuelt for Finnmark pga. geografi og for lite befolkningsgrunnlag. Andre samhandlingsmodeller er derimot aktuelle. I denne forbindelse har Fylkesmannen i Finnmark bidratt til å gjøre ordningen kjent for kommuner og Helseforetak og bidratt til to søknader fra Helse Finnmark.

Behandle og prioritere søknader fra kommunene på videreutdanning i psykisk helsearbeid og tverrfaglig psykososialt arbeid med barn og unge

Utført. 28 søkere fra 12 kommuner har fått innvilget støtte til videreutdanning.

Gi bistand til fagpersonell og kommunens politiske og administrative ledelse med sikte på kvalitets og kompetanseheving i det psykiske helsearbeidet og gode samhandlingsrutiner og løsninger.

Fylkesmannen i Finnmark har gjennomført en styringskonferanse med ordførere og rådmenn hvor psykisk helse etter opptrappingsplanen ble satt på dagsorden. Videre har Fylkesmannen arrangert en større rehabiliteringskonferanse hvor fokus på samhandling, koordinering og individuell plan var sentralt. Ønsket var å løfte psykisk helse og andre områder inn i rehabiliteringstenkningen. Psykisk helse fra kommune- og spesialisthelsetjeneste godt representert.

I tillegg finansieres et interkommunalt prosjekt, med 7 deltagende kommuner, hvor målet er kvalitetsforbedring i omsorgsboligene for de tyngste brukerne. Fylkesmannen i Finnmark er oppdragsgiver og har et veilednings og oppfølgingsansvar.

Bidra til å utvikle og gjennomføre ny strategi for videreutvikling av kommunalt arbeid for barn og unges psykiske helse.

Ikke utført. Oppdraget kom ikke fra Helsedirektoratet.

Etablere nettverk for kommunene i fylket med deltakelse fra spes.htj, brukerorg med mer.

Oppdraget har ikke prioritet. Det er allerede etablert nettverk i Finnmark som drives fra Helse Finnmark.

Samarbeide med nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid i kommunene. (NAPHA)

Fylkesmannen i Finnmark har besvart kartleggingshenvendelse rundt nettverk fra NAPHA. Det er gjennomført et møtemellom fylkesmannen og NAPHA i forbindelse med etablering av geografiske nettverk. NAPHA har blitt invitert til aktuelle arrangement, og deltatt med presentasjon av seg selv. Forøvrig formidles kontakt og informasjon med/om NAPHA i alle aktuelle sammenhenger. NAPHA inviteres inn på aktuelle nettverkssamlinger på psykisk helseområdet i Finnmark.

Vektlegge sammenhengen mellom det psykiske helsearbeidet og innsatsen på rus- og folkehelsearbeidet.

Hos Fylkesmannen i Finnmark er det et nært samarbeid mellom rusrådgiver, psykisk helserådgiver og folkehelserådgiver. Rusforum Finnmark er en fast møtearena over 2 dager for rus- og psykisk helsefeltet. Her møter kommunene og spesialisthelsetjenesten til faglig påfyll og informasjonsutveksling. Rundt 100 deltakere hvert år. Tiltaket gjennomført også i 2009, og de nevnte rådgiverne løftet inn sine oppdrag her.

Stimulere kommunene til økt reell brukermedvirkning, herunder styrket samarbeid med brukerorg.

Fylkesmannen i Finnmark har et godt samarbeid med mental helse, Bikuben brukerstyrte senter, Rio og adhd foreningen. Det er gitt tilskudd til mental helse for opplæring av brukermedvirkere. Verktøykasse for brukermedvirkning sentral.

Stimulere til god informasjon om psykisk helsetjenester i kommunene. Bistå direktoratet i øvrig informasjonssatsing.

Ingen særskilte tiltak på dette området i 2009 utover veiledning pr. telefon og e-post.

Bistå i gjennomføring av nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse.

5 opplæringssamlinger for arbeidsgivere mfl. for å mottvirke utstøtning fra arbeidslivet i samarbeid med fylkeskoordinator for nasjonal strategiplan.

Bidra i arbeidet med å lansere, implementere og videreføre programmene ”psykisk helse i skolen”

Div. opplæringssamlinger. Se særskilt rapportering.

Bidra til kartlegging og oppfølging av tiltak for mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer med behov for tilrettelagt tilbud blir prioritert i 2009.

Oppdraget trukket tilbake fra direktoratet.

Implementering av aktivitetshåndboken

Introdusert aktivitetshåndboken i alle relevante fora.

Følge opp kommuner hvor det er holdt tilbake øremerket tilskudd i 2008

Gjennomført. Alle midler er nå utbetalt i samsvar med gjeldende vilkår.

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholoven

2 klager. En vedrørende inndragning av bevilling og en vedrørende avslag på utvidet skjenking.

Veiledning av kommunene skjer ofte, gjerne ifm klagesaker, men også spørsmål omkring delegasjon av myndighet til å gi ulike kortvarige bevillinger. Alle typer lovtolkningsspørsmål.

1 sak vedrørende statlig skjenkebevilling behandlet og innvilget. Ingen kontroll utført.

88.2 Rusmiddelarbeid

- ***Fylkesmannen skal forvalte øremerkede tilskudd til kommunalt rusarbeid over Helse- og omsorgsdepartementets kap 761 post 63 og sikre at den enkelte kommune forvalter tilskuddet i tråd med regelverket for de ulike ordningene. Forvaltningsansvaret innebærer blant annet å gjøre tilskuddsordningene kjent for kommunene og bidra til at flere kommuner omfattes av ordningene. Tilskuddsordningen skal fremme metodeutvikling, økt innsats og mer treffsikre tiltak. Fylkesmannen skal bistå kommunene med råd og veiledning samt legge til rette for ulike kompetanseutviklingstiltak. Det skal på dette området rettes en særlig innsats overfor kommuner som deltar i forsøk med ”koordinerende tillitspersoner”***

Til sammen 12 av Finnmarkskommunene mottar nå tilskuddsmidler på rusområdet, det ble i fjor utbetalt kr 4.941.418,- til de ulike tiltakene. I tillegg har vi to kommuner som har fått innvilget KTP-prosjekter, - Båtsfjord og Vadsø. Fylkesmannen har i 2009 vært på møte med 4 av disse kommunene,- der kommuneledelse, fagpersonell og brukere var representert. I tillegg har vi i samarbeid med Husbanken og Høgskolen i Finnmark arrangert nettverkssamlinger for kommunene som mottar tilskudd. Hensikten med samlingene har vært både kompetansepåfyll og erfaringsdeling. KTP-prosjektene er gjenstand for særlig oppfølging, i tillegg til sentralt arrangerte samlinger har vi laget et regionalt forum samtidig som vi har hyppig kontakt med prosjektlederne for de to KTP-prosjektene.

- ***Fylkesmannen skal bidra til tettere oppfølging av personer som er inkludert i LAR og etter institusjons- og fengselsopphold***

Etter planen skulle det i fjor arrangeres en samling for de kommunene som har LAR-brukere. Vi er i kontakt med Larinord og Korus-Nord som tar ansvaret for det faglige innholdet, med fylkesmannen som medarrangør.

Målgruppe er fastlegene og ansatte i sosial- og rustjenesten. Samlinga må av ulike grunner utsettes til 2010. Vi har formalisert samarbeid med Kriminalomsorgen og Helse Finnmark-Klinikk for psykisk helsevern og rus for å sikre samhandling mellom nivåene til beste for brukerne.

- ***Fylkesmannen skal forvalte midler over kap 0761 post 21 til delfinansiering av videreutdanning innen***

rusfaget til helse- og sosialpersonell og ansatte i kriminalomsorgen. Ordningen skal gjøres kjent for målgruppene

Vi hadde få søknader på etter- og videreutdanning, - men har betalt ut tilskudd til etpar kommuner. Noe av vanskeligheten var at utdanningstilbudet på området ikke fant sted i fylket.

- ***Fylkesmannen skal gi råd og veiledning til fagpersonell og kommunens politiske og administrative ledelse. Det skal legges vekt på kompetanse- og kvalitetsutvikling samt gode samhandlingsrutiner og -modeller for det kommunale rusarbeidet***
- ***Fylkesmannen skal etablere faglige nettverk for kommunene samt tverrfaglige -og tverretatlige rusfora. Det forutsettes at brukerorganisasjoner, relevante kompetansesentra og frivillige organisasjoner inviteres inn i de ulike fora***

Rusforum Finnmark er fortsatt den viktigste arenaen for samhandling på rusfeltet i fylket, og i arbeidsutvalget sitter representanter for ulike samarbeidspartnere: Helse Finnmark, Husbanken, NAV, Korus-Nord, kommunene og brukerorganisasjonene. Nytt av i år er at vi har fått med en lege som representant for Finnmarksklinikken. Årets Rusforum ble arrangert som en del av rehabiliteringskonferansen ”...e du med? God rehabilitering krever god samhandling” i Alta 14.-16.oktober. Stoff fra konferansen finnes her: <http://fylkesmannen.no/enkel.aspx?m=1858&amid=2873194>

- ***Fylkesmannen skal ha særlig oppmerksomhet på å bidra til at kommunene øker bruken av individuell plan ved å tilby opplærings tiltak, veiledning og legge til rette for kunnskaps- og erfaringsformidling. Det forutsettes at fylkesmennene samarbeider med brukerorganisasjonene om arbeidet på dette området***

Vi sluttførte i 2009 vår ”Tre-trinnsrakett om IP”, der vi nå har gjennomført arbeidsseminarer om IP for fagfelt og brukere i hele fylket. Kursrekka har vært et samarbeid mellom fylkesmannen, Korus-Nord og RIO/Marborg.

- ***Fylkesmannen skal stimulere kommunene til økt brukermedvirkning og samarbeid med pårørende, herunder styrket samhandling med bruker- og pårørendeorganisasjoner. Arbeidet omfatter også å sikre at brukerundersøkelser og brukermedvirkning er en integrert del av internkontroll- og kvalitetssystemene i kommunen***

Vi har et godt etablert samarbeid med RIO Nord og Marborg i Tromsø, og jobber sammen med dem om å etablere grupper i Finnmark. Vi tilbyr også kommunene å invitere inn brukerorganisasjoner der de har behov for det.

- ***Fylkesmannen skal vektlegge sammenhengen mellom det psykiske helsearbeidet, rusarbeidet og folkehelsearbeidet. Fylkesmannens rusfaglige kompetanse forutsettes trukket inn i arbeidet med kartlegging og oppfølging av tiltak for mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer med behov for tilrettelagte tilbud (jf embetsoppdragets område 87.7 pkt 5 - psykisk helsearbeid)***

Samarbeid innad i avdelingen på dette området er videreført, med særlig fokus på sammenhengen mellom rus og psykiske lidelser.

- ***Fylkesmannen skal samordne innsatsen inn mot NAV og kommunene. Dette gjelder særlig innen områdene for Kvalifiseringsprogrammet, boligsosialt arbeid og Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse***

Tilskuddsordningene innenfor rus og boligsosialt arbeid er samordnet hos oss. Vi har et utstrakt samarbeid med Husbanken både på regionalt nivå (de tre nordligste embetene og Husbanken i Bodø og Hammerfest) og innad i fylket. Jfr pkt om tilskuddsordningene.

- ***Fylkesmannen skal samarbeide med og samordne sin innsats overfor kommunene med de regionale kompetansesentrene for rus. Områder som skal vektlegges i samarbeidet er:***
 - ***Formidle og iverksette tiltak som bidrar til at kommunene tar i bruk kunnskap og metoder som er basert på forskning og god praksis innen rusfeltet, for å styrke og videreutvikle kompetanse og***

- kvalitet i det kommunale rusarbeidet og i arbeidet med ruspolitiske handlingsplaner*
- o *Bistå kompetansesentrene i utarbeidelse og gjennomføring av regionale kompetanseutviklingsplaner*
- o *Bistå kompetansesentrene i deres arbeid med kommunale rusmiddelpolitiske handlingsplaner*

Det ble i 2007 utarbeidet en felles kompetanseplan for de tre nordligste fylkene og kompetansesenteret. Planen rulleres på årlige møter, og inneholder både felles regionale kompetansehevingstiltak og tiltak i det enkelte fylke. Planen finnes her:

<http://www.kompetanseheving.no/lastnedplanforkompetansehevinginnenrusfeltetinordnorge20072011».cfm?FuseAction=GenPage&pWebprofilfunkid=31455>

Kompetansesenterets nettside www.kompetanseheving.no brukes aktivt i markedsføring av planlagte tiltak.

Vi avholder halvårlige samarbeidsmøter mellom fylkesmennene og kompetansesenteret, samtidig som vi har løpende kontakt med aktuelle medarbeidere innenfor planlagt aktivitet.

73.1 Lov om sosiale tjenester

Sosialtjenestelovens kap 4A

Fylkesmannen har behandlet 6 vedtak i 2009, videre har vi behandlet 2989 meldinger om skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner. Rapportering er sendt Helsetilsynet.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 75 og 86	53	50	53	50
Resultatområde 76 og 77	60	11	60	11
Resultatområde 81	85	37	85	37
Resultatområde 82	179	8	179	8
Resultatområde 83	45		45	0
Resultatområde 84 og 85	68	45	68	45
Resultatområde 87 og 88	1		1	0
Sum:	491	151	491	151

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

81.1 Planlagte tilsyn

Planlagte tilsyn gjennomført i henhold til oppdrag. Vi gjennomførte tilsyn kommunale barne- og avlastningsboliger i fem kommuner. Dette var felles helse- og sosialtilsyn.

Hovedfunnene kan oppsummeres i mangel på individueller kartlegginger, noen steder mangel ved bygningene,

kompetanse, mangel på internkontroll mm.

Det ble gjennomført et tilsyn med helse- og sosialberedskap i en kommune, i samarbeid med Fylkesmannens beredkapsstab.

Vi har også gjennomført to henselsbaserte tilsyn.

81.2 Områdeovervåking

Avdelingens viktigste verktøy i områdeovervåkingen, er våre kommuneark. Vi samler viktig informasjon som kan danne grunnlag for tilsyn, informasjon som vi bruker i dialogmøter med kommunene og ved deltagelse i embetets kommunegruppe, der vi sammenholder vår informasjon med erfaringer fra de øvrige avdelingene.

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Vi viser til pkt 73. 1.

81.4 Spesielle oppgaver etter sosialtjenesteloven kap. 4A

Fylkesmannen har i 2009 mottatt 2 989 meldinger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner etter sosialtjenestelovens § 4A-5, tredje ledd bokstav a. De skadeavvergende tiltakene er gjennomført overfor 8 tjenestemottakere. Fylkesmannen har behandlet 6 vedtak etter sosialtjenestelovens § 4A-5, tredje ledd bokstavene b og c. 4 vedtak er stadfestet, 2 vedtak er nektet stadfesting. Vedtakene er fordelt på 4 kommuner.

Det er gjennomført 9 stedlige tilsyn. Det er gjennomført 1 tilsyn i forhold til vedtak. Det ble ikke ført tilsyn med de øvrige vedtakene, vurdering ble gjort med bakgrunn i kommunenens egne revisjonsrapporter. Det ble gjennomført 8 tilsyn etter meldinger om skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner/bekymring for kommuner som bruker lang tid på å ferdigstille vedtak/uhjemlet tvang.

81.5 Andre oppdrag

Vi har kommet med innspill til Statens Helsetilsyn og deltatt på møter der satsingen på eldretilsyn 2009-2012 har vært tema.

81.6 Hendelsesbasert tilsyn

Fylkesmannen gjennomførte 1 hendelsesbasert tilsyn etter sosialtjenestelovens

§ 2-6 i 2009. Bakgrunnen for tilsynet var bekymringsmelding fra ambulant rehabiliteringsteam i Helse Finnmark. Det ble påpekt flere avvik etter tilsynet.

Fylkesmannen gjennomførte i 2009 1 samordnet, hendelsesbasert tilsyn etter opplæringslova § 14-1, annet ledd og sosialtjenestelovens

§ 2-6. Bakgrunnen for tilsynet var bekymringsmelding fra habiliteringstjenesten for barn i Helse Finnmark. Det ble påpekt flere avvik etter begge regelverk etter tilsynet.

Resultatområde 82 tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Totalt 82 tilsynssaker, 5 avvist.

147 vurderingsgrunnlag fordelt på 62 ikke-avviste, avsluttede saker

10 saker avsluttet med ingen utfall eller lokal avklaring

Saksbehandlingstid: median: 126, gj.snitt: 144, 90 persentil: 266

Antall henvendelser fra politiet vedrørende råd om etterforskning: 2

Antall saker hvor helsetilsynet i fylket ber om etterforskning uten forutgående henvendelse fra politiet: 0

82.2 Planlagt tilsyn

Det vises til pkt 81.1 om tilsyn med kommunale barne- og avlastningsboliger, samt tilsyn med helsemessig - og sosialberedskap.

Vi har gjennomført 3 tilsyn med legemiddelhåndteringen i kommunene. Hovedfunnene går på manglende styring, internkontroll ikke sikrer forsvarlige tjenester.

Innenfor spesialisthelsetjenesten har vi gjennomført tilsyn med føde- og gynekologisk avdeling ved klinikk Kirkenes, som avdekket dårlige rutiner for seleksjon for pasienter til tross for mangelfull spesialkompetanse.

Som ledd i det regionale tilsynet, ble det gjennomført med DPS. VI bidro også i DPS tilsyn i andre fylker i regionen, og etter avtale har vi derfor redusert antall systemrevisjonene til 11, men et annet fylke i regionen har registrert 1 tilsyn ekstra. Hovedfunn var at det ikke var etablert et system som sørger for at utredning og behandling blir forsvarlig kvalitetssikret.

82.3 Områdeovervåking

Vi viser til pkt 81.2.

I 2009 mottok Helsetilsynet i Finnmark 27 meldinger etter spesialisthelsetjenesteloven § 3-3(IK- 2448). 22 av disse er hendelser fra 2009 og 5 er på hendelser i 2008

Klinikk Hammerfest 9 (en av disse fra spesialistpoliklinikken i Alta)

Klinikk Psykisk helsevern og rus 4

Klinikk Kirkenes 9

Hendelser 2008: Klinikk Hammerfest 4, Klinikk Kirkenes 1

82.4 Klager etter helsetjenestelovgivningen

11 behandlede saker

Saksbehandlingstid: Median: 47, gj.snitt: 69, 90- persentil: 79.

Pasientrettighetslovens kap 4 a: Vi har fått inn 30 vedtak. Av disse er 4 vedtak opphevet eller sendt tilbake. Saksbehandlingstiden er godt innenfor 4 uker. Sakene behandles fortløpende.

82.5 Andre oppdrag

Vi viser til 81.5.

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Avkjørselssaker etter vegloven

Ingen rapporteringskrav.

Resultatområde 92 Konesjon til anlegg og drift av taubaner

Ingen rapporteringskrav.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 91 og 92	1		1	0
Sum:	1	0	1	0

Utenriksdepartementet

Resultatområde 93 Apostiller

Det ble legalisert 546 dokumenter

Resultatområde 94 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Ingen saker.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.
Resultatområde 93 og 94	2		2	0
Sum:	2	0	2	0

Kultur- og kirkedepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Ingen nye trossamfunn opprettet i 2009. Året har vært preget av ordinær aktivitet. Vi har ingen spesielle problemstillinger å rapportere for 2009.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Få saker, enkle å behandle, svært kort saksbehandlingstid.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Ingen saker etter lov om helligdager og helligdagsfred.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI	Sum		
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.		
Resultatområde 95, 96 og 97	1	1	0	
Sum:	1	0	1	0

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

Fylkesmannen hadde 6 ansatte med innvandrerbakgrunn per 1.1.2010. Vi rapporterte null ansatte med innvandrerbakgrunn for 2008 ut fra en misforsåelse vedrørende definisjonen av begrepet "person med innvandrerbakgrunn". Embetet har i sitt personal- og lønnspolitiske dokument nedfelt at vi i vårt rekrutteringsarbeid også skal ivareta et mangfoldsperspektiv knyttet til etnisk bakgrunn.

I 2009 hadde embetet en avtale om tidsubestemt lønnstilskudd for en arbeidstaker. Personalleder har deltatt på kurs med i regi av Nav - tema var "Arbeid og psykisk helse".

Vi har ikke rekruttert personer med nedsatt funksjonsevne i 2009. Det har heller ikke vært slike søkere til ledige stillinger.

Som et tiltak for å redusere sykefravær har embetet videreført en ordning som innebærer at de ansatte kan trimme i arbeidstiden en time i uka. Videre har man ved embetet laget avtaler med enkeltansatte som innebærer en særlig tilrettelegging i forbindelse med midlertidig, og mer varig, nedsatt funksjonsevne.

For 2010 planlegger fylkesmannen et ergonomikurs for sine ansatte. Her vil man fokusere på riktig sittestilling/arbeidsstilling. Dette tiltaket ses som en del vår strategi for å redusere sykefraværet.

Når det gjelder tiltak knyttet til å øke den reelle pensjonsalderen har embetet bestemt at ansatte over 62 år får maksimal uthenting av fridager i hht avtaleverket, dvs 6 ekstra fridager innvilges de over 62 år. Ingen ytterligere

tiltak er gjort.

Sykefravær (kun egen sykdom - ikke tatt med fravær i forbindelse med barns sykdom) fordelt på kjønn var i 2009 slik: 8,0 % kvinner (6,2 % i 2008) og 2,89 % menn (3,7 % i 2008). Samlet sykefravær var 6,09 % - en økning på 0,79 prosentpoeng fra 2008.

Embetet har til nå ikke hatt stor turnover blant såkalte eldre arbeidstakere, og det er forventninger om at embetets mål om å føre en livsfaseorientert personalpolitikk skal føre til en bedre tilrettelegging for denne gruppen.

Embetet hadde en turnover i 2009 på 15,54 % (korrigert etter naturlig avgang til 14,5 %). Dette er en økning fra korrigert turnover i 2008 på 6,24 prosentpoeng.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2008	% 2008	Antall 2009	% 2009
FMFI	0	0	6	6,12
Sum	0	0	6	0

98.2 Kompetanseutvikling

I 2008 ble det lyst ut en lederstilling med søknadsfrist januar 2009. Denne stillingen ble ikke rapportert for 2008. Vi ansatte en kvinne i stillingen våren 2009. Ved utgangen av 2009 hadde embetet 65,6 % kvinnelige ansatte.

Kompetansemidler

På grunn av manglende datagrunnlag kan vi ikke rapportere den prosentvise fordelingen av kompetanseutviklingsmidler på menn vs kvinner og fordelingen fordelt på de over 50 år vs de under 50 år.

Pr. 31.12.2009 var 32,65 % av de ansatte 50 år eller eldre.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	Antall kvinnelige ledere	Antall mannlige ledere
FMFI	1	100	0	4	3

Fordeling av kompetansemidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMFI				

98.3 Medvirkning

Fylkesmannen i Finnmark har to møteplasser som gir rom for aktiv medvirkning fra organisasjoner og vernetjeneste; månedlige IDF-møter (IDF=Informasjon, Drøfting og Forhandling) samt arbeidsmiljøutvalget. I tillegg har de enkelte avdelingene sine faste avdelingsmøter som kan være arenaer for medvirkning. Embetet tilbyr også årlige medarbeidersamtaler.

Ledelse og organisasjoner er enige om å bruke IDF-møtet som en arena for å utveksle informasjon. I IDF-møtet vil partene avklare om og hvordan informasjon i saken skal behandles. Eksempler kan være allmøter, i avdelingsmøter eller ved informasjon via intranett. Referat fra IDF-møtene publiseres for øvrig på vår intranettside slik at alle ansatte kan orientere seg om de ønsker det.

98.4 Likestilling og likeverd

Likestilling

I vår utadrettede virksomhet er det relativt god bevissthet om likestilling og kjønnsperspektiv. Vi ønsker å utvikle dette videre. Når Fylkesmannen arrangerer eksterne møter eller konferanser er vi bevisste på

kjønns sammensetning når vi setter opp program med innledere og forelesere. Kjønnbalansen for innledere fra Fylkesmannen er god. Det kan kanskje tilskrives at vi har god kjønnbalanse på ledernivåene. I kommunene er det i følge vår juridiske stab, bevissthet på kjønns sammensetning når valglistene settes opp til sammensetning av utvalg. Vi gir ellers råd i enkelttilfeller når vi får henvendelser fra kommunene i slike saker.

Det er etablert en arbeidsgruppe ved embetet som har i oppdrag å lage en handlingsplan for universell utforming i eget embete. For 2010 planlegges det en gjennomgang av hele Statens hus mht univesell utforming (fellesarealer, trapper, belysning, ledelinjer osv). Videre planlegges det interne kompetansehevingstiltak for økt bevisstgjøring mht universell utforming. Embetet ønsker også i sin utadrettede virksomhet å være en aktør som er med på å fremme universell utforming ved at dette etterspørres i forbindelse med leie av hotellrom, leie av møtelokaler og lignende.

Fylkesmannen i Finnmark er i samarbeid med Finnmark fylkeskommune også del av fylkesprosjektet knyttet til universell utforming - et prosjekt støttet av miljøverndepartementet.

Utover dette er det ikke satt igang eller planlagt tiltak for å fremme likestilling/forhindre forskjellsbehandling.

98.5 Føringer på IKT-området

Status på sikkerhetsarbeidet sendt departementet i eget brev.

Innrapportering på lisenser utført

GIS-arbeid hos FMFI

Også i 2009 har de fleste avdelingene benyttet seg av GIS-kompetansen på embetet, kart og geodata er hyppig brukt i presentasjoner og rapporter og det er bidratt til mange nye datasett på vår fylkesatlas www.nordatlas.no.

Det ble lagt spesiell fokus på beredskapsarbeid, både nasjonalt og i Finnmark. Direktoratet for Samfunnsikkerhet og Beredskap har gitt ut en ny veileder og FMFI holdt seminar for kommunene om viktigheten av bl.a. gode kartgrunnlag og kartfesting av sårbare områder.

I forbindelse med ny plan- og bygningslov og ny matrikkelordning har Fylkesmannen blitt en enda viktigere støttespiller for kommunene og er i jevnlig dialog. Det er også blitt tettere samarbeid med Finnmark Fylkeskommune pga delt GIS-koordinatorstilling.

Ressursrapportering

Resultatområde	FMFI		Sum	
	1510 Fagdep.	1510 Fagdep.		
Resultatområde 99	1		1	0
Sum:	1	0	1	0

Endringer i årsrapporten

Versjon 2

- Ressursrapportering under Landbruks- og matdepartementet
- 32.6 hadde falt ut av rapporten(gjaldt for alle de 3 norlige fylkene)
- Fjerning av kode under 1.1/1.2 Kapittel 1

Tidligere versjoner

- [Versjon 1](#)